

UiT Norges arktiske universitet

Fakultetet for naturvitenskap og teknologi / Institutt for teknologi og sikkerhet

**Samfunnsutfordringer som følge av manglende intervensjon: en kritisk analyse av
«Responsibility to Protect» (R2P) i Myanmar**

Rita Moltzau

Masteroppgave i samfunnssikkerhet, SVF-3920, desember 2024

Antall ord: 22671

Sammendrag

Denne oppgaven ser på samfunnsutfordringer som følge av manglende intervensjon. Det undersøkes hvordan doktrinen «Responsibility to Protect» (R2P) har sviktet i å beskytte rohingya-minoriteten i Myanmar. I 2017 ble over 700 000 rohingyar drevet på flukt fra sitt eget land og hjem, etter en mangeårig systematisk eksklusjonspolitik fra myndighetene i Myanmar. Det som har skjedd, og fortsatt skjer, mot rohingyane oppfyller kravene for å bli klassifisert som et folkemord. R2P ble vedtatt på FNs verdenstoppmøte i 2005 som en doktrine skulle forhindre folkemord, krigsforbrytelser, etnisk rensning og forbrytelser mot menneskeheten. Til tross for dette så har det internasjonale samfunnet fremstått som handlingslammet i denne situasjonen.

Denne oppgaven har dokumentanalyse som metode, med et omfattende kildegrunnlag som baserer seg på gode sekundærkilder. Den ser på utviklingen og rammeverket for R2P, og ser det i sammenheng med blant annet samfunnssikkerhet og teorier om kritisk sikkerhetsteori og folkerett for å belyse hvordan verdenssamfunnet svikter i å beskytte uskyldige mennesker. Strukturelle svakheter i FNs sikkerhetsråd, inkludert vetoretten og prinsippet om statsuverenitet, har hindret effektiv intervensjon under R2P. Oppgaven analyserer også hvordan internasjonal politikk og politiske interesser har svekket implementeringen av R2P. Ved hjelp av dokumentanalyser av ulike FN-rapporter, NGO-publikasjoner og akademisk litteratur, sammenlignes Myanmar-situasjonen med andre kjente R2P-svikt.

Funnene viser at dagens internasjonale rammeverk er utilstrekkelig for å beskytte sårbare befolkninger, spesielt når politiske og strategiske interesser overskygger humanitære behov. Dette er vist seg å være normen. Det vises også at rohingyane har en ekstremt svekket samfunnssikkerhet ikke bare i Myanmar, men også svekket leve- og sikkerhetsforhold i flyktningleirene. Oppgaven etterlyser reformer som inkluderer begrensning av vetoretten i FNs sikkerhetsråd, økt regionalt samarbeid og styrking av internasjonale ansvarsmekanismer, og konkluderer med at anbefalte reformer burde implementeres dersom R2P ikke bare skal forbli en uløst visjon om global rettferdighet.

Forord

Denne masteroppgaven er skrevet som en avslutning på et toårig masterstudium ved UiT. Min faglige bakgrunn før jeg startet masterprogrammet, er fra freds- og konfliktstudier. Gjennom bacheloren min i freds- og konfliktstudier så utviklet jeg økende interesse for internasjonal politikk og det globale verdenssamfunnet, samt et sterkt engasjement for menneskerettigheter og humanitære kriser. I denne masteroppgaven så har jeg forsøkt å kombinere denne faglige interessen og engasjementet med temaer innen samfunnsikkerhet, noe som har gitt meg muligheten til å fordype meg i skjæringspunktet mellom internasjonale normer og sikkerhetspolitiske utfordringer. Arbeidet med oppgaven har vært både krevende og lærerikt. Underveis så har jeg mottatt verdifulle innspill fra mine nærmeste noe som har bidratt til oppgavens utvikling.

Jeg ønsker å takke min veileder, Masoud Naseri, for konstruktive tilbakemeldinger og for å ha vist stor fleksibilitet da jeg på kort varsel valgte å skifte tema for oppgaven. Dette til tross for et tema som er utenfor hans primære fagområde.

Til slutt vil jeg også takke familie og venner for deres støtte og oppmuntring gjennom hele prosessen. Jeg retter også en stor takk til min partner for alltid å være der, spesielt når jeg har vært fullstendig oppslukt i arbeidet mitt. Din støtte, forståelse og evne til å få meg til å koble av har vært uvurderlig gjennom hele prosessen.

Tromsø, 15.12.2024

Rita Moltzau

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	II
Forord	III
KAPITTEL 1: INTRODUKSJON	1
1.1 Bakgrunn	1
1.2 Problemstilling og forskningsspørsmål	3
1.2.1 Forskningens betydning og begrunnelse	4
1.4 Oppgavens struktur	6
1.5 Oppsummering	6
KAPITTEL 2: TEORETISKE PERSPEKTIVER	7
2.1 Introduksjon	7
2.2 Kritisk sikkerhetsteori	7
2.3 ‘Human Security’	8
2.4 Samfunnssikkerhet	9
2.5 Internasjonale institusjoner og folkerett	11
2.6 Folkemord og forbrytelser mot menneskeheten	12
2.7 Anvendelse på rohingya-krisen	13
2.8 Oppsummering	14
KAPITTEL 3: LITTERATURGJENNOMGANG	15
3.1 Introduksjon	15
3.2 Teoretisk rammeverk av R2P	15
3.2.1 Gareth Evans' bidrag til R2Ps konseptuelle rammeverk	16
3.2.2. Alex J. Bellamys normative analyse av R2P	17
3.3 R2P-doktrinens historie og utvikling	19
3.3.1 Suverenitet versus intervensjon: overgangen fra ikke-innblanding til moralsk ansvarlighet.....	21
3.3.2 Prinsippet om ikke-intervensjon og ASEAN.....	23
3.3.3 Globale kontekster og casestudier av R2P	24
3.4 Empirisk gjennomgang	27
KAPITTEL 4: METODE	31
4.1 Introduksjon	31
4.2 Forskningsmodell og metodisk tilnærming.....	31
4.2.1 Forskningsfilosofi.....	32

4.2.2	Forskningsmetode.....	33
4.2.3	Forskningsstrategi.....	34
4.3	Datainnsamling og dataanalyse.....	34
4.3.1	Datainnsamling.....	34
4.3.2	Dataanalysemetoder.....	36
4.3.3	Etikk og validitet	37
4.3.4	Begrensninger.....	38
4.4	Oppsummering	39
KAPITTEL 5:	ANALYSE	41
5.1	Introduksjon	41
5.2	Samfunnssikkerhet og konsekvenser for Rohingya	42
5.2.2	Strukturell vold og ‘human security’	42
5.2.3	Internasjonal passivitet og svikt	43
5.2.4	Livet i eksil: Flyktningleirer i Bangladesh	43
5.2.5	Marginalisering og maktstrukturer	43
5.3	R2Ps svikt i Rohingya-krisen.....	45
5.3.1	Politisk veto, juridiske barrierer og statssuverenitet.....	45
5.4	Internasjonale reaksjoner og humanitære intervensjoner.....	47
5.4.1	Selektiv anvendelse av R2P og manglende internasjonal respons	47
5.4.2	Geopolitisk manipulasjon og ASEANS politiske inaktivitet	48
5.5	Statssuverenitet eller etiske hensyn?.....	49
5.6	Oppsummering	50
KAPITTEL 6:	DISKUSJON.....	52
6.1	Introduksjon	52
6.2	Kritisk evaluering av R2Ps svikt i Rohingya-krisen	52
6.2.2	Maktforhold og internasjonal passivitet	54
6.2.3	Geopolitiske interesser og regional dynamikk	56
6.2.4	Etiske dilemmaer og statlig suverenitet.....	59
6.3	Samfunnssikkerhet og Rohingya-krisen.....	61
6.3.1	Trusler mot samfunnssikkerheten.....	61
6.3.2	Konsekvenser for samfunnets motstandskraft.....	64
6.4	Juridiske og etiske problemstillinger knyttet til ikke-intervensjon	66
6.4.1	Juridiske rammer for ikke-intervensjon.....	66
6.4.2	Etiske dilemmaer og moralske forpliktelser	68

6.4.3 Selektiv anvendelse	68
6.5 Politiske implikasjoner og anbefalinger	70
6.5.1 Reform av FNs sikkerhetsråd	71
6.5.2 Regionalt samarbeid og ASEANS rolle	72
6.5.3 Styrking av internasjonal ansvarlighet	73
6.5.4 Forebyggende diplomati og varslingsystemer	73
6.5.5 Koalisjoner av villige stater og alternative mekanismer	74
6.6 Oppsummering	75
KAPITTEL 7: KONKLUSJON	77
7.1 Sammendrag av hovedfunn	77
7.2 Samfunnssikkerhetsutfordringer	77
7.3 Leve- og sikkerhetsforhold i flyktningleirer	78
7.4 Politiske anbefalinger	79
7.5 Avsluttende tanker og bidrag til litteraturen	79
REFERANSER	81

Figuroversikt

Figur 1: Oppgavens struktur	6
Figur 2: De tre søylene i R2P	21
Figur 3: Grusomhetsforbrytelser	27
Figur 4: 'Research Onion Framework'	32
Figur 5: Etske hensyn	37
Figur 6: Levestandard for rohingya i Myanmar og flyktningleirer i Bangladesh (2017-2023)....	44
Figur 7: Intervensjoner på verdensbasis under 'Responsibility to Protect'-doktrinen (2005-2023)	48
.....	48

Tabelloversikt

Tabell 1: Oversikt over teoretiske perspektiver	7
Tabell 2: Utfordringer i bruken av R2P i Myanmar	46

KAPITTEL 1: INTRODUKSJON

1.1 Bakgrunn

Det militære angrepet på Rohingya-minoriteten i Myanmar i 2017 er en tydelig illustrasjon på den manglende gjennomføringen av de grunnleggende prinsippene som "Responsibility to Protect" (R2P)-doktrinen bygger på. R2P ble vedtatt av FN-toppmøtet i 2005 for å forebygge og reagere på grusomheter som folkemord, etnisk rensing og forbrytelser mot menneskeheten (Bellami, 2022, ss. 16-18). Doktrinens første søyle fokuserer på statens ansvar for å beskytte sin egen befolkningen, samt det internasjonale samfunnets plikt til å bistå stater i dette ansvaret dersom de ikke evner eller ønsker å gjøre dette. Dersom en stat svikter, pålegger R2P det internasjonale samfunnet å intervensere.

R2P-doktrinen etablerer et beskyttelsesmandat som plasserer ansvaret for å beskytte befolkninger mot omfattende brudd på menneskerettighetene, hos staten eller det ansvarlige organet. Mandatet prioriterer statens suverenitet, men åpner for internasjonal bistand og intervensjon dersom staten ikke klarer å beskytte folket (Islam, Muhibbullah & Ahmed, 2024, s. 16-17). Den brutale behandlingen av rohingya-minoriteten i Myanmar, som i 2017 førte til at over 700 000 mennesker måtte flykte, illustrerer begrensningene ved R2P når strukturelle utfordringer hindrer effektiv intervensjon. Til tross for at internasjonale aktører og politiske organer, som sett ved tidligere intervensjoner i Libya og Irak, har juridiske mandater til å gripe inn, svikter de ofte i komplekse situasjoner.

Overgrepene mot rohingyane i Myanmar fremhever en svikt i internasjonale normer og standarder som tidligere har blitt vedtatt av vestlige nasjoner og regionale aktører. Dette er for eksempel sett ved internasjonale intervensjoner som i Libya og Irak. Risikoen ved å ikke handle ble også åpenbar i tilfellet med Rohingya-krisen, hvor R2P-doktrinen burde fungert som en beskyttelsesmekanisme. I moderne konflikter, hvor krigsforbrytelser påfører sivile enorm lidelse, blir ofte ikke anerkjent at det som foregår er folkemord. Dermed står sivilbefolkningen overfor sammensatte risikoer, både som tilfeldige ofre og som direkte berørte parter i pågående konflikter. Forkjemperne for R2P hevder at det bør legges større vekt på forebyggende tiltak for å forhindre grusomheter, fremfor å fokusere på innføring av demokratisk valgte regjeringer. For

at R2P skal være effektiv så må statene som har forpliktet seg til denne doktrinen regelmessig vurdere nye risikoer for massakrer og handle målrettet for å avverge dem (Stensrud, 2024, s. 6-7). Dette skiftet mot proaktiv forebygging, heller enn reaktiv intervensjon, er i tråd med R2Ps grunnleggende mål om å beskytte sårbare befolkninger før kriser eskalerer til større humanitære katastrofer.

I Myanmar var det en mangel på handling fra FNs sikkerhetsråd, til tross for systematisk vold mot rohingya-folket (Office of the High Commissioner for Human Rights, 2018, ss. 16-19), og en tydelig manglende vilje fra den myanmarske regjeringen til å beskytte Rohingya-befolkningen. Rohingya, en muslimsk minoritet som hovedsakelig bor i det buddhistiske Myanmar, har i flere tiår vært utsatt for diskriminering, marginalisering og vold. De har vært ekskludert fra Myanmars nasjonale identitet siden statsborgerskapsloven av 1982 nektet dem statsborgerskap (Cheesman, 2017, s. 29). Det militære angrepet i 2017 intensiverte denne systematiske ekskluderingen, og førte til tvungen fordrivelse av Rohingya fra deres landsbyer, og som inkluderte utstrakt bruk av seksuell vold og tusenvis av drap. FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) beskrev flukten til over 700 000 Rohingya til Bangladesh som "et skoleeksempel på etnisk rensing" (UNHCR, 2018). Den manglende evnen til å forhindre slike grusomheter viser tydelig hvordan R2P-rammeverket har sviktet i å ivareta samfunnssikkerheten til rohingyaene.

Det kan ses at R2P og samfunnssikkerhet er knyttet svært tett sammen, ettersom begge deler handler om å beskytte samfunnets evne til å ivareta sine kjernefunksjoner, opprettholde sosiale strukturer og sikre velferden til sine innbyggere under kriser. Som Høyland (2018b, s. 9) understreker, er samfunnssikkerhet avgjørende for å beskytte et samfunns sosiale og kulturelle identitet i møte med eksistensielle trusler. Samfunnssikkerhet går utover tradisjonell, statssentrert sikkerhet og retter seg mot å beskytte samfunn fra eksistensielle trusler som truer sosialt samhold og stabilitet. Buzan et. al (1998, ss. 121-123) påpeker at samfunnssikkerhet utvider sikkerhetsbegrepet utover statens overlevelse til å inkludere samfunnets identitet og funksjon i møte med trusler.

Situasjonen i Myanmar reiser spørsmål om de utfordringene som eksisterer i det internasjonale juridiske rammeverket for R2P. R2P representerer en normativ forpliktelse til å forhindre

massakrer, men mangler de juridisk bindende mekanismene for å sikre etterlevelse av prinsippene. Dette skaper et stort gap mellom det internasjonale samfunnets fordømmelse av overgrep og dets vilje til faktisk å gripe inn. Fraværet av slike håndhevingsmekanismer gjør det mulig for mektige stater å manipulere doktrinen for å fremme sine egne geopolitiske interesser. Dette svekker R2Ps evne til å beskytte sårbare befolkninger.

FNs sikkerhetsråd har vist seg å være problematisk når det gjelder godkjenning av intervensjoner. De faste medlemmene har, som kan ses i tilfellet Myanmar, tradisjonelt brukt vetoretten til å stanse humanitære intervensjoner når deres egne interesser står på spill (Bellamy, 2015, s. 88). Dette bidro til at FN mislyktes i å reagere effektivt på de dokumenterte grusomhetene i Myanmar, som inkluderte etnisk rensing og mulige folkemord i Rakhine-staten (Zahed, 2021, s. 945). Reform av det internasjonale styringssystemet er nødvendig for at beskyttelse av menneskerettigheter skal få prioritet fremfor staters politiske egeninteresser.

Rohingya-krisen i Myanmar representerer en av de mest alvorlige humanitære katastrofene i det 21. århundre, der prinsippene i "Responsibility to Protect" har blitt alvorlig utfordret. Selv om det internasjonale samfunnet har anerkjent behovet for å beskytte utsatte befolkninger, har implementeringen av R2P vist seg å være utilstrekkelig og inkonsekvent. Denne historiske utviklingen viser behovet for å undersøke samfunnssikkerhetskonskvensene som oppstår som følge av FNs manglende implementering av R2P i Myanmar, og det vil gjøres gjennom denne oppgavens kritiske analyse av R2P.

1.2 Problemstilling og forskningsspørsmål

Formålet med denne oppgaven er å undersøke samfunnssikkerhetskonskvensene av FNs manglende implementering av R2P i Myanmar ved å identifisere strukturelle og politiske årsaker til internasjonal passivitet. Videre søker oppgaven å foreslå politiske og institusjonelle reformer som kan styrke globale intervensjonsmekanismer i fremtiden.

Oppgavens problemstilling er som følger:

Hvordan har FNs doktrine 'Responsibility to Protect' (R2P) sviktet i å beskytte Rohingya-minoriteten i Myanmar, og hvilke strukturelle, politiske og juridiske hindringer har bidratt til denne svikten?

På bakgrunn av dette er målsetningene med oppgaven å:

- Å undersøke hvordan samfunnssikkerhetsutfordringer som diskriminering, sosial eksklusjon, vold og humanitære kriser har utviklet seg som et resultat av manglende intervensjon og tvangsfordrivelse av Rohingya-folket.
- Å identifisere juridiske og institusjonelle barrierer som hindret anvendelsen av R2P i Myanmar og foreslå reformer i globale styringssystemer for å forhindre lignende humanitære kriser.

For å begrense problemstillingen og oppnå målsetningene, har det blitt formulert følgende forskningsspørsmål:

1. Hvordan har manglende implementering av R2P påvirket samfunnssikkerheten til Rohingya-minoriteten når det gjelder sikkerhetsutfordringer som menneskerettighetsbrudd, statsløshet og tap av sosial tilhørighet?
2. Hvordan har leve- og sikkerhetsforholdene utviklet seg i flyktningleirene som et resultat av fraværet av internasjonale beskyttelsespolitikker under R2P?
3. Hvordan kan internasjonale intervensjonsmekanismer styrkes for å balansere statssuverenitet og menneskerettighetsbeskyttelse i fremtidige humanitære kriser?

1.2.1 Forskningens betydning og begrunnelse

Denne oppgaven gir en kritisk analyse av begrensningene ved doktrinen om "Responsibility to Protect" når det gjelder beskyttelse av menneskerettigheter under væpnede konflikter, med særlig fokus på Rohingya-krisen i Myanmar. R2P er ment til å forhindre folkemord, etnisk rensing og krigsforbrytelser, men motstanden mot utenlandsk intervensjon på grunn av statssuverenitet har ofte ført til passivitet i det internasjonale samfunnet (Zahed, 2021, ss. 944-946). Dette gjør det nødvendig å revurdere hvordan doktrinen kan styrkes for å balansere suverenitet og humanitær intervensjon.

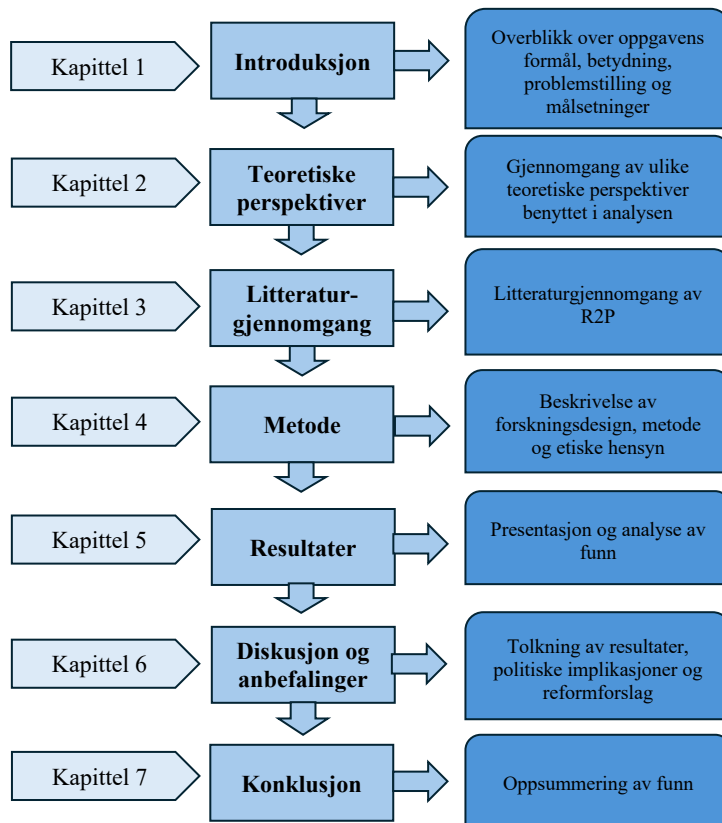
Rohingya-krisen i Myanmar illustrerer hvordan fraværet av internasjonal intervensjon har ført til alvorlige samfunnssikkerhetsutfordringer, inkludert fordrivelse, statsløshet og etnisk vold. I lys av dette fraværet så blir behovet for en mer robust implementering av R2P tydelig. Oppgaven søker å bidra til eksisterende litteratur ved å undersøke hvordan doktrinens legitimitet kan styrkes, samtidig som den respekterer staters suverenitet.

Bakgrunnen for valget av denne oppgaven er forankret i det internasjonale samfunnets gjentatte passivitet i møte med folkemord. Til tross for løftet om «never again» etter folkemordet i Rwanda. Dette slagordet som opprinnelig skulle symbolisere verdenssamfunnets vilje til å forhindre lignende grusomheter, har i praksis blitt til «time and again», som treffende beskrevet av OHCHR (2018). Folkemordet på rohingyane i Myanmar er langt fra et isolert tilfelle – lignende tragedier har utspilt seg i Syria, Darfur og Palestina, for å nevne noen.

Humanitære kriser og det internasjonale samfunnets handlingslammelse i møte med grusomhetsforbrytelser, krever fortsatt global oppmerksomhet. Fra et idealistisk ståsted så må håpet være at fremtidige reformer kan endre det nåværende handlingsmønsteret, og at globale rettsprosesser sørger for at slike grusomheter ikke går ustraffet, og at prinsippene om menneskerettigheter en dag vil veie tyngre enn politiske interesser.

Denne oppgaven er ment som et bidrag til den pågående diskusjonen om hvordan en mer rettferdig og ansvarlig verden kan skapes gjennom bedre internasjonale intervensjonsmekanismer. Denne oppgaven tilfører forhåpentligvis en verdi til den akademiske debatten ved å analysere de politiske og juridiske barrierene som hindrer effektiv anvendelse av R2P.

1.4 Oppgavens struktur

Figur 1: Oppgavens struktur

1.5 Oppsummering

Dette kapitlet har presentert bakgrunnen for Rohingya-krisen i Myanmar og FNs doktrine og 'Responsibility to Protect'. Problemstillingen ble lagt frem, og det ble formulert målsetninger og forskningsspørsmål. Det er også gjort rede for oppgavens betydning og begrunnelse for valg av denne tematikken. Dette legger grunnlaget for en kritisk analyse av R2P og dens implikasjoner for beskyttelse av sårbare befolkninger.

De to påfølgende kapitlene vil utdype oppgavens teoretiske rammeverk gjennom ulike sikkerhetsteorier, en kritisk analyse av R2Ps utvikling og internasjonale intervensjoner. Dette vil bidra til å belyse strukturelle barrierer i håndteringen av humanitære kriser, med særlig fokus på Myanmar-situasjonen og også R2Ps globale utfordringer. Det legger et godt grunnlag for den kommende dataanalysen og diskusjonen.

KAPITTEL 2: TEORETISKE PERSPEKTIVER

2.1 Introduksjon

Internasjonal intervensjon, spesielt relatert til R2P-doktrinen, har vist seg å være både normativt og praktisk utfordrende. Dette kapittelet gir et teoretisk rammeverk som danner grunnlaget for analysen av Rohingya-krisen i lys av R2P-doktrinen. For å forstå hvorfor R2P sviktet i Myanmar, er det nødvendig med et bredt teoretisk rammeverk som belyser hvordan internasjonale institusjoner, sikkerhetsdiskurser og folkerett fungerer i praksis. Gjennom å integrere kritiske perspektiver som kritisk sikkerhetsteori, human security, folkerett og folkemordsteori så skapes det en mer helhetlig forståelse av de strukturelle og politiske begrensningene som hindrer internasjonal handling.

Tabell 1: Oversikt over teoretiske perspektiver

Teoretisk perspektiv	Hovedpoeng	Relevans for oppgaven
Kritisk sikkerhetsteori	Utfordrer statscentrert sikkerhet; fokuserer på menneskelig sikkerhet	Forklarer hvorfor internasjonal sikkerhet har sviktet marginaliserte grupper som Rohingya.
‘Human Security’	Individets beskyttelse mot vold og nød	Vektlegger behovet for humanitær beskyttelse, som manglet i Myanmar-krisen.
Internasjonal folkerett	Juridiske forpliktelser under FN-konvensjoner	Undersøker juridiske barrierer som hindret intervensjon.
Folkemordsteori	Systematisk utryddelse av folkegrupper	Vurderer hvorvidt hendelsene i Myanmar kan klassifiseres som folkemord.

2.2 Kritisk sikkerhetsteori

Pinar Bilgin (2018) argumenterer for at kritisk sikkerhetsteori utfordrer tradisjonelle, statscentrerte sikkerhetsmodeller ved å vektlegge marginaliserte gruppers sikkerhet. Ifølge Bilgin (2018, s. 61) må sikkerhet forstås som frigjøring fra nød og undertrykkelse, snarere enn opprettholdelse av statens stabilitet. Dette perspektivet er spesielt relevant i konteksten av

Rohingya-krisen, der internasjonale institusjoner ofte prioriterte statlig suverenitet fremfor menneskelig sikkerhet.

Bilgin (2018, s. 63) argumenterer for at global sikkerhet er en politisk konstruksjon formet av maktstrukturer som favoriserer sterke stater og marginaliserer svake grupper. Denne maktdynamikken skaper et asymmetrisk sikkerhetssystem som ekskluderer grupper, som rohingya-folket, fra internasjonale sikkerhetsdiskurser.

Videre understreker Bilgin (2018, s. 65) at sikkerhet må forstås som et 'instrumentelt gode' som frigjør mennesker fra strukturelle begrensninger. I rohingya-saken så kan det ses at FNs avhengighet av statssentrerte sikkerhetsmodeller bidratt til en internasjonal passivitet overfor de systematiske overgrepene som fant sted.

Jonna Newman (2015, s. 88) peker på at marginaliserte grupper ofte blir ekskludert fra sikkerhetsagendaen på grunn av maktstrukturer som definerer hva som utgjør en sikkerhetstrussel. Dette kommer tydelig frem i hvordan rohingya-folket ble ignorert i internasjonale diskurser, til tross for omfattende menneskerettighetsbrudd og dokumenterte forbrytelser mot menneskeheten.

Den kritiske sikkerhetsteoriens perspektiv på sikkerhet som et middel for frigjøring gir en dypere forståelse av hvordan makt påvirker internasjonal politikk. Den viser hvordan globale institusjoner kan fungere som maktstrukturer som opprettholder eksisterende hierarkier, snarere enn å beskytte sårbare grupper. Dette gir et nyttig analytisk rammeverk for å forstå hvorfor rohingya-krisen ikke førte til internasjonal intervensjon, til tross for klare bevis på grove menneskerettighetsbrudd.

2.3 'Human Security'

Gunhild Hoogensen Gjørsv (2018) definerer 'human security' som individets beskyttelse mot vold, nød og strukturell urettferdighet (Hoogensen Gjørsv, 2018, s. 223). I kontrast til statssentrert sikkerhet prioriterer denne tilnærmingen menneskers behov og rettigheter ved å sette individets sikkerhet i sentrum av sikkerhetsagendaen.

Hoogensen Gjørsv (2018, s. 225) påpeker at konseptet 'human security' utfordrer tradisjonelle forestillinger om sikkerhet ved å inkludere ikke-statlige aktører og lokale samfunn som aktive

deltakere i sikkerhetsarbeidet. Sikkerhet forstås dermed ikke bare som militær beskyttelse, men også som økonomisk og sosial stabilitet, som kan styrkes gjennom en samfunnsdrevet innsats. I konteksten av Rohingya-krisen illustrerer dette hvordan ‘human security’ kunne ha gitt et mer helhetlig rammeverk for internasjonal handling. Internasjonale aktører, inkludert FN, fokuserte i stor grad på statens stabilitet og statlig suverenitet, noe som bidro til å ignorere rohingya-folkets behov for beskyttelse for overgrep begått av sin egen stat.

Kirsti Stuvøy (2015) fremhever at ‘human security’ ofte brukes retorisk uten reell politisk handling. Stuvøy (2015, s. 34) argumenterer for at internasjonale institusjoner utnytter ‘human security’-konseptet for å legitimere selektive intervensjoner, mens humanitære kriser som rohingya-krisen ignoreres. Dette viser hvordan sikkerhetsdiskurser kan bli et politisk verktøy som reflekterer maktstrukturer snarere enn å ta hensyn til humanitære forpliktelser.

‘Human securitys’ relevans i Rohingya-krisen ligger i teoriens fokus på individets rettigheter og beskyttelse mot stats sanksjonert vold. Hadde det internasjonale samfunnet benyttet dette konseptet som et praktisk heller enn et symbolsk prinsipp, kunne mer omfattende tiltak blitt gjennomført for å beskytte rohingya-folket mot forfølgelse og menneskerettighetsbrudd.

2.4 Samfunnssikkerhet

Både Buzan et al. (1998) og Høyland (2018b) tilbyr sentrale bidrag til forståelsen av samfunnssikkerhet, men fra ulike perspektiver.

Buzan et al. (1998, ss. 119-121) definerer samfunnssikkerhet som samfunnets evne til å opprettholde sin identitet og funksjonalitet i møte med trusler som kan være militære, økonomiske, politiske eller miljømessige. Samfunnssikkerhet handler derfor ikke bare om statens evne til å beskytte sitt territorium, men også om samfunnets kapasitet til å bevare sine kulturelle og sosiale institusjoner.

I tråd med dette påpeker Buzan et al. (1998, ss. 123-126) at trusler mot samfunnssikkerhet oppstår når en gruppe opplever at dens identitet er truet av faktorer som migrasjon, globalisering, politiske omveltninger og militære intervensjoner. Dette perspektivet gir et rammeverk for å forstå hvordan nasjonale og etniske konflikter kan utvikle seg til eksistensielle trusler.

Høyland (2018b, ss. 12-15) utvider dette perspektivet ved å knytte samfunnssikkerhet til praksisfeltet gjennom empiriske studier i norsk kontekst. Han vektlegger samfunnets evne til å opprettholde kritiske samfunnsfunksjoner, håndtere kriser og sikre innbyggernes velferd i møte med ukjente og komplekse trusler. Høylands modell fremhever også betydningen av samarbeid mellom offentlige og private aktører samt lokal og nasjonal kapasitet i samfunnssikkerhetsarbeidet.

Samlet gir Buzan et. al (1998) og Høyland (2018b) komplementære perspektiver på samfunnssikkerhet. Buzan et.al. (1998) sin teori gir en analytisk tilnærming til hvordan identitet, sikkerhet og statsmakt samhandler, mens Høylands (2018b) modell konkretiserer hvordan samfunn kan organisere seg for å håndtere moderne sikkerhetstrusler. Denne innsikten er avgjørende for å forstå hvorfor internasjonale aktører ofte mislykkes i å gripe inn i humanitære kriser, der samfunnssikkerhet er i fare.

I konteksten av Rohingya-krisen kan samfunnssikkerhet brukes til å forklare hvordan den myanmarske staten mislyktes i å beskytte sin egen befolkning, da spesielt rohingya-folket. Ifølge Buzan et. Al (1998) sitt rammeverk skapte statens etnisk baserte nasjonsbyggingsprosjekt en eksistensiell trussel for rohingya-minoriteten, som ble ekskludert fra den nasjonale sikkerhetsdiskursen (Buzan et al., 1998, ss. 123-126). Rohingya-folkets situasjon illustrerer hvordan mangel på samfunnssikkerhet kan føre til sosial fragmentering og folkemord. Myanmars forsøk på å skape en homogen nasjonalstat førte til at rohingya-folket ble definert som «de andre», og dermed legitimerte myndighetene undertrykkelse og etnisk rensning.

Buzans et. al (1998) kombinert med Høylands (2018b) teori om samfunnssikkerhet, tilbyr et godt rammeverk for å forstå komplekse sammenhenger mellom identitet, sikkerhet og statsmakt. Ved å inkludere samfunnssikkerhet som et analytisk nivå, blir det mulig å undersøke hvordan kulturelle og sosiale strukturer kan trues av både statlige og ikke-statlige aktører. Denne innsikten er avgjørende for å forklare hvorfor internasjonale aktører ofte mislykkes i å gripe inn i humanitære kriser der samfunnssikkerhet står på spill.

2.5 Internasjonale institusjoner og folkerett

Thomas G. Weiss & Danielle A. Zach (2018) diskuterer FNs strukturelle begrensninger og byråkratiske barrierer som hindrer effektiv intervensjon. De påpeker at FN ofte lammes av stormaktenes interesser og bruk veto-retten i Sikkerhetsrådet, noe som begrenser organisasjonens evne til å handle raskt og effektivt i humanitære kriser (Weiss & Zach, 2018, s. 240). Dette blir særlig tydelig i konteksten av rohingya-krisen, der FN i stor grad var avhengig av medlemsstatenes vilje til å gripe inn; en vilje som ofte var fraværende.

Weiss & Zach (2018, s. 243) fremhever hvordan globalt diplomati ofte er et spill om makt og innflytelse, der humanitære hensyn har lett for å bli nedprioritert. I rohingya-saken var det tydelig at stormaktene vegret seg for å bruke sterke midler mot Myanmar på grunn av strategiske og økonomiske interesser i regionen. Dette viser hvordan folkerettens normer ofte kolliderer med geopolitiske interesser, noe som resulterer i utilstrekkelige reaksjoner på humanitære kriser.

Weiss & Zach (2018) legger til at folkerettens manglende håndhevelsesmekanismer ofte resulterer i symbolsk internasjonal handling, heller enn en reel handling (Weiss & Zach, 2018, s. 245). Dette skaper en situasjon der ansvar spres uten at konkrete tiltak blir iverksatt. FN har ved flere anledninger fordømt volden mot rohingya-folket, men har ikke klart å implementere sanksjoner eller mobilisere militær intervensjon. Dette viser hvordan internasjonale institusjoner ofte svikter når de konfronteres med statssanksjonert vold mot sårbare grupper.

Weiss & Zach (2018, s. 246) understreker videre at multilaterale systemer lider under komplekse maktforhold som fører til «beslutningslammelse». Sikkerhetsrådet, der veto-retten dominerer, blir ofte handlingslammet når medlemsstater har egeninteresser. I rohingya-saken resulterte dette i fraværet av tilstrekkelige tiltak, til tross for omfattende dokumentasjon av menneskerettighetsbrudd og forbrytelser mot menneskeheten.

Den internasjonale responsen til Rohingya-krisen illustrerer derfor hvordan folkerettens idealer om universelle menneskerettigheter og internasjonal beskyttelse ofte blir ofret til fordel for nasjonale interesser og maktpolitikk.

2.6 Folkemord og forbrytelser mot menneskeheten

Adam Jones (2018) definerer folkemord som en koordinert innsats for å ødelegge nasjonale, etniske eller religiøse grupper (Jones, 2018, s. 366). Han understreker at folkemord ikke nødvendigvis innebærer direkte vold, men også systematisk undertrykkelse, ekskludering og marginalisering. Dette gjør konseptet spesielt relevant i analysen av rohingya-krisen.

Jones (2018, s. 368) beskriver hvordan folkemord ofte skjer under dekke av statlig suverenitet, der det internasjonale samfunnet nøler med å gripe inn av frykt for politiske og diplomatiske konsekvenser. Dette gir et tydelig bilde på hvordan menneskerettigheter underordnes maktpolitiske hensyn. Statlig suverenitet blir dermed brukt som et skjold for regimer som begår grove overgrep, og hindrer effektiv respons fra internasjonale aktører.

I konteksten av Rohingya-krisen kan vi observere flere aspekter som oppfyller kriteriene for folkemord, slik de er beskrevet av Jones (2018). Myanmar's militære har systematisk fordrevet og drept tusenvis av Rohingya-muslimer gjennom en koordinert strategi som inkluderer massakrer, voldtekt og landsbybrenning (UNHCR, 2018). Disse handlingene har som mål å utrydde Rohingya-folket som en etnisk gruppe, noe som tydelig faller inn under folkemordskonvensjonens juridiske definisjon (Jones, 2018, s. 369).

Jones (2018, s. 370) peker videre på hvordan den internasjonale responsen ofte preges av politiske beregninger snarere enn humanitære hensyn. I tilfellet rohingya-saken har internasjonale aktører vært tilbakeholdne med å bruke betegnelsen 'folkemord' av frykt for å måtte ta ansvar og gjennomføre militære intervensjoner. Dette viser hvordan geopolitiske hensyn kan fortrenge humanitære forpliktelser, selv når overgrepene oppfyller kriteriene for folkemord.

Jones (2018, s. 372) fremhever også at folkemord ofte betraktes som en unntakstilstand snarere enn en del av maktens normaltilstand, noe som bidrar til å legitimere passivitet. I tilfellet med rohingyane har denne forståelsen ført til at stater har unngått å handle, til tross for omfattende dokumentasjon av de pågående forbrytelsene. Dette understreker hvordan juridiske og politiske barrierer hindrer effektive tiltak og bidrar til å opprettholde folkemordets dynamikk.

Gjennom å trekke paralleller mellom Jones' teoretiske rammeverk og situasjonen i Myanmar, blir det tydelig hvordan folkemord defineres og håndteres i den internasjonale sfæren. Svikten i å

beskytte rohingya-folket demonstrerer hvordan internasjonale institusjoner, dominert av staters interesser, ofte står maktesløse i møte med statssanksjonert vold og undertrykkelse.

2.7 Anvendelse på rohingya-krisen

Sikkerhetsdiskurser kan sies å ha ekskludert rohingya-folket, og dette har resultert i internasjonal passivitet. Ved å anvende sikkerhetsteorier kan vi forstå hvordan maktstrukturer, folkerettens begrensninger og politiske agendaer har bidratt til svikten i R2P-doktrinen.

Fra et kritisk sikkerhetsperspektiv, som beskrevet av Pinar Bilgin (2018, s. 61), prioriterte det internasjonale samfunnet statssentrert stabilitet fremfor beskyttelse av marginaliserte grupper som rohingya-folket. Dette illustrerer hvordan sikkerhet ble definert som opprettholdelse av statlig suverenitet, snarere enn frigjøring fra nød og undertrykkelse. FNs respons på Rohingya-krisen har vært preget av strukturell maktubalanse som favoriserer statlige aktører, og som har ført til manglende handling.

Videre viser Gunhild Hoogensen Gjørvs (2018, s. 223) konsept om 'human security' hvordan individets beskyttelse ble ignorert til fordel for statsikkerhet. 'Human security' fokuserer på menneskelig sikkerhet snarere enn nasjonale interesser. Dette prinsippet ble i liten grad implementert i rohingya-saken, der internasjonale institusjoner mislyktes i å beskytte rohingya-folket.

Folkerettslige rammer og internasjonale institusjoner, som FN, har også vært påvirket av geopolitiske interesser. Ifølge Weiss & Zach (2018, s. 240) førte FNs strukturelle begrensninger og stormaktenes vetorett til beslutningslammelse. Weiss & Zach (2018, s. 245) fremhever at folkerettens manglende håndhevelsesmekanismer ofte resulterer i symbolsk handling uten reelle konsekvenser.

Til slutt demonstrerer Adam Jones' (2018, s. 366) folkemordteori hvordan internasjonal passivitet kan tilskrives statssuverenitet, der stater unngår intervensjon av frykt for å bryte internasjonale normer. Rohingya-krisen tilfredsstilte flere kriterier for folkemord, men manglende politisk vilje gjorde at intervensjon aldri ble iverksatt.

Ved å integrere disse teoretiske perspektivene blir det tydelig at rohingya-krisen representerer en svikt i det globale sikkerhetssystemet, hvor politiske interesser, maktstrukturer og juridiske begrensninger hindret effektive tiltak og forsterket marginalisering.

Rohingya-krisen kan altså forstås som et produkt av strukturelle folkerettslige barrierer og en statsentrert sikkerhetstilnærming som ekskluderte sårbare grupper. Kombinasjonen av disse teoriene gir et helhetlig bilde av hvorfor rohingya-krisen har blitt møtt med global passivitet.

2.8 Oppsummering

De teoretiske perspektivene presentert i dette kapitlet bidrar til å gi en nyansert forståelse av R2Ps svikt i Myanmar. Kritisk sikkerhetsteori viser hvordan maktstrukturer marginaliserer sårbare grupper, mens 'human security'-konseptet fremhever mangelen på beskyttelse av individer, og folkerettens begrensninger illustrerer hvordan juridiske rammer kan misbrukes til å legitimere passivitet. Til sammen viser disse perspektivene hvordan internasjonal politikk ofte svikter i å beskytte de mest utsatte befolkningsgruppene. Disse teoriene, sammen med litteraturgjennomgangen i neste kapittel, danner grunnlaget for det teoretiske rammeverket som i denne oppgaven vil gi innsikt i de strukturelle, juridiske og politiske faktorene som har formet den internasjonale responsen til rohingya-krisen. De vil bli anvendt nærmere i datanalysen og diskusjonen.

For å sikre en helhetlig fremstilling av oppgavens teoretiske grunnlag, har jeg valgt å dele kapittel 2 og 3 i ulike teoretiske perspektiver. Dette kapitlet har vært en generell gjennomgang av sikkerhetsteorier som blir benyttet i analysen, mens neste kapittel vil fokusere på R2P-doktrinen, dens teoretiske grunnlag og den historiske utviklingen. Statlig suverenitet kunne teoretisk ha blitt diskutert i dette kapitlet, men ettersom det er såpass nært knyttet til R2Ps utvikling og anvendelse, så er det mer hensiktsmessig å inkludere det i kapittel 3. Denne inndelingen av kapitlene er valgt for å sikre en grundig forståelse av R2P, som er avgjørende for oppgavens påfølgende analyse.

KAPITTEL 3: LITTERATURGJENNOMGANG

3.1 Introduksjon

Dette kapitlet, sammen med kapittel 2, etablerer det teoretiske grunnlaget for analysen av rohingya-krisen i Myanmar, med fokus på ‘Responsibility to Protect’-doktrinen. Dette kapitlet tar for seg hvordan R2P har utviklet seg som en internasjonal norm, og belyser utfordringer knyttet til praktisk implementering. Dette statssuverenitetens juridiske rammer, og geopolitiske maktforhold.

Videre drøftes hvordan juridiske og politiske perspektiver kan bidra til en forståelse av internasjonal intervensjon og menneskerettighetsbeskyttelse. Kapitlet undersøker hvordan R2Ps anvendelse blir hindret av geopolitiske interesser, maktspill i FN-systemet og staters suverenitetsprinsipp (som motsetter seg ekstern innblanding).

Innsiktene fra dette kapitlet, sammen med de konseptuelle perspektivene presentert i kapittel 2, etablerer et helhetlig analytisk rammeverk for oppgaven. Dette rammeverket legger grunnlaget for analysen av hvorfor og hvordan det internasjonale samfunnet har feilet i å beskytte rohingya-folket, og hvordan normer, maktforhold, juridiske prosesser og sikkerhetsteorier former global respons på humanitære kriser.

3.2 Teoretisk rammeverk av R2P

‘Responsibility to Protect’-doktrinen ble utviklet som en respons på massakrer som folkemord og etnisk rensing, og som følge av det internasjonale samfunnets manglende evne til å gripe inn i Rwanda og på Balkan på 1990-tallet (International Commission on Intervention and State Sovereignty [ICISS, 2001]). R2P representerer et betydelig skille fra den tradisjonelle tolkningen av begrepet om statssuverenitet, hvor suverenitet ikke lenger kun anses som en rett til ikke-innblanding, men også som et ansvar for å beskytte befolkningen (ICISS, 2001, s. 13). Det konseptuelle rammeverket for R2P er sterkt påvirket av ledende teoretikere innenfor R2P som Gareth Evans og Alex J. Bellamy. Disse argumenterer for at stater har et ansvar for å beskytte sine innbyggere, uavhengig av statens kapasitet. Det er avgjørende å forstå både R2Ps suksesser og begrensninger, samt hvordan teoretiske perspektiver påvirker den praktiske anvendelsen av doktrinen.

3.2.1 Gareth Evans' bidrag til R2Ps konseptuelle rammeverk

Gareth Evans spilte en sentral rolle i utformingen av 'Responsibility to Protect'-doktrinen, særlig gjennom sin rolle som medformann for International Commission on Intervention and State Sovereignty (ICISS) i 2001. ICISS ble etablert som et svar på massakre og grusomheter på 1990-tallet, som folkemordet i Rwanda og den etniske rensingen på Balkan, som avdekket det internasjonale samfunnets manglende evne til å gripe inn i humanitære kriser. Evans og hans kolleger ønsket å omdefinere forholdet mellom statssuverenitet og menneskerettigheter, og de argumenterte for at suverenitet ikke bare skulle sees på som en rettighet, men også som et ansvar (Evans, 2008, s. 43). Den mest betydningsfulle bidraget i ICISS-rapporten var denne omdefineringen av suverenitet, som la grunnlaget for R2P-doktrinen og redefinerte det internasjonale samfunnets rolle i å forebygge overgrep.

Et av de grunnleggende teoretiske prinsippene som Evans introduserte er konseptet om 'suverenitet som ansvar'. Han hevdet at stater har en grunnleggende forpliktelse til å beskytte sine befolkninger mot overgrep som folkemord, krigsforbrytelser, etnisk rensing og forbrytelser mot menneskeheten. Når en stat enten ikke evner, eller med vilje unnlater å oppfylle dette ansvaret, har det internasjonale samfunnet både en moralsk og juridisk plikt til å gripe inn (Evans, 2008, s. 47). Evans formulerte også en tre-søyle-tilnærming til R2P: forebygging, reaksjon og gjenoppbygging. Han understreket forebygging som R2Ps hovedfokus og foreslo diplomatiske og økonomiske tiltak for å håndtere potensielle kriser før de eskalerer. Evans anerkjente imidlertid at i tilfeller der forebygging mislykkes, kan militær intervensjon være nødvendig, fulgt av en forpliktelse til gjenoppbygging etter konflikten for å sikre langsiktig stabilitet (Evans, 2008, ss. 49-51).

Evans' rammeverk representerer et betydelig skifte fra den tradisjonelle doktrinen om ikke-intervensjons, som dominerte internasjonale relasjoner gjennom store deler av 1900-tallet. I R2P-sammenheng er suverenitet ikke en absolutt rett, men altså betinget av en stats evne til å beskytte sine borgere. Dette skiftet reflekterer en økende konsensus innen internasjonal rett om at beskyttelsen av menneskerettigheter noen ganger krever ekstern intervensjon, spesielt når det er snakk om forbrytelser mot menneskeheten i stor skala.

Evans' tilnærming har møtt kritikk, særlig når det gjelder selektiv anvendelse av R2P. Kritikere, som Krause et al. (2024, s. 224), påpeker at R2P ofte blir inkonsekvent anvendt, og at

intervensjoner i mange tilfeller er drevet av politiske motiver snarere enn humanitære behov. Denne kritikken belyser hvordan R2P, til tross for sine intensjoner, kan brukes som et instrument for politiske eller militære mål fremfor å oppfylle sine normative forpliktelser. For eksempel ble R2P anvendt i Libya i 2011, men var merkbart fraværende i tilfeller som Syria og Myanmar, der geopolitiske dynamikker og vetoretten i FNs sikkerhetsråd har hindret meningsfull intervensjon. Evans (2008) anerkjente disse begrensningene og hevdet at mens prinsippene i R2P er holdbare, er implementeringen fortsatt avhengig av de internasjonale politiske realitetene (Evans, 2008, s. 44). Til tross for disse utfordringene har Evans' bidrag fundamentalt endret diskursen rundt suverenitet og humanitær intervensjon, og understreker det moralske og juridiske imperativet for at det internasjonale samfunnet må handle når stater svikter i å beskytte sine innbyggere.

Dette rammeverket er sentralt for å forstå hvordan prinsippet om R2P forsøker å balansere statssuverenitet med behovet for å beskytte befolkninger mot overgrep. I analysen senere vil oppgaven se på hvordan dette belyser Myanmar's unnlattelse av å beskytte rohingya-folket, og hvordan internasjonal passivitet har bidratt til krisen.

3.2.2. Alex J. Bellamys normative analyse av R2P

Alex J. Bellamy har gitt betydelige bidrag til den akademiske og politiske diskursen rundt 'Responsibility to Protect', og har bidratt til å etablere doktrinen i internasjonale relasjoner og folkeretten. Hans arbeid fokuserer på de normative og juridiske fundamentene til R2P og gir en grundig analyse av dens utvikling og utfordringer. Bellamys forskning har vært avgjørende for å flytte samtalen fra den opprinnelige konseptualiseringen av R2P til mer praktiske og policy-orienterte diskusjoner. Han posisjonerer R2P som et normativt rammeverk som forsøker å forene de moralske imperativene for menneskelig beskyttelse med de politiske realitetene rundt statssuverenitet, og han argumenterer for at dette representerer en viktig utvikling i internasjonale relasjoner (Bellamy, 2015, s. 20; Bellamy, 2022, s. 14).

I sin analyse presenterer Bellamy (2015, 2022) R2P som et normativt skifte bort fra det tradisjonelle Westfalske prinsippet om ikke-intervensjon. Historisk sett har suverenitet blitt ansett som absolutt, der enhver ekstern intervensjon i en stats indre anliggender har blitt betraktet som et brudd på folkeretten. R2P redefinerer imidlertid suverenitet som betinget av en stats ansvar for å beskytte sin befolkning mot massakrer og overgrep. Bellamy ser dette skiftet som en

avgjørende utvikling som gjenspeiler en voksende global moralsk konsensus om at ingen stat skal stå passivt og se på mens forbrytelser som folkemord, krigsforbrytelser og etnisk rensing finner sted (Bellamy, 2022, ss. 14, 17-18). Han argumenterer for at R2P symboliserer en grunnleggende transformasjon i hvordan det internasjonale samfunnet ser på menneskerettigheter og beskyttelse.

Bellamy (2022, s. 14) diskuterer også den globale normativiteten til R2P, og presenterer den som en internasjonalt akseptert doktrine med et potensial til å forme statlig atferd. Han hevder at til tross for at R2P har fått bred støtte, har implementeringen vært inkonsekvent og ofte blitt hindret av politiske faktorer, særlig innenfor FNs sikkerhetsråd (Bellamy, 2022, ss. 29). Til tross for disse utfordringene er Bellamy optimistisk med hensyn til R2Ps potensial for å forebygge grusomheter, og understreker viktigheten av diplomatiske tiltak og tidlig intervensjon (Bellamy, 2022, s. 17). Han mener at ikke-militære tiltak, som sanksjoner eller diplomatisk press, kan spille en avgjørende rolle for å hindre at konflikter eskalerer til massakrer og overgrep (Bellamy, 2015, ss. 33-35).

Bellamy påpeker også flere begrensninger ved R2P. Et hovedproblem er doktrinens selektive anvendelse, som han tilskriver geopolitiske interesser og vetoretten til de faste medlemmene av Sikkerhetsrådet. Han peker på eksempler som Syria, der R2P ikke ble anvendt på tross av klare bevis for massakre, på grunn av politiske interesser hos enkelte sentrale internasjonale aktører (Bellamy, 2022, s. 29). Bellamy kritiserer denne inkonsistensen, og argumenterer for at den undergraver legitimiteten til R2P som en global norm (Bellamy, 2015, s. 42). Han understreker behovet for tydeligere retningslinjer og et sterkere internasjonalt engasjement for å sikre at R2P anvendes konsekvent og ikke bare når det samsvarer med interessene til mektige stater (Bellamy, 2022, s. 17).

Bellamy ser også framover og er en forkjemper for en videreutvikling av R2P gjennom sterkere juridiske mekanismer og økt politisk vilje. Han foreslår at for å overvinne utfordringene knyttet til selektiv anvendelse og politisk hindring, må det internasjonale samfunnet utvikle klarere prosedyrer for å anvende R2P og adressere de strukturelle problemene innen FNs sikkerhetsråd som hindrer implementeringen (Bellamy, 2022, s. 29). For Bellamy ligger R2Ps fremtid i evnen til å bli en virkelig universell og konsekvent anvendt norm, støttet av en sterkere forpliktelse fra

det internasjonale samfunnet til å beskytte sårbare befolkninger mot grusomheter (Bellamy, 2015, s. 45).

Bellamys bidrag har bidratt til en endring i diskusjonen om suverenitet og humanitær intervensjon, og har fremhevet det moralske og juridiske imperativet for det internasjonale samfunnet om å handle når stater svikter i å beskytte sine borgere.

Bellamys normative tilnærming bidrar til en forståelse av hvorfor R2P har vært vanskelig å implementere konsekvent. Denne oppgaven vil benytte Bellamys perspektiver til å kritisk vurdere hvordan politiske barrierer, spesielt innenfor FNs sikkerhetsråd, har undergravd doktrinens effektivitet, og hvordan dette har påvirket beskyttelsen av rohingya-samfunnet.

3.3 R2P-doktrinens historie og utvikling

Som nevnt, så vokste R2P frem som en respons på det internasjonale samfunnets manglende evne til å stanse massakre og overgrep på 1990-tallet, spesielt folkemord og etnisk rensing i Rwanda og Balkan, som krevde hundretusener av liv. Disse tragediene avdekket de alvorlige svakhetene i eksisterende rammer for humanitær intervensjon og i det internasjonale rettssystemets, og dets evne til å beskytte sårbare befolkningsgrupper. For å fylle dette tomrommet lanserte 'Den internasjonale kommisjonen for intervensjon og statssuverenitet' (ICISS) konseptet R2P i 2001, som omdefinerte statssuverenitet fra et privilegium til et ansvar. ICISS hevdet at dersom en stat ikke kan eller vil beskytte sine borgere fra grusomheter, må det internasjonale samfunnet tre inn for å forhindre folkemord, etnisk rensing, krigsforbrytelser og forbrytelser mot menneskeheten (Evans, 2008, ss. 40-41).

Det internasjonale samfunnet vedtok formelt prinsippet som en veiledende ramme for humanitær intervensjon på FNs verdenstoppmøte i 2005, noe som markerte en viktig milepæl i utviklingen av R2P. Her ble suverenitet redefinert som statens plikt til å beskytte sine borgere, og i de tilfellene der staten svikter, må det internasjonale samfunnet gripe inn med diplomatiske, humanitære eller militære midler. R2P bygger på tre søyler: (1) den kollektive forpliktelsen til å beskytte sivile fra grusomheter; (2) det internasjonale samfunnets ansvar for å bistå stater i å oppfylle denne forpliktelsen; og (3) det internasjonale samfunnets plikt til å intervensjonere for å forhindre overgrep når en stat beviselig har unnlatt å beskytte sin befolkning (se figur 2). Målet

var å etablere et grunnlag for at det internasjonale samfunnet skulle kunne gripe inn for å stoppe opptrappende grusomheter eller pågående overgrep, særlig når en stat mangler vilje eller evne til å hindre eller stoppe dette selv.

Forståelsen av R2Ps utvikling er avgjørende, da doktrinen ikke bare har utviklet seg som en respons på tidligere feil, men også for å konkretisere det internasjonale samfunnets moralske og juridiske ansvar. For forkjemperne av økt internasjonalt ansvar ved grusomheter, ble aksepten av R2P på toppmøtet i 2005 sett på som en seier. Problemet, ifølge Ezenwa og Utobo (2020, s. 78), var at FNs sikkerhetsråd ikke nyttiggjorde seg doktrinen i andre viktige saker, slik som i da Myanmar. Mangelen på en effektiv og rettidig respons i situasjoner med pågående eller nært forestående grusomheter belyser avstanden mellom R2Ps teoretiske grunnlag og dens praktiske anvendelse.

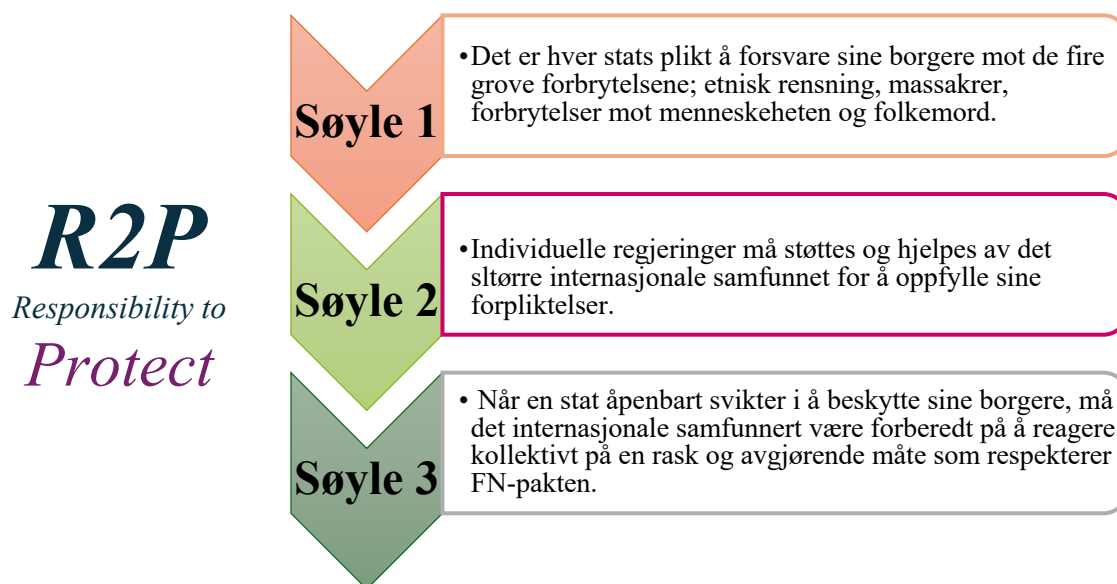
Videre driver prinsipper knyttet til suverenitet og faren for misbruk ofte staters tilbakeholdenhet med å støtte R2P. Zahed (2021, s. 944) påpeker at mange stater oppfatter R2P som en utfordring mot statsuverenitet, noe som ofte fører til vetobruk og blokkering av tiltak. Dette til tross for doktrinens humanitære målsettinger. Utfordringen med å oppnå enighet i det internasjonale samfunnet om når og hvordan R2P skal brukes har ytterligere hindret implementeringen av doktrinen, noe som reflekteres i mangelen på effektiv handling overfor rohingya-krisen i Myanmar (Zahed, 2021, ss. 945–946). Libya-eksemplet i 2011 blir ofte ansett som en suksess for R2P, ettersom det ga mulighet til å beskytte sivile. Men, intervensjonen førte også til et regimeskifte, noe som skapte frykt for misbruk.

Disse politiske utfordringene gjør operasjonaliseringen av R2P svært omstridt. Bellamy (2018) hevder at selv om doktrinen har potensial til å effektivt forhindre grusomheter, har fraværet av en grundig diskusjon rundt bruken av militær makt som siste utvei skapt hull i den praktiske implementeringen av R2P. En tydelig juridisk og prosedyremessig ramme som spesifiserer bruk når maktbruk er nødvendig, er avgjørende for å sikre at R2P-intervensjoner gjennomføres i samsvar med folkeretten og menneskerettighetene (Bellamy, 2018, s. 240).

Debatten rundt R2P handler nå blant annet om hvordan prinsippet kan operasjonaliseres mer konsekvent. Selv om det er bred enighet om viktigheten av å beskytte menneskerettighetene,

ligger utfordringen i å balansere dette med respekten for statssuverenitet. R2Ps effektivitet er avhengig av et balansert rammeverk som kombinerer moralsk ansvar med politiske realiteter, slik at internasjonale intervensjoner oppfyller sitt humanitære mål uten å undergrave statenes autonomi.

Bellamy (2015; 2022) og andre forskere understreker viktigheten av å adressere strukturelle mangler i FNs sikkerhetsråd og utvikle klare retningslinjer for bruk av R2P. R2P vil kun kunne fungere som et effektivt verktøy dersom det kan integreres i et politisk system der internasjonale interesser ikke står i veien for humanitære behov.

Figur 2: De tre søylene i R2P

3.3.1 Suverenitet versus intervensjon: overgangen fra ikke-innblanding til moralsk ansvarlighet

Den tradisjonelle forståelsen av suverenitet, som har sitt opphav i Westfalerfreden i 1648, oppfattet suverenitet som absolutt og understreket prinsippet om ikke-innblanding i staters indre anliggender (Krasner, 2001, s. 17). Dette prinsippet om ikke-intervensjon ble en hjørnestein i folkeretten, der hver stat hadde eksklusiv myndighet over eget territorium og egne borgere, fri fra ytre innblanding (Krasner, 2001, s. 18). Suverenitet ble ansett som ukrenkelig, og det internasjonale systemet var organisert rundt ideen om at stater skulle respektere hverandres autonomi (Krasner, 2001, s. 34-35). Dette statssentrerte perspektivet på sikkerhet fokuserte

primært på å beskytte grenser og statsmyndighet, og overså ofte interne dynamikker knyttet til menneskerettigheter og beskyttelse, selv i tilfeller av ekstrem svikt eller overgrep fra statens side (Krasner, 2001, s. 18-19). Konsekvensene av denne tilnærmingen var betydelige, da mange humanitære kriser forble uadresserte på grunn av prinsippet om ikke-innblanding, slik som i Rwanda og Bosnia (Krasner, 2001, s. 35-36).

Innføringen av 'Responsibility to Protect'-doktrinen utfordret denne tradisjonelle forståelsen av suverenitet på en grunnleggende måte. R2P rekonseptualiserte suverenitet ved å hevde at det ikke er en uforbeholden rett, men heller et ansvar. Statens primære forpliktelse er å beskytte sin befolkning mot folkemord, krigsforbrytelser, etnisk rensing og forbrytelser mot menneskeheten. Dersom en stat unnlater å oppfylle dette ansvaret – enten på grunn av manglende evne eller vilje – argumenterer R2P for at det internasjonale samfunnet har plikt til å gripe inn. Dette skiftet representerer en overgang fra ikke-innblanding til en global moralsk forpliktelse, der menneskerettighetsbeskyttelse går foran en rigid anvendelse av suverenitetsprinsippet (Evans, 2008, s. 42).

Det internasjonale samfunnets ansvar for å gripe inn under R2P er imidlertid ikke uten kontroverser. Doktrinen foreslår at intervensjon kan ta mange former, fra diplomatiske tiltak til militær intervensjon i ekstreme tilfeller. Spørsmålet om når og hvordan det internasjonale samfunnet skal gripe inn, forblir omstridt. For eksempel så ble intervensjonen i Libya i 2011 opprinnelig fremstilt som en R2P-misjon for å beskytte sivile mot Gaddafi-regimet, men ble senere kritisert for å ha utviklet seg til et regimeskifte. Krause et al. (2024, s. 224–225) påpeker at slike tilfeller reiser bekymringer om at R2P kan bli misbrukt for politiske eller militære formål, noe som kan undergrave statssuverenitet under dekke av humanitære hensyn. På samme måte har geopolitiske interesser og vetoretten til faste medlemmer av FNs sikkerhetsråd hindret handling i Myanmar og Syria, og understreket spenningen mellom respekt for statssuverenitet og oppfyllelsen av globale moralske forpliktelser.

Moderne debatter om suverenitet og intervensjon fortsetter å dreie seg om denne spenningen. I saker som Syria og Myanmar har det internasjonale samfunnet strevd med å balansere respekten for suverenitet med det moralske imperativet om å beskytte sårbare befolkningsgrupper. Kritikere hevder at intervensjoner, hvis de ikke håndteres med forsiktighet, risikerer å

destabilisere regioner ytterligere, som sett i Libya etter intervensjonen der. Det er også fare for at R2P anvendes selektivt, basert på de politiske interessene til mektige stater snarere enn de humanitære behovene til de berørte befolkningene (Bellamy, 2015, ss. 93-95). Disse bekymringene understreker kompleksiteten ved å anvende R2P på en konsistent og prinsipiell måte.

Å balansere suverenitet og humanitært ansvar forblir en av de mest betydelige utfordringene i folkeretten. Selv om suverenitet fortsatt er et kjerneprinsipp i det internasjonale systemet, krever den utviklende forståelsen av globalt ansvar en nyansert tilnærming til intervensjon. Internasjonale organisasjoner, særlig FN, spiller en avgjørende rolle i å mekle denne balansen og etablere juridiske og diplomatiske rammer for når intervensjon er berettiget. R2Ps suksess er avhengig av evnen til å fungere innenfor disse rammene og samtidig forhindre misbruk. Å finne balansen mellom å respektere statssuverenitet og sikre beskyttelse av menneskerettigheter er avgjørende for fremtiden for global styring (Orford, 2011, s. 17).

Evnen til å balansere disse prinsippene representerer en viktig utvikling i moderne internasjonal praksis. Suverenitet kan ikke lenger betraktes som en ukrenkelig rett, men må forstås som en forpliktelse til å beskytte menneskerettighetene til alle innbyggere, et ansvar som også hviler på det internasjonale samfunnet.

3.3.2 Prinsippet om ikke-intervensjon og ASEAN

Prinsippet om ikke-intervensjon har lenge vært en grunnleggende pilar i internasjonale relasjoner, spesielt i regioner som sterkt forsvare statssuverenitet. Som Gepp (2021, s. 79) beskriver, har verdenssamfunnets unnlattelse av å intervenere i Myanmar i stor grad vært drevet av en rigid tolkning av dette prinsippet. I 2017 ble verden vitne til en massiv flukt av hundretusener av Rohingya-flyktninger, drevet av det mange omtaler som folkemord i den nordlige Rakhine-provinsen i Myanmar. Til tross for omfattende internasjonale oppfordringer til intervensjon, avsto verdenssamfunnet fra å gripe inn med makt, med henvisning til prinsippet om ikke-intervensjon. Dette har blitt en stor hindring for anvendelsen av R2P i Myanmar (Gepp, 2021, s. 79).

Denne motviljen mot å intervensere i Myanmar's indre anliggender stammer også fra 'Association of Southeast Asian Nations' (ASEAN) charter, som eksplisitt forbyr innblanding i medlemsstatenes interne forhold (Tan, 2021, s. 662). ASEAN er en regional samarbeidsorganisasjon bestående av 10 sørøstasiatiske land som jobber for økonomisk, politisk og sikkerhetsmessig samarbeid (Asean, u.å.). Menneskerettighetsforkjempere har fordømt krisen, og ASEAN, som er regionens viktigste multilaterale organ, har vært tilbakeholden med å gripe inn i Myanmar's behandling av Rohingya-minoriteten. Organisasjonens forankring i prinsippet om ikke-intervensjon har blitt kritisert for sin manglende handling i møte med grove menneskerettighetsbrudd (Humairoh, 2018, s.6).

ASEAN har stor betydning i Sørøst-Asia både på regionalt og nasjonalt nivå, noe som påvirker hvordan de reagerer på kriser. ASEAN generelt, og Myanmar spesielt, holder fast ved prinsippet om ikke-innblanding og suverenitet, selv når de står overfor vedvarende menneskerettighetsbrudd mot landets minoritetsbefolkninger. Motstanden mot ekstern intervensjon har dype røtter i forholdet mellom Myanmar's militære og landets samfunn. Myanmar betrakter ethvert forsøk fra utenlandske makter på å gripe inn som et brudd på nasjonal suverenitet, og får sterk støtte fra sitt medlemskap i ASEAN, som holder fast ved at ekstern innblanding bryter med organisasjonens fundamentale prinsipper (Akmal Ma'arif & Maksum, 2021, s. 317).

3.3.3 Globale kontekster og casestudier av R2P

'Responsibility to Protect'-doktrinen har gjennomgått betydelige konseptuelle, politiske og operative endringer de siste to tiårene som sett i dette kapitlet. Opprinnelig utformet for å forhindre folkemord, etnisk rensing og forbrytelser mot menneskeheten, har anvendelsen av R2P vist seg å være inkonistent og ofte påvirket av bredere internasjonal politikk. Politisk egeninteresse, selektivitet og inkonsekvens har preget implementeringen av R2P, som ifølge Bellamy (2022, s. 29) ofte har vært styrt av staters politiske motiver og ikke nødvendigvis samsvart med de humanitære målene som doktrinen opprinnelig var ment å oppnå. Dette spiller utfordringen med å balansere statssuverenitet og globalt ansvar, spesielt når politiske og strategiske hensyn kolliderer med menneskerettighetsprinsipper.

Intervensjonen i Libya i 2011 er en av de mest fremtredende tilfellene av selektiv anvendelse av R2P. FNs sikkerhetsråd (UNSC) aktiverte her R2P og godkjente en NATO-ledet militær intervensjon for å beskytte sivile fra Gaddafi-regimets voldelige overgrep. Selv om intervensjonen opprinnelig ble hyllet som en suksess for å forebygge massakrer, vekket den også betydelig kontrovers. Krause et al. (2024, s. 224) fremhever hvordan slike intervensjoner ofte går utover sine humanitære mandater og kan bidra til ustabilitet i etterkant, som i Libya, hvor regimeskiftet og den påfølgende kollapsen av staten har reist spørsmål om R2P kan brukes som påskudd for bredere politiske eller militære mål. Selv om intervensjonen reddet mange liv, illustrerer Libyas påfølgende sammenbrudd de alvorlige konsekvensene av ekstern militær intervensjon rettfærdiggjort gjennom R2P (Krause et al., 2024, s. 225).

I Syria har implementeringen av 'Responsibility to Protect' blitt hindret av geopolitiske barrierer. Til tross for utbruddet av borgerkrig og omfattende grusomheter begått av Assad-regime og dets støttespillere, så kunne ikke FNs sikkerhetsråd å enes om en kollektiv respons på grunn av vetoretten til Russland og Kina. Ingen av disse landene var villige til å bruke R2P for å tillate intervensjon, særlig etter erfaringen fra Libya. Bekymringer rundt statssuverenitet og risikoen for at R2P misbrukes som et verktøy for regimeskifte, hindret både Russland og Kina fra å støtte en resolusjon (Jarvis, 2023, ss. 250-253). Mangelen på handling i Syria, til tross for omfattende bevis på massakrer og overgrep, fremhever R2Ps begrensninger når møter motstridende geopolitiske interesser. Syria-eksempelet illustrerer hvordan maktdynamikken i Sikkerhetsrådet, spesielt vetoretten til de faste medlemmene, kan undergrave R2P-prinsippet og hindre rask intervensjon for å beskytte sårbare befolkningsgrupper.

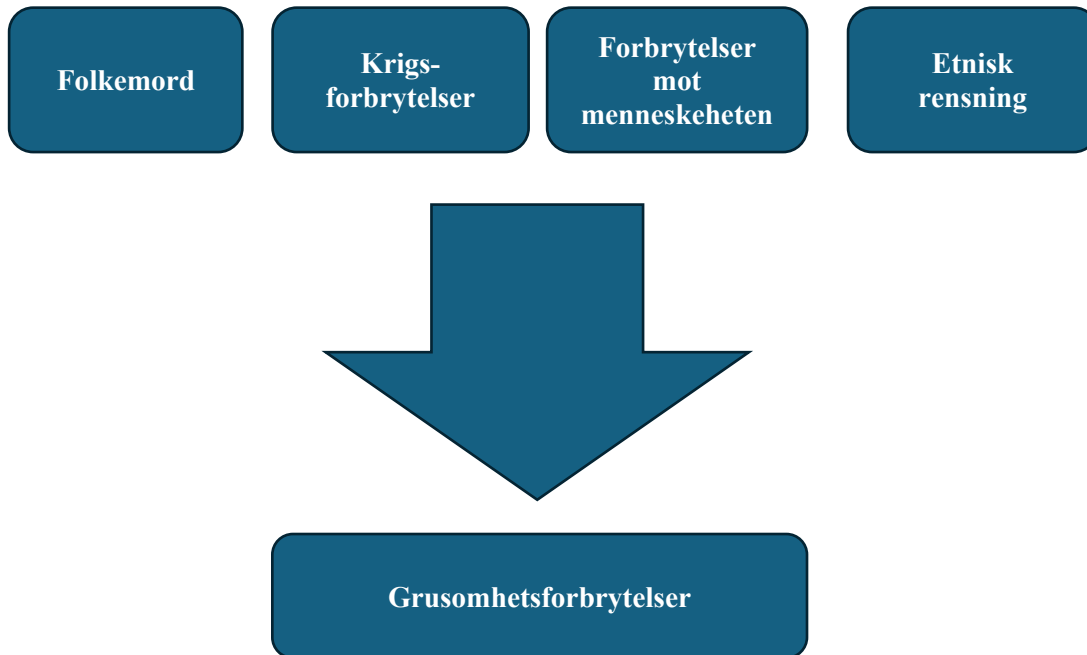
Utover Libya og Syria har anvendelsen av R2P gitt blandede resultater. I tilfellet med Myanmar blokkerte Kina og Russland tiltak i Sikkerhetsrådet, og responsen ble begrenset til en presidentuttalelse til tross for dokumenterte overgrep mot Rohingya-folket (Jarvis, 2023, ss. 255–256). I Burundi ble FNs foreslåtte politistyrke aldri implementert på grunn av regjeringens motstand, noe som illustrerer begrensningene ved mangel på lokalt samtykke (Jarvis, 2023, s. 256). I Nord-Korea avviste flere stater at menneskerettighetsbrudd hører hjemme i Sikkerhetsrådet, og dette svekket R2P som forebyggingsverktøy (Jarvis, 2023, ss. 254–255). I Kenya ble en alternativ tilnærming til R2P brukt gjennom diplomatisk intervensjon fra det internasjonale samfunnet etter volden som fulgte valget i 2007. Denne metoden lyktes i å

forhindre ytterligere massakrer ved hjelp av ikke-militære tiltak. Disse ulike resultatene understreker at selv om R2P-doktrinen har en kapasitet til å være tilpasningsdyktig, viser den også tydelige svakheter når den anvendes i politisk betente og ressursfattede situasjoner.

Mennecke og Stensrud (2021, s. 112-115) argumenterer også for at det internasjonale samfunnets manglende bruk av R2P i tilfeller som rohingya-krisen i Myanmar er et eksempel på denne selektiviteten. Til tross for omfattende dokumentasjon på etnisk rensing og grusomheter forblir FNs sikkerhetsråd i stor grad inaktiv, hemmet av geopolitiske hensyn og prinsippet om ikke-intervensjon. Militærkuppet i Myanmar i 2021 ble lagt til listen over kriser, noe som ytterligere forsterket svakhetene i R2P. Selektiv anvendelse av R2P undergraver doktrinens legitimitet og fortsetter å la befolkninger som trenger beskyttelse lide, ettersom de institusjonene som er ansvarlige for deres sikkerhet ikke handler.

Siden dens etablering har R2P-doktrinen blitt navigert gjennom en rekke utfordringer i konsept, politikk og operasjonalisering. Mens doktrinen opprinnelig var ment som et universelt prinsipp for å beskytte sivile mot alvorlige overgrep, viser Libya-, Syria- og Myanmar-krisene hvordan R2P ofte blir påvirket av politiske interesser. Bellamy (2022, s. 41) påpeker at til tross for bred formell anerkjennelse av R2P, har dens anvendelse blitt undergravd av politiske hensyn som ikke alltid samsvarer med doktrinens humanitære mål. Dette belyser behovet for reformer som sikrer at humanitære hensyn settes foran politiske interesser når R2P implementeres.

Avslutningsvis så viser R2Ps historie at det gjenstår betydelige utfordringer for å realisere målet om å beskytte sårbare befolkningsgrupper. Mens doktrinen ble utviklet som en respons på tidligere internasjonale feilgrep, har selektiv og inkonsekvent implementering svekket dens effektivitet. Reformen av Sikkerhetsrådets struktur, utvikling av mer presise retningslinjer og et sterkere globalt engasjement kan være nødvendige for å sikre at R2P i fremtiden anvendes som et effektivt verktøy for å beskytte mot grusomheter.

Figur 3: Grusomhetsforbrytelser

3.4 Empirisk gjennomgang

‘Responsibility to Protect’-doktrinen, utformet for å forhindre grusomheter som folkemord og etnisk rensing, har blitt fundamentalt utfordret av krisen i Myanmar. Forfølgelsen av Rohingya-folket er et eksempel på hvordan R2P har feilet i å forhindre etnisk rensing, massebord og systematiske menneskerettighetsbrudd. En rekke empiriske studier, rapporter og publikasjoner har belyst det internasjonale samfunnets manglende evne til å beskytte Rohingya, noe som har resultert i en av de alvorligste humanitære krisene i nyere tid.

En rekke rapporter har understreket det internasjonale samfunnets svikt i å handle under R2P-rammeverket i Myanmar. FNs menneskerettighetsråds (UNHRC) uavhengige internasjonale faktainnsamlingsmisjon om Myanmar (2018) var en av de mest omfattende undersøkelsene, og konkluderte med at Myanmars militære, Tatmadaw, utførte systematiske voldshandlinger mot Rohingya-folket, som tilsvarer forbrytelser mot menneskeheten og etnisk rensing (UNHRC, 2018). Rapporten dokumenterer grufulle voldshandlinger, inkludert massebord, seksuell vold og nedbrenning av hele Rohingya-landsbyer, alt som en del av en kalkulert kampanje for å drive Rohingya ut av Myanmar. UNHRC oppfordret til at militære ledere i Myanmar holdes ansvarlige

for disse grusomhetene, og understreket det internasjonale samfunnets svikt i å gripe effektivt inn under R2P-doktrinen (UNHRC, 2018).

Amnesty International har også dokumentert disse bruddene på menneskerettighetene. Deres rapport, *Caged Without a Roof* (2017) belyser den systematiske forfølgelsen av rohingya-folket, med ekstreme restriksjoner på bevegelsesfrihet, tilgang til helsetjenester og utdanning. Situasjonen omtales som apartheid-lignende (Amnesty International, 2018). Amnesty Internationals funn styrker argumentet om at det internasjonale samfunnet, til tross for å være klar over disse overgrepene, har unnlatt å gripe inn på en meningsfull måte under R2P-rammeverket. Videre viser Amnestys rapport at disse overgrepene ikke var isolerte hendelser, men en del av en langsiktig strategi fra Myanmar regjering for å frata Rohingya-folket sine rettigheter, noe som utgjør etnisk rensing.

Human Rights Watch (2018; 2024) har levert omfattende empiriske data ved å bruke satellittbilder som bekrefter ødeleggelsen av over 200 Rohingya-landsbyer under den militære offensiven i 2017, samt dokumentert vedvarende menneskerettighetsbrudd frem til 2024. Organisasjonens rapporter fremhever at militærangrepene var systematiske og godt koordinerte, noe som viser at volden verken var spontan eller reaktiv, men en del av en bredere strategi for å tvinge rohingya-folket ut av Rakhine-staten. Denne dokumentasjonen styrker konklusjonen om at volden mot rohingya oppfyller kriteriene for etnisk rensing og forbrytelser mot menneskeheten, noe som burde ha utløst det internasjonale samfunnets plikt til å intervensere under R2P-prinsippet (Human Rights Watch, 2018; 2024). Likevel illustrerer sentrale internasjonale aktørers manglende respons, inkludert FNs sikkerhetsråds gjentatte handlingslammelse, de strukturelle svakhetene i R2P-prinsippet og verdenssamfunnets manglende vilje til å holde Myanmar militære ansvarlige.

Empiriske data om fordrivelsen av rohingya-folket illustrerer tydelig svikten i R2P i Myanmar. Ifølge FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) ble over 700 000 rohingyaer tvunget til å flykte til Bangladesh som følge av den militære offensiven i 2017, noe som har bidratt til at det totale antallet rohingya-flyktninger i landet overstiger 1 million (UNHCR, 2018). Flyktningleirene i Cox's Bazar i Bangladesh er blant verdens største, men forholdene i leirene er prekære. Rapportene fra Den internasjonale organisasjonen for migrasjon (IOM) dokumenterer

omfattende underernæring, utilstrekkelig tilgang til helsetjenester og utbrudd av sykdommer som difteri og kolera, noe som forsterker sårbarheten til de fordrevne rohingya (IOM, 2018). Denne omfattende fordrivelsen er en direkte konsekvens av det internasjonale samfunnets manglende evne til å handle under R2P-doktrinen.

De menneskerettighetsbruddene som ble begått mot rohingya under deres tvangsfordrivelse, er også grundig dokumentert. Human Rights Watch (2018) og Amnesty International (2018) har samlet omfattende bevis på utenomrettslige henrettelser, massevoldtekter og systematisk ødeleggelse av hjem og infrastruktur i Rakhine-staten. Rapportene understreker at grusomhetene var systematiske og hadde som mål å fordrive rohingya-befolkningen permanent. For eksempel viser satellittbilder fra Human Rights Watch hvordan hele landsbyer ble jevnet med jorden, mens vitneutsagn fra overlevende samlet av Amnesty International beskriver hvordan Tatmadaw brukte seksuell vold som et krigsvåpen (Human Rights Watch, 2018; Amnesty International, 2017, 2018). Disse overgrepene oppfyller kriteriene for forbrytelser mot menneskeheten, men det internasjonale samfunnet har likevel unnlatt å holde Myanmars militære ansvarlige eller gi tilstrekkelig beskyttelse til Rohingya-folket under R2P-rammeverket.

Forholdene i flyktningleirene i Bangladesh reflekterer de pågående samfunnssikkerhetsutfordringene som Rohingya står overfor. Ifølge UNHCR (2019) er leirene overbefolkede og underbemannede, og flyktingene bor i midlertidige husly som gir lite beskyttelse mot værforholdene eller risikoen for branner og jordskred under monsunen (UNHCR, 2019). Leirene utgjør et farlig miljø for kvinner og barn, som ofte er utsatt for seksuell vold og utnyttelse. Mange opplever desperasjon under de vanskelige forholdene, noe som gjør dem sårbare for overgrep og utnyttelse, inkludert voldtekt og posttraumatiske lidelser (Islam & Nuzhath, 2018, s. 2). Denne situasjonen fremhever det internasjonale samfunnets bredere svikt i å møte Rohingyaenes samfunnssikkerhetsbehov, både når det gjelder umiddelbar humanitær hjelp og langsiktige løsninger på deres fordrivelse.

FNs høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR) har også understreket at den pågående fordrivelsen og statsløsheten som Rohingya-folket opplever, representerer en dyp svikt fra det internasjonale samfunnet i å opprettholde R2P. Statsløsheten gjør rohingyaene sårbare for ytterligere utnyttelse og vold, da de nektes de juridiske beskyttelsene som gis til borgere i en stat

(OHCHR, 2018, s. 16-19). Denne systemiske svikten er et tydelig eksempel på hvordan R2P-rammeverket ikke har blitt effektivt operasjonalisert i rohingya-krisen, noe som har ført til at samfunnssikkerheten for denne sårbare befolkningen har forverret seg ytterligere.

Empiriske studier og data om fordrivelsen og menneskerettighetsbruddene mot rohingya gir et alvorlig bilde av det internasjonale samfunnets svikt i å opprettholde prinsippene bak 'Responsibility to Protect'. Rapporter fra FNs menneskerettighetsråd, Amnesty International, Human Rights Watch og UNHCR har dokumentert klare bevis på forbrytelser mot menneskeheten, etnisk rensning og systematiske menneskerettighetsbrudd, men responsen har vært preget av passivitet. Den omfattende fordrivelsen av rohingya til Bangladesh, kombinert med de kritiske forholdene i flyktningleirene, understreker de vedvarende utfordringene knyttet til samfunnssikkerhet for denne statsløse befolkningen. Mangelen på avgjørende tiltak fra sentrale internasjonale aktører, spesielt FNs sikkerhetsråd, illustrerer begrensningene i R2P-rammeverket og dets selektive anvendelse. Uten meningsfulle reformer og sterkere internasjonalt engasjement, vil R2P-feilene i Myanmar sannsynligvis gjenta seg i andre sammenhenger, noe som etterlater sårbare befolkningsgrupper uten beskyttelse.

KAPITTEL 4: METODE

4.1 Introduksjon

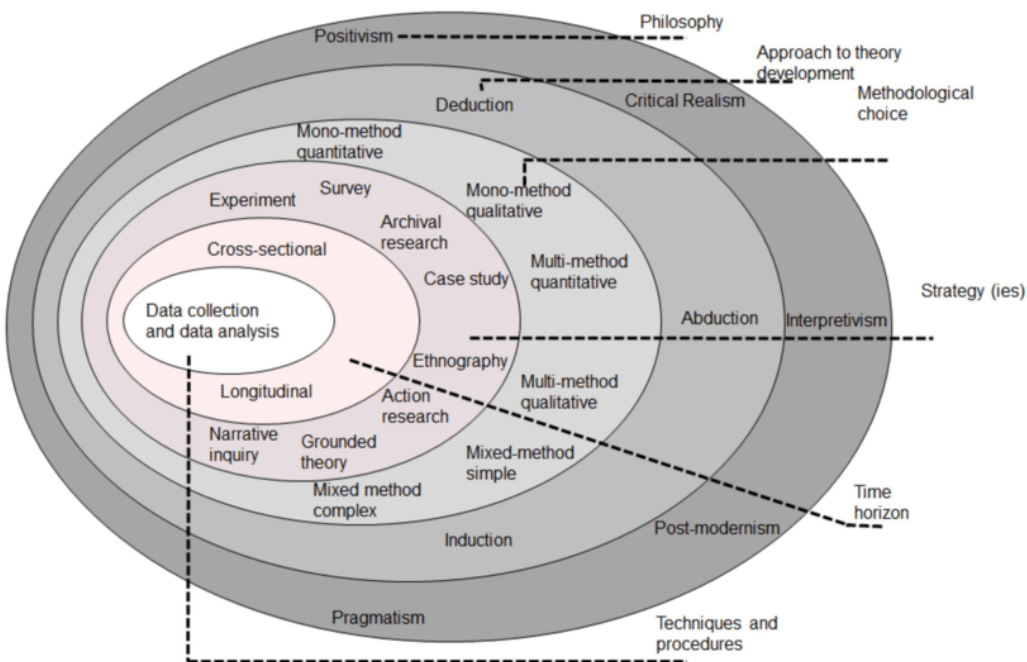
Dette kapitlet presenterer forskningsmetodikken brukt for å analysere svikten i 'Responsibility to Protect' i Myanmar, strukturert etter "Research Onion"-rammeverket (Saini, 2020). Dette gir en systematisk tilnærming til forskningsfilosofi, metodevalg, datainnsamling og analyse.

Oppgaven benytter kvalitative metoder, med dokumentanalyse som hovedmetode, supplert av teoretiske perspektiver som interpretivisme og kritisk realisme. Interpretivismen gir innsikt i hvordan aktører tolker normer og beslutninger, mens kritisk realisme avdekker underliggende strukturer som maktforhold og statsuverenitet. Denne kombinasjonen muliggjør en helhetlig analyse av hvordan internasjonale institusjoner har påvirket R2Ps implementering i Myanmar.

4.2 Forskningsmodell og metodisk tilnærming

Forskningsmodellen som brukes i denne oppgaven er basert på «Research Onion»-rammeverket, som er omtalt og illustrert av Saini (2020, s. 78). Modellen gir en strukturert tilnærming til forskningsdesign, datainnsamlingsmetoder og analytiske rammeverk. Denne modellen er særlig nyttig når primærdata ikke er tilgjengelig, noe som understrekes av Neuman (2014, s. 10). Dokumentanalyse er valgt som hovedmetode, støttet av teoretiske rammeverk som kritisk sikkerhetsteori og R2P-doktrinen.

Valget av "Research Onion" er begrunnet i rammeverket sin evne til å strukturere kompleks litteraturbasert forskning. Siden oppgaven analyserer internasjonale relasjoner, samfunnsikkerhet og menneskerettigheter, gir modellen et systematisk grunnlag for metodevalg og datainnsamling. Dette muliggjør en detaljert analyse av R2Ps svikt i Myanmar, der kvalitative metoder og teoretiske tilnærminger som statssviktteori bidrar til å belyse strukturelle barrierer og institusjonelle utfordringer.

Figur 4: 'Research Onion Framework'(Seuring et al., 2021, s. 4)

4.2.1 Forskningsfilosofi

Forskningsfilosofi danner grunnlaget for metodologiske valg ved å reflektere forskerens underliggende verdensbilde (Saini, 2020, s. 80). For denne oppgaven anvendes interpretivisme og kritisk realisme som komplementære tilnærminger for å belyse R2Ps svikt i Myanmar. Interpretivisme utforsker hvordan sosiale fenomener forstås gjennom aktørers perspektiver og handlinger (Bryman, 2016, s. 42). Denne tilnærmingen gir innsikt i hvordan normer og politiske strukturer påvirker aktørenes beslutninger. Kritisk realisme går dypere ved å avdekke de underliggende strukturelle mekanismene som former disse prosessene, som maktforhold i FNs sikkerhetsråd (Ezenwa & Utobo, 2020, s. 79).

Kombinasjonen av disse tilnærmingene muliggjør en helhetlig analyse. Interpretivisme forklarer aktørers handlinger og oppfatninger, mens kritisk realisme avdekker skjulte maktstrukturer som påvirker den geopolitiske dynamikken rundt R2Ps anvendelse (Bhaskar, 2008, s. 35). Oppgaven bruker dokumentanalyse av FN-rapporter og NGO-dokumenter for å forstå samspillet mellom internasjonale normer, statssuverenitet og menneskerettighetsbrudd. Kritisk sikkerhetsteori

brukes for å analysere hvordan strukturelle barrierer som vetoretten i FNs sikkerhetsråd har hindret effektiv gjennomføring av R2P (Hammersley, 2002, s. 36-37).

4.2.2 Forskningsmetode

Forskningsmetoden definerer forholdet mellom forskeren, dataene og teorien, og skaper en struktur for datainnsamling og analyse (Creswell, 2003, s. 5-6). Oppgaven benytter en kombinasjon av deduktiv, induktiv og abduktiv metode for å analysere R2Ps svikt i Myanmar.

Den deduktive tilnærmingen anvender eksisterende teorier som kritisk sikkerhetsteori for å forklare hvordan internasjonale maktstrukturer har bidratt til krisen (Creswell, 2003, s. 125). Rapportene fra FN og NGO-er som Amnesty International og Human Rights Watch analyseres innenfor dette teoretiske rammeverket.

Induktiv metode brukes for å identifisere nye mønstre og innsikter fra dataene. Rapportene undersøkes for å avdekke systematiske svakheter i R2Ps implementering, som manglende internasjonal enighet om intervensjon (Bryman, 2016, s. 34).

Abduksjon kombinerer deduktive og induktive tilnærminger for å tolke dataene i lys av teorien, noe som er nyttig ved komplekse fenomener som Rohingya-krise (Timmermans & Tavory, 2012, s. 180).

Dokumentanalyse er hovedmetoden, med vekt på pålitelige sekundærkilder. Tematisk innholdsanalyse brukes for å identifisere relevante temaer som menneskerettighetsbrudd, politisk handlingslammelse og samfunnssikkerhet (Bryman, 2016, s. 579). Kodingsprosessen (organisering av dokumentene) sikrer en systematisk identifikasjon av mønstre relatert til R2Ps svikt.

Denne integrerte metodiske tilnærmingen tester eksisterende teorier og videreutvikler innsikter, noe som gir en helhetlig forståelse av hvorfor det internasjonale samfunnet ikke klarte å beskytte Rohingya-folket i Myanmar, samt hvilke strukturelle forhold som bidro til denne svikten (Fehl, 2023, s. 762).

4.2.3 Forskningsstrategi

Dokumentanalyse brukes som forskningsstrategi for å undersøke R2Ps svikt i Myanmar gjennom systematisk gjennomgang av FN-rapporter, NGO-dokumenter, akademiske artikler og offisielle uttalelser. Disse kildene gir innsikt i menneskerettighetsbrudd, politiske beslutninger og internasjonal respons.

Rapporter fra Human Rights Watch og Amnesty International gir detaljerte beskrivelser basert på primærdata innhentet av eksperter. Offisielle uttalelser fra FN og andre organer belyser maktstrukturer og politiske prioriteringer som har påvirket krisehåndteringen. Denne kombinasjonen sikrer et bredt datagrunnlag med høy grad av troverdighet og relevans.

Dokumentanalysen avdekker tre hovedmønstre: mangel på internasjonal enighet om intervensjon, politisk manipulasjon av R2P-prinsippet og forverring av samfunnssikkerheten for Rohingya-befolkningen. Dette gir en flerdimensjonal forståelse av krisens kompleksitet, og bidrar til en helhetlig analyse.

Ettersom innsamling av primærdata fra konfliktsoner er både uetisk og ressurskrevende, gir dokumentanalyse et bredt historisk perspektiv. Sammenligninger av rapporter fra 2017 og nyere kilder belyser skiftende internasjonale tilnærminger over tid. Ved å fokusere på fagfelleverderte kilder og offisielle rapporter sikrer denne strategien en metodisk pålitelighet og en forståelse av R2Ps strukturelle utfordringer.

4.3 Datainnsamling og dataanalyse

4.3.1 Datainnsamling

Datainnsamlingen i denne oppgaven er basert på systematisk gjennomgang av relevante sekundærkilder knyttet til samfunnssikkerhet, internasjonal intervensjon og Rohingya-krisen i Myanmar. Oppgaven analyserer kilder som FN-rapporter, NGO-dokumenter, akademiske artikler og offisielle uttalelser.

Hovedkilder inkluderer rapporter fra FN, Amnesty International, Human Rights Watch og Den uavhengige internasjonale faktaundersøkelsen for Myanmar. Videre gir offisielle dokumenter som årsrapporter og fagfelleverderte artikler teoretisk kontekst, mens statistikker fra blant andre UNHCR gir et kvantitativt innblikk i de humanitære konsekvensene.

For å sikre en systematisk tilnærming til datainnsamling ble det gjennomført litteratursøk i anerkjente akademiske databaser. Databaser benyttet var Oria, Wiley Online Library, Sage Journals og PubMed. Valget av databaser ble gjort basert på deres brede dekning av fagfelleverderte artikler og akademiske ressurser innen samfunnsikkerhet og internasjonal politikk. Oria gir tilgang til et bredt spekter av akademiske bibliotekskataloger, mens Wiley Online Library og Sage Journals er kjente for høy kvalitet på samfunnsvitenskapelige og juridiske publikasjoner. PubMed ble inkludert for sin sterke dekning av tverrfaglige rapporter med relevans for humanitære og globale sikkerhetsspørsmål.

For å sikre at relevante kilder ble inkludert, ble det gjennomført et strukturert litteratursøk med kombinasjoner av nøkkelord som "Responsibility to Protect", "Rohingya Crisis", "societal security" og "human rights violations" på tvers av databasene. Søkeresultatene ble vurdert manuelt basert på relevans, kvalitet og samsvar med oppgavens utvalgsriterier.

Utvalgsriteriene for å datakilder var tredelt:

- i. Relevans:** Dokumenter som direkte omhandler Rohingya-krisen, R2P og trusler mot samfunnsikkerheten. Inkluderer FN-uttalelser og internasjonale juridiske vurderinger.
- ii. Kredibilitet:** Dokumentasjon fra anerkjente organisasjoner, internasjonale institusjoner og fagfelleverderte artikler. Akademiske studier gir et teoretisk rammeverk, mens nyere rapporter fra NGO-er gir detaljerte og oppdaterte data.
- iii. Fokus på samfunnsikkerhet og R2P:** Kilder med klar relevans for R2P-prinsippet og samfunnsikkerhet.

Dataene ble valgt ut med et bevisst fokus på pålitelige og oppdaterte kilder som gir innsikt i både strukturelle utfordringer og politiske prioriteringer.

Tidsrammen er i all hovedsak fokusert fra hendelser fra 2017 og til i dag, med fokus på nøkkelhendelser i Rohingya-krisen. Ved å bruke et tverrsnittsperspektiv vurderer oppgaven hvordan internasjonale reaksjoner har utviklet seg over tid, og hvordan det globale samfunnets manglende respons har påvirket samfunnssikkerheten for Rohingya-befolkningen.

4.3.2 Dataanalysemetoder

Denne oppgaven benytter tematisk innholdsanalyse som metode for å identifisere sentrale mønstre i dokumenter relatert til R2Ps svikt i Myanmar. Metoden gir en strukturert tilnærming for å organisere og fortolke komplekse tekstdata, noe som er særlig egnet til å undersøke hvordan samfunnssikkerhet og internasjonal respons har utviklet seg, og hvordan maktstrukturer har påvirket Rohingya-folkets situasjon.

Første fase av analysen involverte en systematisk organisering og koding av dokumentene i tematiske kategorier som svakheter ved R2P, menneskerettighetsbrudd, fordrivelse og samfunnssikkerhet. For eksempel ble FN-rapporter kodet for internasjonale juridiske forhold, mens NGO-rapporter som Human Rights Watch fokuserte på dokumentasjon av menneskerettighetsbrudd. Kodingen ble utført ved å lese gjennom relevante dokumenter flere ganger for å identifisere tilbakevendende temaer, mønstre og nøkkelbegreper.

Deretter ble disse kodene organisert i bredere temaer gjennom narrativ analyse:

- i. Svikt i implementeringen av R2P:** Temaet belyser politiske hindringer som FNs sikkerhetsråds vetorett og medlemsstaters geopolitiske interesser, som hemmet effektiv beskyttelse av Rohingya-folket.
- ii. Sammenbrudd i samfunnssikkerheten:** Dette temaet analyserer konsekvensene av manglende R2P-implementering, inkludert tvungen migrasjon, svekkelse av samfunnsstrukturer og sårbarhet i flyktningleirene.
- iii. Brudd på menneskerettighetene:** Her kartlegges dokumenterte overgrep som etnisk rensing, massedrap og seksuelle overgrep utført av Myanmar militære, basert på data fra FN og Human Rights Watch.

Analysen ble videreført ved bruk av ulike sikkerhetsteorier som vist i kapittel 2, som plasserte funnene innenfor diskusjoner om menneskelig sikkerhet og samfunnets evne til å håndtere kriser. Disse teoriene bidro til å avdekke hvordan internasjonale maktstrukturer og geopolitiske interesser hindret effektiv beskyttelse av Rohingya-folket. For å sikre metodisk pålitelighet ble kilder fra ulike aktører som FN og NGO-er sammenlignet for å identifisere samsvarende funn og redusere risikoen for skjevhet i analysen.

Denne metodiske tilnærmingen sikrer en helhetlig forståelse av de strukturelle årsakene til R2Ps svikt i Myanmar og gir grunnlag for videre analyser i oppgaven.

4.3.3 Etikk og validitet

Figur 5: Etiske hensyn

Bruken av sekundærdata i denne oppgaven reiser flere etiske hensyn, særlig fordi Rohingya-krisen omfatter sensitivt og menneskerettsrelatert materiale. Selv om det ikke har vært direkte kontakt med sårbare personer, må ofrenes verdighet og anonymitet ivaretas gjennom respektfull og nøyaktig rapportering. Forskeren har bevisst unngått sensasjonalisering og har presentert data objektivt, med fokus på samfunnssikkerhetens hovedutfordringer, inkludert etnisk rensing og tvungen fordrivelse.

De valgte datakildene, som FN-rapporter, Amnesty International og Human Rights Watch, følger strenge etiske protokoller og internasjonale retningslinjer. Dette sikrer både dataenes pålitelighet

og respekt for ofrenes rettigheter. Akademisk integritet har blitt opprettholdt gjennom korrekt kildehenvisning og anerkjennelse av relevante bidrag.

For å sikre oppgavens validitet ble flere tiltak iverksatt:

- I. **Flerkildestrategi:** Et bredt spekter av troverdige kilder har blitt brukt for å sikre en balansert og helhetlig fremstilling av problemstillingen.
- II. **Datatriangulering:** Sammenligninger av rapporter fra statlige og ikke-statlige aktører bidro til å redusere skjevheter og sikre datakvaliteten.
- III. **Kildevurdering:** Relevans, aktualitet og metoder for datainnsamling ble vurdert nøye. Prioritering av fagfellevurderte artikler og offisielle rapporter sikret høy akademisk kvalitet.

I tillegg ble dokumentene analysert systematisk for å avdekke mulige inkonsistenser og motsigelser. Denne grundige prosessen har styrket oppgavens validitet og sikret at analysen bygger på et solid metodisk fundament.

4.3.4 Begrensninger

Oppgaven har noen metodiske begrensninger knyttet til avhengigheten av sekundærdata. Slike data kan være preget av skjevheter grunnet organisasjonenes agendaer. NGO-rapporter har ofte et sterkt menneskerettighetsfokus, mens FN-rapporter kan være påvirket av politiske hensyn fra medlemsstater med ulike interesser. Dette kan påvirke objektiviteten i det empiriske materialet.

Sekundærdata gir også et retrospektivt perspektiv som ikke nødvendigvis fanger opp nylige utviklinger. Tidsgapet mellom datainnsamling og publisering kan begrense datamaterialets aktualitet og dermed analysens relevans i raskt skiftende internasjonale kriser.

Fraværet av primærdata som intervjuer eller feltobservasjoner begrenser oppgavens evne til å gi et mer nyansert og oppdatert bilde. Intervjuer med eksperter, akademikere eller representanter fra

humanitære organisasjoner kunne ha gitt dybdekunnskap og kontekstuelle innsikter som sekundærdata alene ikke kan gi.

Videre er oppgaven avgrenset til rohingya-krisen, noe som gir dybdekunnskap, men gjør det vanskelig å generalisere funnene til andre R2P-relaterte kriser. Hver konflikt har unike strukturelle faktorer som etniske spenninger, suverenitetsprinsipper og geopolitiske interesser, noe som begrenser overførbarheten av resultatene.

Dette sikrer oppgavens akademiske legitimitet og gir et solid grunnlag for å utforske utviklingen av internasjonale normer over tid. Ved å benytte flerkildestrategi og triangulering av data fra ulike aktører, søkes skjevheter redusert og datakvaliteten opprettholdt.

4.4 Oppsummering

Dette kapitlet har presentert en systematisk tilnærming til forskningsmetodikken brukt for å analysere svikten i 'Responsibility to Protect' (R2P) i Myanmar. Oppgaven er strukturert etter "Research Onion"-rammeverket, som gir en metodisk inndeling av forskningsfilosofi, metodevalg, datainnsamling og analyse.

Oppgaven benytter kvalitative metoder med dokumentanalyse som hovedmetode, støttet av teorier som interpretivisme og kritisk realisme. Dette gir en helhetlig forståelse av hvordan internasjonale maktstrukturer og institusjonelle barrierer har påvirket R2Ps implementering.

Datainnsamling ble gjennomført ved søk i anerkjente databaser som Oria, Wiley Online Library, Sage Journals og PubMed. Utvalgsriteriene inkluderte relevans, kildekredibilitet og fokus på samfunnssikkerhet. Tematisk innholdsanalyse ble brukt for å identifisere mønstre i dokumenter, med særlig vekt på menneskerettighetsbrudd, politisk handlingslammelse og svikt i internasjonal intervensjon.

Etiske hensyn og validitet ble sikret gjennom streng kildekritikk, korrekt kildehenvisning og vurdering av kildeaktualitet og -pålitelighet. For å minimere skjevheter ble det brukt en flerkildestrategi og datatriangulering.

Selv om metoden har begrensninger som avhengighet av sekundærdata og manglende primærkilder, gir dokumentanalysen et dyptgående innblikk i strukturelle utfordringer relatert til R2P. Dette metodiske rammeverket gir et solid fundament for videre drøfting av menneskerettigheter, internasjonal intervensjon og globale sikkerhetsutfordringer.

KAPITTEL 5: ANALYSE

5.1 Introduksjon

Dette kapitlet analyserer hvordan Rohingya-krisen i Myanmar belyser svakhetene i 'Responsibility to Protect'-doktrinen og de komplekse politiske, juridiske og etiske barrierene som har hindret internasjonal intervensjon. Gjennom en sammensatt tilnærming kombineres samfunnssikkerhetsteori (Buzan et. al, 1998) og kritisk sikkerhetsteori (Bilgin, 2018) for å bedre analysere hvordan statssuverenitet, politiske vetorettigheter og stateres egeninteresser har overstyrt humanitære forpliktelser.

Dette kapitlet er delt inn i fire hoveddeler: Først analyseres hvordan statlige handlinger svekket Rohingyaenes samfunnssikkerhet gjennom tap av statsborgerskap og tvungen migrasjon. Dette går også ut på forskningsspørsmålet om hvordan manglende implementering av R2P påvirket rohingya-minoritetens samfunnssikkerhet.

Deretter vurderes det hvordan FNs R2P-doktrine mislyktes i å forhindre overgrep på grunn av politiske blokkeringer. Dette berører spørsmål knyttet til strukturelle, politiske og juridiske hindringer for effektiv intervensjon.

Den tredje delen fokuserer på internasjonale reaksjoner og regionale svar, med tilleggsfokus på leve- og sikkerhetsforholdene i flyktningleirene. Dette dekker forskningsspørsmålet om hvordan situasjonen i leirene har utviklet seg.

Fjerde og siste del diskuterer juridiske og etiske dilemmaer ved ikke-intervensjon.

Avslutningsvis så fremheves det hvordan globale sikkerhetsdiskurser systematisk ekskluderte rohingya-krisen, og hvilke implikasjoner dette har for fremtidig internasjonal politikk.

For å gjennomføre analysen så benyttes dokumentanalyse av FN-rapporter, NGO-publikasjoner og akademiske artikler om menneskerettighetsbrudd, som er beskrevet i kapittel 4 om metode. Denne teoretiske og metodiske tilnærmingen gir et solid grunnlag for å undersøke hvordan samfunnssikkerhetskrav, juridiske barrierer og internasjonale politiske interesser har bidratt til sammenbruddet av R2P-doktrinen i Myanmar. Kombinasjonen av en samfunnssikkerhetsanalyse og kritisk sikkerhetsteori sikrer en helhetlig vurdering av hvordan strukturelle svakheter, politiske dynamikker og folkerettslige rammer har påvirket rohingya-folkets skjebne.

5.2 Samfunnssikkerhet og konsekvenser for rohingya

5.2.1 Tap av statsborgerskap og juridisk eksklusjon

Høyland (2018b, s. 4) definerer samfunnssikkerhet som samfunnets evne til å opprettholde kritiske samfunnsfunksjoner og beskytte sine borgere i krisesituasjoner. Når det gjelder Rohingya-krisen, har statlige handlinger og svikten i R2P betydelig svekket samfunnssikkerheten for rohingya-folket.

I lys av Buzan et al. (1998) sin samfunnssikkerhetsteori kan tapet av statsborgerskap forstås som en eksistensiell trussel. Ifølge Buzan et al. (1998, ss. 121-123) truer slike juridiske eksklusjoner samfunnets identitet og kollektive tilhørighet. Ved å miste sin juridiske status ble rohingyaene fratatt tilgang til grunnleggende rettigheter, inkludert beskyttelse mot vold, retten til utdanning og helsetjenester, noe som forsterket deres marginalisering (Raman et al., 2023, s. 234). Loven fra 1982 gjorde i praksis Rohingya statsløse, og ekskluderte dem fra Myanmar's sosiale, politiske og økonomiske strukturer. Uten statsborgerskap manglet de juridisk anerkjennelse, tilgang til grunnleggende tjenester og beskyttelse under Myanmar's lover. De alvorlige samfunnssikkerhetstruslene som oppstod som følge av Myanmar's manglende evne til å beskytte sin egen befolkning mot overgrep—en av R2Ps kjernepillarer—har understreket behovet for R2P-implementering. I tillegg til vold og fordrivelse, har disse forholdene svekket Rohingya-samfunnets motstandskraft og sosiale forbindelse over tid. Den systematiske ekskluderingen basert på statsborgerskapsloven fra 1982 har derfor dype og vidtrekkende konsekvenser for deres samfunnssikkerhet (Raman et. al., 2023, s. 234).

5.2.2 Strukturell vold og 'human security'

I et 'human security'-perspektiv innebærer fraværet av juridisk status, økonomisk sikkerhet og sosial trygghet former for strukturell vold. Som Hoogensen Gjørsv (2018, s. 223) påpeker, oppstår slik vold når individer systematisk nektes tilgang til grunnleggende behov som helse, utdanning og sosial beskyttelse. Rohingyaenes situasjon er et eksempel på dette, ettersom deres tilgang til helsetjenester, utdanning og rent vann ble konsekvent blokkert gjennom statlige og sosiale strukturer (UNHCR, 2019).

5.2.3 Internasjonal passivitet og svikt

Svikten i R2P-prinsippet om å forhindre overgrep har resultert i alvorlige samfunnssikkerhetsproblemer for Rohingya-folket. Myanmar's militæroperasjoner i 2017 tvang over 700 000 rohingyar på flukt over grensen til Bangladesh, i det som regnes som en av de verste humanitære krisene i moderne historie. Rohingyaene var en tett sammensveiset, statsløs og marginalisert folkegruppe, uten mulighet til å finne beskyttelse fra verken Myanmar eller det internasjonale samfunnet. Politiske vetoer fra Kina og Russland hindret FNs sikkerhetsråd i å gripe inn eller anvende R2P-doktrinen, noe som etterlot Rohingya-folket sårbare og utsatt for vold, forfølgelse og tvungen migrasjon (Mennecke & Stensrud, 2021, ss. 112-113). Den umiddelbare konsekvensen av denne svikten var ikke bare at de samfunnssikkerhetsmessige truslene mot Rohingya økte, men også at deres langsiktige utrygghet og usikkerhet ble ytterligere forsterket.

5.2.4 Livet i eksil: Flyktningleirer i Bangladesh

Rohingyaene har møtt alvorlige samfunnssikkerhetsutfordringer både i Myanmar og i eksil i Bangladesh. Etter tvungen fordrivelse ble de plassert i overfylte flyktningleirer med begrenset tilgang til helsetjenester, matsikkerhet og beskyttelse mot vold. Til tross for UNHCRs innsats har leirene ikke klart å møte grunnleggende humanitære standarder, noe som har forsterket deres allerede prekære situasjon (UNHCR, 2019). Overbefolkning, dårlig sanitærforhold og utilstrekkelig tilgang til rent vann og ernæring har ført til utbrudd av sykdommer som kolera og difteri. Samtidig har fraværet av utdanningsmuligheter og helsetjenester forsterket den sosiale marginaliseringen. Det psykologiske traumet fra vold, fordrivelse og usikkerhet om fremtiden har ytterligere svekket det sosiale samholdet i Rohingya-samfunnet (UNHCR, 2019). Figur 6, som kommer avslutningsvis i denne delen, illustrerer kontrasten mellom levekårene i Myanmar og i flyktningleirene, der begge kontekster kjennetegnes av alvorlige samfunnssikkerhetsutfordringer.

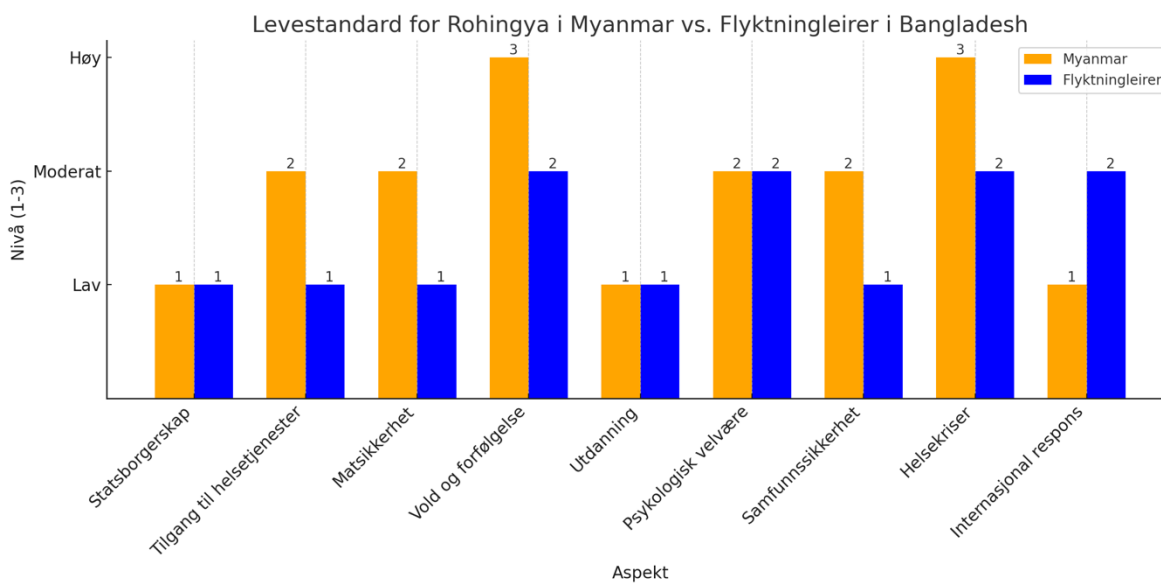
5.2.5 Marginalisering og maktstrukturer

I tillegg til fysiske sikkerhet, så står rohingya-folket overfor samfunnssikkerhetsutfordringer knyttet til deres bredere sosiale, økonomiske og politiske rettigheter. Både Myanmar og Bangladesh har nektet Rohingyaene muligheten til å bygge et robust og sammenhengende

samfunn. Svikten i R2P strekker seg derfor utover manglende internasjonal intervensjon, da den også innebærer en svikt å beskytte og forbedre samfunnssikkerheten til en svært sårbar befolkningsgruppe på sikt.

Bilgin (2018, s. 61) forklarer gjennom kritisk sikkerhetsteori hvordan maktstrukturer reproducerer marginalisering ved å definere hvem som er beskyttelsesverdige. Rohingyaenes skjebne illustrerer dette, ettersom de ble ofte utelatt i globale sikkerhetsdiskurser, til tross for tydelige bevis på grove menneskerettighetsbrudd. Internasjonale institusjoner mislyktes i å mobilisere effektiv beskyttelse, og dermed ble de eksisterende samfunnssikkerhetstruslene forsterket.

Grafen under (figur 6) under demonstrerer levestandard for Rohingya-folket i Myanmar og i flyktningleirene i Bangladesh. Resultatene indikerer lave nivåer for begge stedene, men flyktningleirene er generelt preget av enda dårligere forhold. Vold og forfølgelse er betydelige utfordringer i begge områdene.

Figur 6: Levestandard for Rohingya i Myanmar og flyktningleirer i Bangladesh (2017-2023)

5.3 R2Ps svikt i rohingya-krisen

R2P-doktrinen bygger på tre søyler: statens ansvar for å beskytte sin befolkning, det internasjonale samfunnets rolle i å bistå stater med å oppfylle dette ansvaret, og det internasjonale samfunnets plikt til å gripe inn dersom en stat ikke klarer å beskytte sitt folk (Evans, 2008, ss. 45-47). Det tredje punktet er avgjørende; det internasjonale samfunnet har et ansvar for å utføre kollektiv handling når en stat er ute av stand til, eller ikke villig til, å forhindre omfattende overgrep. Rohingya-krisen i Myanmar er dermed et av de mest slående eksemplene på svikt i R2P-prinsippet.

5.3.1 Politisk veto, juridiske barrierer og statssuverenitet

Til tross for FNs sikkerhetsråds formelle anerkjennelse av R2P og gjentatte advarsler om forestående vold, klarte ikke Sikkerhetsrådet å forhindre krisen for rohingyane i Myanmar. Sikkerhetsrådet forble passivt, i stor grad på grunn av Kinas og Russlands trussel om å nedlegge veto (Mennecke & Stensrud, 2021, s. 112-113). Vetoretten gir permanente medlemmer muligheten til å blokkere enhver resolusjon, uavhengig av dens humanitære grunnlag. Kina og Russland har gjentatte ganger brukt denne retten til å forhindre handling i Myanmar, og dermed gjort juridiske instrumenter som Den internasjonale domstolen (ICJ) og Den internasjonale straffedomstolen (ICC) ineffektive (FN, 2021). Dette avdekket de strukturelle svakhetene ved R2P, spesielt den sterke avhengigheten av enighet i Sikkerhetsrådet, der faste medlemmer kan blokkere intervensjoner av politiske eller økonomiske årsaker. Dette selv når bevisene på menneskerettighetsbrudd er overveldende. Dette viser hvordan geopolitiske interesser kan overstyre internasjonale normer som er ment å beskytte sivile.

Disse politiske blokkeringer illustrerer også hvordan internasjonal rett kommer til kort når det gjelder å håndheve menneskerettighetsbeskyttelse. Weiss & Zach (2018, s. 243) påpeker at folkerettens juridiske rammeverk mangler håndhevingsmekanismer, spesielt når Sikkerhetsrådet er ute av stand til å nå enstemmige beslutninger. Uten et rettslig bindende system som kan overstyre vetoretten, blir R2P-doktrinen en normativ forpliktelse, snarere enn en juridisk håndhevbar plikt. Dette er tydelig under rohingya-krisen, da ingen juridiske sanksjoner ble gjennomført til tross for omfattende dokumentasjon av menneskerettighetsbrudd.

Videre legitimerer Myanmar sine handlinger ved å påberope seg statsuverenitet som et forsvar mot ekstern innblanding. Myanmars regjering rettferdiggjorde militære operasjoner som nasjonale sikkerhetstiltak, og argumenterte for at enhver internasjonal inngripen ville bryte med prinsippet om ikke-innblanding (Raman et al., 2023, s. 233-234). Dette fremhever et sentralt dilemma i folkeretten: spenningen mellom staters rett til suverenitet og individers rett til beskyttelse mot overgrep. Ifølge Raman et al. (2023) skapte dette en juridisk blindgate der internasjonale aktører var juridisk og politisk lammet, til tross for bevisene på folkemordslignende overgrep.

ASEANs politikk om ikke-innblanding kompliserer situasjonen ytterligere. ASEANs medlemsland har historisk fulgt en politikk om å avstå fra å gripe inn i andre staters interne anliggender, en doktrine som er dypt forankret i organisasjonens grunnlag (Carroll, Hameiri & Jones, 2020, s. 220). ASEANs prinsipp om ikke-intervensjon har hindret enhver samordnet regional respons, til tross for at flere medlemsland har uttrykt bekymring over rohingya-krisen. Dette demonstrerer hvordan regionale institusjoner også kan være strukturelt begrenset når statsuverenitet prioriteres over humanitære forpliktelser (Carroll et al., 2020, s. 345). Tabellen nedenfor fremhever de viktigste barrierene som hindret gjennomføringen av R2P i Myanmar, med vekt på de politiske og juridiske hindringene som ble reist i møte med den humanitære krisen:

Tabell 2 fremhever begrensningene ved R2P i Rohingya-krisen ved å identifisere de viktigste utfordringene knyttet til implementeringen av R2P i Myanmar:

Tabell 2: Utfordringer i bruken av R2P i Myanmar

Hindringer	Forklaring
Politisk veto	Permanente medlemmer av sikkerhetsrådet blokkerer intervensjoner (Mennecke & Stensrud, 2021, s. 113).
Statlig suverenitet	Myanmars regjering motsto ekstern innblanding og viste til suverenitet (Raman et. al., 2023, s. 233).
ASEAN's prinsipp om ikke-intervensjon	ASEAN avstod fra å gripe inn, i henhold til sin doktrine om ikke-intervensjon (Carroll et. al., 2020, s. 220)

Tabellen illustrerer hvordan politiske interesser, statssuverenitet og regionalt diplomati begrenset anvendelsen av R2P i Myanmar. Denne svikten – der massive overgrep ble begått uten konsekvenser, grunnet det internasjonale samfunnets manglende evne til å overkomme disse hindringene. er en av de mest alvorlige feilene i R2P-rammeverket.

FNs manglende evne til å sikre bred politisk støtte for humanitær intervensjon illustrerer hvordan folkerettens strukturer kan lammes av politiske hensyn. Myanmar har brukt dette til sin fordel ved å hevde nasjonal suverenitet som beskyttelse mot eksterne inngrep (Raman et al., 2023, ss. 233-235). Dette eksemplifiserer hvordan folkerettens prinsipper kan misbrukes når det ikke finnes enighet blant stormaktene.

5.4 Internasjonale reaksjoner og humanitære intervensjoner

5.4.1 Selektiv anvendelse av R2P og manglende internasjonal respons

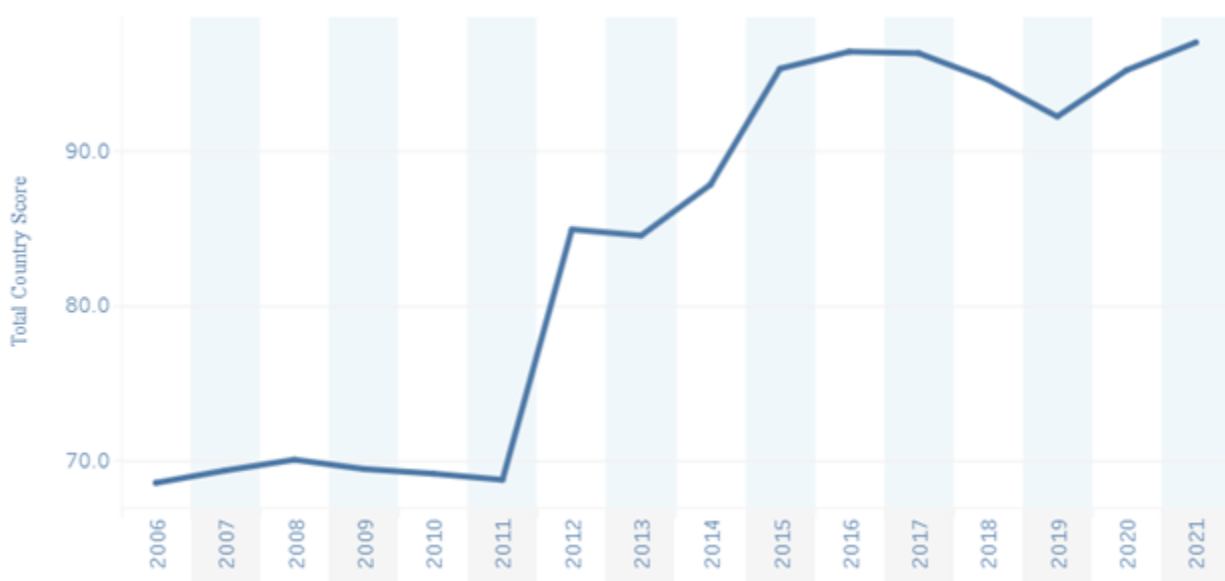
Rohingya-krisen har tydeliggjort R2P-doktrinen begrensninger. Det internasjonale samfunnet har mislyktes i å anvende doktrinen til tross for overveldende bevis på pågående overgrep. Til tross for at den første søylen i R2P forplikter stater til å beskytte sin befolkning mot folkemord og andre forbrytelser, har Myanmar forfulgt sin Rohingya-befolkning, drevet dem fra hjemmene sine og kastet regionen ut i vold (FN, 2018).

Globale aktører i maktposisjoner har i stor grad reagert svakt, ofte ved å prioritere politiske hensyn fremfor nødvendige humanitære intervensjoner.

En sammenligning av Libya, Syria og Myanmar avslører hvordan implementeringen av R2P har vært selektiv og drevet av politiske interesser. Libya-intervensjonen i 2011, som førte til Muammar Gaddafis fall, viser hvordan R2P kan fungere under gunstige forhold der stormaktene har felles interesser (Bellamy, 2022, s. 29). Imidlertid har den samme internasjonale viljen vært fraværende i Myanmar og Syria, der geopolitisk rivalisering har blokkert resolusjoner og hindret effektiv handling.

Figur 8 illustrerer den inkonsistente anvendelsen av R2P, der suksesshistorier (suksesshistorie i den forstand at det ble foretatt en intervensjon) som Libya står i kontrast til Syria og Myanmar,

hvor det ikke vært intervenert. Denne forskjellen fremhever hvordan R2P ofte er et politisk verktøy som brukes selektivt, snarere enn en universell forpliktelse.

Figur 7: Intervensjoner på verdensbasis under 'Responsibility to Protect'-doktrinen (2005-2023)

Internasjonale reaksjoner, eller mangel på dem, er også avgjørende for å forstå hvorfor samfunnssikkerheten til rohingya er truet. For eksempel så innførte USA sanksjoner mot Myanmars militær, men avstod fra å iverksette militære tiltak (UNHRC, 2018). Denne tilnærmingen var symbolsk, men ga ingen meningsfull beskyttelse for rohingya-folket. Veto-rettighetene til Kina og Russland gjorde FNs sikkerhetsråd maktesløst, da disse landene prioriterte nasjonale interesser fremfor humanitær intervensjon (FN, 2021).

På en annen siden så spilte Bangladesh en avgjørende rolle i å håndtere den humanitære krisen ved å ta imot over 700 000 fordrevne flyktninger. De overfylte leirene belastet landet betydelig, og utfordringene med å tilby tilstrekkelig bolig, helsehjelp og sikkerhet var enorme (Raman et al., 2023, s. 234). UNHCR og ulike NGO-er har gitt humanitær bistand, men omfanget av krisen og begrensninger i finansiering har begrenset effektiviteten av disse tiltakene.

5.4.2 Geopolitisk manipulasjon og ASEANS politiske inaktivitet

Internasjonal politikk har videre komplisert situasjonen. Geopolitiske interesser, spesielt fra Kina

og Russland, hindret resolusjoner i FNs sikkerhetsråd (FN, 2021). Disse landene brukte sine vetorettigheter til å blokkere tiltak som kunne ha ført til internasjonal intervensjon, med henvisning til prinsippet om statssuverenitet. Kinas strategiske økonomiske interesser i Myanmar og dets prinsipielle motstand mot vestlig intervensjon var avgjørende faktorer som bidro til at FNs reaksjon forble passiv (Tan, 2021, s. 663). Russland, som historisk har vært imot humanitære intervensjoner som kan rettferdiggjøre militær maktbruk, støttet Kinas vetostrategi.

Regionalisme i form av ASEANs politikk om ikke-innblanding forsterket den internasjonale passiviteten. Ifølge Carroll, Hameiri og Jones (2020, s. 345) følger ASEAN en prinsipiell politikk om å ikke gripe inn i medlemsstatenes interne anliggender. Denne tilnærmingen har vært en grunnleggende barriere for en samordnet og effektiv regional respons, til tross for press fra enkelte ASEAN-land som Malaysia og Indonesia. ASEANs fokus på diplomatiske tiltak og avståelse fra direkte kritikk av Myanmar har forverret situasjonen ved å gi regimet tid og rom til å fortsette sine handlinger uten vesentlige konsekvenser (Carroll et al., 2020, s. 220). Deres forpliktelse til statssuverenitet går dermed på bekostning av humanitære hensyn, og ASEANS manglende evne til å håndtere åpenbare menneskerettighetsbrudd understreker utilstrekkeligheten til regionale organisasjoner.

5.5 Statssuverenitet versus etiske hensyn

R2P-prinsippet utfordrer den tradisjonelle forståelsen av statssuverenitet, som har vært en grunnleggende del av folkeretten. Historisk har suverenitet blitt sett på som en absolutt rett som gir stater myndighet til å håndtere sine interne anliggender uten ekstern innblanding. R2P endrer imidlertid suverenitetsbegrepet fra en rettighet til et ansvar, og pålegger det internasjonale samfunnet en plikt til å gripe inn når staten ikke klarer å beskytte befolkningen mot folkemord, etnisk rensing og forbrytelser mot menneskeheten (Raman et al., 2023, s. 220-222). Dette skiftet skaper spenninger mellom statssuverenitet og internasjonal intervensjon, særlig når mektige stater kan blokkere inngripen gjennom FNs sikkerhetsråd. Dette er et poeng som gjentas gjennom denne oppgaven, men det er et viktig poeng som gjennomsyrrer diskusjonen på mange ulike plan.

Fra et etisk perspektiv er ikke-intervensjonen i Myanmar dypt problematisk. Ifølge teorier om globalt moralsk ansvar har stater en forpliktelse til å beskytte sårbare befolkninger, selv når dette utfordrer deres nasjonale interesser (Weiss & Zach, 2018). Realpolitiske interesser har imidlertid vist seg å ofte overstyre moralske prinsipper, noe som har ført til et avvik fra R2Ps idealer.

Det internasjonale samfunnets respons på rohingya-krisen illustrerer denne etiske konflikten. Vestlige land, som tradisjonelt har vært forkjempere for menneskerettigheter, viste liten vilje til å gripe inn, til tross for klare bevis på folkemord. Ifølge Mennecke & Stensrud (2021, ss. 112-113) prioriterte mange stater geopolitiske interesser og økonomiske forbindelser fremfor humanitær intervensjon. Kina, som har betydelige investeringer i Myanmar, har brukt sitt politiske og økonomiske grep for å forhindre internasjonale sanksjoner.

Her ønsker analysen å trekke på folkemordteori (Jones, 2020) da det fra et etisk perspektiv er en moralsk grenseoverskridelse som representerer en alvorlig krenkelse av menneskeverdet. Handlinger som systematiske drap, massevoldtekter og tvungen fordrivelse, som rammer rohingya-folket, utgjør ekstreme brudd på grunnleggende etiske prinsipper som respekt for liv, verdighet og rettferdighet. Samtidig så er representert den internasjonale tilbakeholdenheten med å erkjenne overgrepene som folkemord en etisk svikt i det globale samfunnet sitt ansvar. Å unnlate å handle på grunn av frykt for politiske konsekvenser viser en mangel på moralsk integritet og solidaritet.

Denne mangelen på (etisk) handlekraft fremhevet et gap mellom moralske forpliktelser og faktisk handling. De etiske prinsippene om menneskeverd og beskyttelse av sårbare grupper blir igjen sett ignorert når de står opp mot politiske og strategiske hensyn.

5.6 Oppsummering

Dette kapittelet har analysert hvordan manglende implementering av R2P har påvirket Rohingya-minoritetens samfunnssikkerhet, særlig når det gjelder menneskerettighetsbrudd, statsløshet og tap av sosial tilhørighet. Gjennom samfunnssikkerhetsteori ble det vist hvordan eksistensielle trusler som tap av statsborgerskap og tvungen fordrivelse har marginalisert Rohingya-folket.

Kritisk sikkerhetsteori forklarte hvordan stormaktenes politiske interesser prioriterte statssuverenitet fremfor menneskerettigheter.

Leve- og sikkerhetsforholdene i flyktningleirene i Bangladesh har vært preget av humanitære kriser, strukturell vold og mangel på beskyttelse, som følge av det internasjonale samfunnets manglende implementering av R2P. Analysen viste hvordan levekårene i leirene er preget av permanente krisetilstander, der minimal humanitær bistand og svakt internasjonalt engasjement forsterker marginaliseringen av Rohingya-folket.

Juridisk sett ble det tydelig at folkerettens manglende håndhevingsmekanismer og FNs sikkerhetsråds vetorett har forhindret effektiv intervensjon. Selv med omfattende dokumentasjon av menneskerettighetsbrudd, forble globale reaksjoner symbolske snarere enn operative. Etisk sett avslørte analysen at moralske forpliktelser ofte blir ofret på grunn av stormakters geopolitiske interesser og realpolitiske beregninger.

Gjennom en sammenligning med andre humanitære kriser som Syria og Libya, fremsto anvendelsen av R2P-doktrinen som både selektiv og interessebasert. Analysen understreket hvordan FNs normative forpliktelser svikter når reelle tiltak krever enstemmighet i Sikkerhetsrådet.

Neste kapittel vil tilby en kritisk drøfting av funnene i lys av forskningsspørsmålene, de teoretiske rammene og eksisterende litteratur. Diskusjonen vil se på de strukturelle, juridiske og politiske barrierene som har hindret effektiv implementering av R2P, inkludert folkerettens begrensninger, stormakters politiske interesser og samfunnssikkerhetsutfordringer for rohingyane generelt, og også i flyktningleirene. Kapittelet vil også vurdere og legge frem mulige reformer og tiltak for å styrke internasjonale intervensjonsmekanismer og sikre bedre global menneskerettighetsbeskyttelse.

KAPITTEL 6: DISKUSJON

6.1 Introduksjon

Dette kapitlet diskuterer hvordan hendelser i verdenspolitikken enten støtter eller går imot prinsippene i R2P, samfunnssikkerhet og humanitær intervensjon. Dette inkluderer en drøfting av politiske vetorettigheter, begrensningene i internasjonal lovgivning, ASEAN som organisasjon og de etiske problemstillingene som oppstår ved fravær av intervensjon. Denne delen av oppgaven søker å besvare oppgavens problemstilling og forskningsspørsmål, som undersøker hvordan R2P-doktrinen har sviktet i å beskytte Rohingya-minoriteten, samt hvilke strukturelle, politiske og juridiske hindringer som har bidratt til denne svikten. Gjennom drøftingen belyses også hvordan internasjonale intervensjonsmekanismer kan forbedres for bedre å balansere statssuverenitet og menneskerettighetsbeskyttelse i fremtidige humanitære kriser.

Dette kapitlet bygger videre på analysen og ser funnene i sammenheng med sikkerhetsteorier og det teoretiske rammeverket rundt R2P, for å tilby en innsikt i kompleksiteten rundt implementeringen av R2P og den bredere diskursen om internasjonal sikkerhet og beskyttelse av menneskerettigheter. Ved å se på R2P (og dets svikt) gjennom ulike perspektiver—inkludert internasjonal politikk, juridiske begrensninger og samfunnsmessige konsekvenser—tar dette kapitlet sikte på å belyse de strukturelle svakhetene som hindrer effektiv beskyttelse av sårbare grupper som Rohingya. Hver seksjon bidrar til å bygge en helhetlig forståelse av hvordan komplekse internasjonale normer som R2P både påvirker og utfordres av realpolitiske prioriteringer og regionale dynamikker.

6.2 Kritisk evaluering av R2Ps svikt i Rohingya-krisen

6.2.1 R2Ps juridiske og normative begrensninger

‘Responsibility to Protect’-doktrinen ble etablert for å forhindre grusomheter som folkemord, krigsforbrytelser, etnisk rensing og forbrytelser mot menneskeheten. Introduksjonen av R2P i 2005 bygger på tre sentrale pilarer: statens ansvar for å beskytte sin befolkning, det internasjonale samfunnets plikt til å bistå stater og til å gripe inn når en stat svikter i å beskytte sine borgere (Evans, 2008, ss. 12, 47; Bellamy, 2015, s. 45). Som beskrevet i litteraturgjennomgangen, understreker R2P at suverenitet innebærer et ansvar snarere enn en

absolutt rettighet (Evans, 2008, s. 16). Dette prinsippet utfordres i rohingya-krisen, hvor statens brudd på sitt ansvar har ført til hva som kan klassifiseres som folkemord.

Bellamy (2015, s. 46) fremhever at R2P-doktrinen bygger på en normativ struktur som forutsetter internasjonalt samarbeid, hvor stormakter må opptre som garantister for beskyttelse. Samtidig peker Evans (2008, s. 24) på at den normative strukturen bak R2P skaper en forventning om kollektiv handling, men denne forventningen blir ofte svekket av staters motstridende interesser.

Et konkret eksempel på hvordan R2P har blitt hindret, er Kinas og Russlands gjentatte bruk av vetoretten i FNs sikkerhetsråd. Dette har systematisk blokkert internasjonal intervensjon i Myanmar, til tross for dokumenterte brudd på menneskerettighetene. Bellamy (2015, s. 50) foreslår derfor at vetoretten bør begrenses i tilfeller der folkemord og etnisk rensning truer sivilbefolkningen. Han argumenterer for at denne reformen kan gi R2P større handlingsrom og redusere politisk manipulasjon i globale kriser.

Libya-krisen i 2011 står i kontrast til rohingya-krisen. Mens FN autoriserte en militær intervensjon i Libya under R2P-doktrinen, forble FNs sikkerhetsråd handlingslammet i Myanmar mye på grunn av bruken av vetorett. Libya-tilfellet viser hvordan R2P kan fungere når stormakter enes om å handle, mens Myanmar-krisen illustrerer hvordan politisk stillstand og geopolitiske interesser kan undergrave doktrinen. Evans (2008, s. 30) påpeker at den selektive anvendelsen av R2P skader dens legitimitet som en universell norm.

Gepp (2021, s. 79) argumenterer at Myanmars militære bevisst brukte statssuverenitet som et forsvarsverk mot internasjonal inngripen, noe som bidro til å forsterke krisen. Dette viser en dissonans mellom det normative rammeverket og det internasjonale samfunnets evne til å gjennomføre prinsippet i praksis. Orford (2011, s. 60) argumenterer for at det normative grunnlaget for intervensjon må vurderes i lys av de praktiske barrierene for gjennomføring, særlig hvordan statssuverenitet blir mobilisert som et forsvar mot internasjonal handling.

Det globale verdenssamfunnet har sviktet rohingya-folket på grunn av dypt forankrede strukturelle hindringer i det internasjonale systemet. De mest fremtredende av disse er prinsippet

om statsuverenitet og vetoretten i FNs sikkerhetsråd, som ofte blokkerer kollektiv handling. Som Zahed (2021, s. 945) påpeker, har disse mekanismene begrenset R2Ps evne til å beskytte sårbare grupper, særlig i tilfeller der stormaktsinteresser står på spill. I Myanmar har vedvarende motstand fra Russland og Kina hindret vedtak om intervensjon, til tross for omfattende rapporter om overgrep mot Rohingya-folket. FNs respons har derfor vært begrenset til symbolpolitiske uttalelser og svake diplomatiske tiltak, noe som understreker at implementeringen av R2P var lite sannsynlig fra starten av (Jarvis, 2023, s. 255). Fra et folkerettslig perspektiv, som diskutert av Weiss & Zach (2018, s. 240), viser FNs strukturelle begrensninger hvordan stormakter ofte prioriterer egne interesser fremfor internasjonale forpliktelser.

Dette fremhever en grunnleggende svakhet ved R2P-doktrinen: Den avhenger av en internasjonal konsensus som ofte mangler når folkemord er nærstående eller er et faktum. De eksisterende strukturene i FN prioriterer statsuverenitet fremfor menneskerettighetsbeskyttelse, noe som gjør systemet dysfunksjonelt i møte med overgrep og forbrytelser mot menneskeheten. Dette skaper et vakuum der ingen tiltak under R2P virker å være tilstrekkelige for å forhindre grusomheter eller beskytte ofrene (Jarvis, 2023, ss. 254). I lys av kritisk sikkerhetsteori (Bilgin, 2018, s. 63), kan man tolkes dette som et eksempel på hvordan globale sikkerhetsstrukturer favoriserer statsmakt og marginaliserer sårbare grupper.

Det argumenteres for at det er nødvendig med en ny forståelse av internasjonal handling i situasjoner som i Myanmar, der realistiske muligheter for å gjennomføre effektive tiltak for å forhindre massedrap eller beskytte sårbare grupper ikke eksisterer. Etersom R2P i sin nåværende form krever en form for handlekraft som overgår de eksisterende strukturene og maktinteressene som dominerer internasjonal politikk, så blir doktrinen ineffektiv i møte med situasjoner som krever umiddelbar og resolutt handling.

6.2.2 Maktforhold og internasjonal passivitet

R2Ps intensjon var å skape et juridisk og moralsk rammeverk for fremtidige humanitære kriser, basert på lærdommer fra hendelser som folkemord i Rwanda og Balkan. I forbindelse med rohingya-krisen i Myanmar har den praktiske anvendelsen av R2P imidlertid avslørt betydelige strukturelle og politiske begrensninger, og synliggjort dype uoverensstemmelser mellom R2Ps

teoretiske løfter og dets anvendbarhet i praksis (Mennecke & Stensrud, 2021, s. 112-113; Raman et. al., 2023, s. 233-235).

Weiss & Zach (2018, s. 304) argumenterer for at internasjonal beslutningslammelse er et strukturelt problem som skyldes den institusjonelle utformingen av FNs sikkerhetsråd, der vetoretten gir permanente medlemmer makt til å blokkere alle resolusjoner. Dette skaper en situasjon der politiske interesser systematisk hindrer internasjonal handling, selv i tilfeller av dokumenterte menneskerettighetsbrudd. Orford (2011, s. 88) understreker at denne politiske stillstanden kan føre til at humanitære kriser ikke adresseres fordi globale aktører prioriterer nasjonale interesser fremfor kollektive forpliktelser.

En av de største utfordringene for folkeretten er å balansere statssuverenitet med det humanitære ansvaret for å beskytte. Denne spenningen mellom statens rettigheter og det internasjonale samfunnets plikter belyser hvorfor prinsipper som R2P møter motstand fra stater som prioriterer suverenitet fremfor humanitære hensyn (Orford, 2011, s. 88). Kritikken av vetosystemet i FNs sikkerhetsråd gir ytterligere innsikt i hvordan stormakters interesser ofte hindrer anvendelsen av humanitære prinsipper som R2P, og fremhever behovet for reformer som kan styrke det internasjonale samfunnets kapasitet til å handle effektivt i humanitære kriser (Iyase & Folarin, 2018, ss. 104-105). Videre så gir folkemordteorien (Jones, 2018, s. 370) innsikt i hvordan folkemord kan skje under dekke av statlig suverenitet. Myanmar's militære har statlig suverenitet og nasjonale interesser skjold mot internasjonal inngripen. Denne maktdynamikken viser hvordan sikkerhetsdiskurser kan brukes for å legitimere manglende handling. 'Human security' konseptet (Hoogensen Gjerv, 2018, s.223) kan også settes inn i denne diskusjonen. Det er som nevnt et konsept som understreker behovet for å sette individets sikkerhet i sentrum. Dersom denne tilnærmingen hadde blitt benyttet, så kunne det internasjonale samfunnet ha mobilisert mer effektive tiltak for å beskytte Rohingya-folket mot menneskerettighetsbrudd og etnisk rensing.

Myanmar's militære innledet en brutal offensiv mot Rohingya-befolkningen i august 2017, som tvang mer enn 700 000 mennesker til å flykte til nabolandet Bangladesh. Gjennom «omfattende drap og ødeleggelse av landsbyer utgjør volden klare brudd på R2P-prinsippene, spesielt når det

gjelder beskyttelse av befolkninger mot etnisk rensing og forbrytelser mot menneskeheten» (UNHCR, 2018; Amnesty International, 2018; Watch, 2018). Til tross for klare bevis på grusomheter, hindret Kina og Russlands vetorett FNs sikkerhetsråd fra å iverksette avgjørende tiltak (Mennecke & Stensrud, 2021, s. 113). Dette fremhever hvordan vetoretten ikke bare forhindret tiltak, men også synliggjorde R2Ps iboende svakhet; dens avhengighet av politiske stormakters enighet for å beskytte sårbare grupper (Gepp, 2021, s. 86).

Sammen så illustrerer disse perspektivene hvordan folkerettens idealer, maktstrukturer og sikkerhetsdiskurser samhandler for å skape strukturelle barrierer som hindret R2Ps gjennomføring i Myanmar. Kritisk sikkerhetsteori, 'Human Security' og folkemordteori sammen med innsikt i de juridiske barrierene, tilbyr en helhetlig forståelse av hvorfor det globale samfunnet sviktet i å beskytte rohingya-minoriteten. Det tilbyr også innsikt i diskusjonen om hvordan internasjonale institusjoner må reformeres for å unngå lignende humanitære katastrofer i fremtiden.

6.2.3 Geopolitiske interesser og regional dynamikk

Hoang (2020, s. 7) påpeker hvordan Kinas økonomiske og strategiske interesser i Myanmar forsterket blokkeringen av humanitære tiltak, og Orford (2011, s. 88) påpeker, er R2Ps effektivitet avhengig av et robust juridisk rammeverk som kan sikre at handlinger tas uavhengig av stormakters geopolitiske interesser. Vetoretten i Sikkerhetsrådet representerer en grunnleggende strukturell svakhet som svekker dette rammeverket.

Som tidligere beskrevet fremhever R2P behovet for å beskytte sårbare befolkninger mot grusomheter, men dets effektivitet hindres av politiske barrierer. Dette blir tydelig i Myanmar-tilfellet, hvor de geopolitiske interessene til Kina og Russland forsterket Rohingya-befolkningens lidelse.

På et vis baserer R2P seg på et teoretisk fundament formulert av Gareth Evans (2008), som tok utgangspunkt i at suverenitet ikke er en rettighet i seg selv, men snarere et ansvar. Dette teoretiske fundamentet for R2P er i tråd med Orfords (2011, s. 60) argument om at doktrinen representerer en viktig omforming av suverenitet til et konsept basert på ansvar. Hun advarer

imidlertid om at uten en nyansert forståelse av statens rolle, kan slike normative rammeverk møte betydelig motstand i praksis. Det er både et moralsk og juridisk ansvar som ligger på det internasjonale samfunnet når stater ikke er i stand til å beskytte sine borgere. Målet var å omdefinere suverenitet fra normer om ikke-innblanding til et globalt ansvar for å beskytte de mest sårbare befolkningsgruppene (Evans, 2008, s. 16; Bellamy, 2015, s. 47). I praksis opprettholder imidlertid sterke stater som Kina og Russland prinsippet om suverenitet, særlig når deres geopolitiske interesser står på spill (Kuperman, 2013, s. 109). Et motargument til denne kritikken er imidlertid at suverenitetsprinsippet beskytter svakere stater mot overgrep fra stormakter (Kuperman, 2013, s. 112). Dersom prinsippet om ikke-innblanding undergraves, kan det åpne for misbruk av R2P som et politisk verktøy, som kritikken av intervensjonen i Libya illustrerer (Kuperman, 2013, s. 115). Dette understreker viktigheten av en balansert tilnærming mellom å respektere suverenitet og beskytte menneskerettigheter.

Dynamikken i Sikkerhetsrådet og rollen til regionale aktører, som ASEAN, har også bidratt til R2Ps svikt i Myanmar. Siden Rohingya-krisen har ASEANs langvarige politikk om ikke-innblanding i medlemsstatenes interne anliggender hatt stor innvirkning på organisasjonens kapasitet til å handle. Raman et. al., 2023, s. 234). Denne politikken, som prioriterer statssuverenitet fremfor humanitære hensyn, har undergravet muligheten for en effektiv regional respons (Carroll et. al., 2020, ss. 220, 345). ASEANs respons på Rohingya-krisen var begrenset til diplomatiske tiltak som i stor grad var rettet mot en myanmarsk regjering som allerede var uvillig til å samarbeide. Denne tilnærmingen, som reflekterer ASEANs langsiktige politikk om ikke-innblanding, bidro til å forverre situasjonen for Rohingya-befolkningen ved å unnlate å ta mer konkrete tiltak (Carroll et. al., s. 220, 345; Raman et. al., 2023, s. 235).

Prinsippet om ikke-intervensjon er ikke nytt for ASEAN. Myanmar, som oppnådde uavhengighet etter andre verdenskrig, har fulgt en politikk for ikke-allianse og har unngått å involvere seg i bredere geopolitiske konflikter. Denne tilnærmingen har plassert landet i en posisjon hvor det kan motstå press fra mektigere globale makter samtidig som det opprettholder en viss grad av suverenitet over sine interne affærer (Paribatra, 2022, ss. 272-273). Paribatra (2022, s. 285) hevder at Myanmars strenge overholdelse av ikke-intervensjon har hatt en pris. Landets komplekse indre struktur har vært preget av konkurrerende maktsystemer, noe som har skapt vedvarende interne konflikter og en mangel på fleksibilitet til å tilpasse seg endringer i

verdensordenen. Den vedvarende konflikten i Myanmar belyser dilemmaet mellom internasjonale normer og ASEANs prinsipp om ikke-intervensjon. Selv om R2P i prinsippet ble vedtatt for å gi det internasjonale samfunnet et mandat til å gripe inn i tilfeller av folkemord og massakrer, har ASEANs forpliktelse til suverenitet og ikke-intervensjon begrenset dets handlefrihet i Myanmar. Tan (2021, s.663) påpeker at denne forpliktelsen, kombinert med ASEANs økonomiske og strategiske interesser i Myanmar, har bidratt til at organisasjonen har unngått direkte kritikk eller handlinger mot regimet, til tross for omfattende menneskerettighetsbrudd. ASEANs nære bånd til Myanmar gir landets militære et skjold mot internasjonal intervensjon, samtidig som ASEANs legitimitet som en menneskerettsforkjemper svekkes når de ikke handler (Tan, 2021, s. 664). Akmal Ma'arif og Maksum (2021, s. 317) argumenterer for at ASEANs inaktivitet og interne motvilje mot å gripe inn har konsekvenser for organisasjonens troverdighet som et multinasjonalt sikkerhetsorgan. De påpeker at ASEANs prinsipp om ikke-intervensjon hindrer effektiv respons på militærkuppet i Myanmar, noe som svekker organisasjonens evne til å håndtere kriser og opprettholde regional stabilitet.

Nylige konflikter i Myanmar, som militærkuppet i 2021, har satt prinsippet om ikke-intervensjon ytterligere på prøve. Instabiliteten etter kuppet sprer seg ikke bare i Myanmar, men også i nabolandene som er medlemmer av ASEAN. Til tross for disse utfordringene har ASEAN hatt vansker med å respondere, bundet av sin grunnleggende forpliktelse til å ikke blande seg inn i medlemsstatenes indre forhold. Dette tolkes også som en bredere svikt i regionalt samarbeid, ettersom organisasjonen ikke klarte å handle avgjørende i møte med kuppet, noe som har svekket ASEANs troverdighet som krisemegler (Akmal Ma'arif & Maksum, 2021, s. 317). Slik som det er nå, så er ASEANs prinsipp om ikke-innblanding et betydelig hinder. I Myanmars tilfelle så er organisasjonen forhindret fra å spille en avgjørende rolle i å adressere menneskerettighetsbrudd (Gepp, 2021, s. 92).

Myanmars vedvarende motstand mot eksternt press speiler ikke bare ASEANs vanskeligheter, men også de bredere utfordringene som R2P står overfor. Tan (2021, s. 663) fremhever at ASEANs tilnærming, som vektlegger ikke-intervensjon og statssuverenitet, forsterker denne motstanden og svekker organisasjonens evne til å adressere grove menneskerettighetsbrudd i regionen. ASEANs manglende evne til å håndtere Myanmars krise undergraver R2Ps formål om å beskytte sivilbefolkningen fra massakrer og folkemord. Videre påpeker Tan (2021, s. 664) at

denne passiviteten ikke bare svekker ASEANs legitimitet som regional aktør, men også belyser de geopolitiske barrierene som hindrer implementeringen av R2P. Kravet om statssuverenitet og frykten for utenlandsk dominans hindrer effektiv implementering av R2P, noe som innebærer at menneskerettighetsbrudd ofte forblir uadresserte i land hvor interne krefter aktivt motarbeider intervensjon.

Dette dilemmaet mellom suverenitet og menneskerettigheter vil etter alt å dømme fortsette å forme ASEANs og R2Ps fremtid. Tan (2021, ss. 663–664) understreker at for å tilpasse internasjonale normer for humanitær intervensjon, må det utvikles mekanismer som balanserer respekten for ASEAN-landenes suverenitet med behovet for å beskytte sårbare befolkningsgrupper i regionen.

6.2.4 Etske dilemmaer og statlig suverenitet

I tillegg til politiske og strukturelle utfordringer, så belyser R2Ps svikt i Myanmar også grunnleggende etske spørsmål. Zahed (2021, ss. 944-945) peker på at R2P utfordrer den tradisjonelle forståelsen av statssuverenitet, som historisk sett har vært et sentralt prinsipp i den internasjonale ordenen. Denne utfordringen har skapt betydelig motstand fra stater som frykter at R2P kan legitimere utenlandsk innblanding, selv når det er humanitære intensjoner bak. Dette har ytterligere hemmet implementeringen av doktrinen, særlig i saker der handling er påkrevd for å beskytte utsatte befolkninger.

R2P utfordrer den tradisjonelle forståelsen av statssuverenitet som en av de mest sentrale elementene i den internasjonale orden, et prinsipp som har lange historiske røtter (Bellamy, 2015, s. 49). Dette fremhever en spenning mellom R2Ps humanitære idealer og realpolitikkens virkelighet (Mennecke & Stensrud, 2021, s. 113; Raman et. al., 2023, s. 235; Evans, 2008, s. 22). Mennecke og Stensrud (2021, s. 113) argumenterer for at R2Ps svikt i Myanmar synliggjør en dissonans mellom vestlige liberale staters humanitære retorikk og deres motvilje til å gripe inn når intervensjoner strider mot deres politiske eller økonomiske interesser. Dette etske dilemmaet forsterkes ytterligere av at regionale makter, spesielt Kina, viser motvilje mot å tillate internasjonal granskning av situasjonen i Myanmar. Kina beskytter Myanmar fra internasjonal granskning for å opprettholde egne strategiske interesser (Mennecke & Stensrud, 2021, s. 113;

Raman et al., 2023, s. 236), noe som ytterligere svekker R2Ps potensial til å beskytte sårbare befolkninger.

Rohingya-krisen utfordrer R2P ved å avsløre svakheter som oppstår når stater prioriterer sine egne politiske og økonomiske interesser. Internasjonale reaksjoner kan være preget av politiske hensyn som skygger for de reelle humanitære behovene til berørte befolkninger. R2Ps svikt i Myanmar skyldtes politiske vetorettigheter i FNs sikkerhetsråd, prinsippet om ikke-innblanding i regionale organisasjoner som ASEAN, og prioriteringen av statssuverenitet fremfor menneskerettigheter (Bellamy, 2015, s. 51; Iyase & Folarin, 2018, s. 110). R2Ps mislykkede respons i politisk utfordrende situasjoner viser at uten nødvendige reformer (for eksempel begrensning av vetoretten og økt operasjonell uavhengighet for humanitære intervensjoner), vil R2P fortsette å svikte i slike sammenhenger (Evans 2008, s. 24; Bellamy 2015, s. 53; Mennecke og Stensrud 2021, s. 112-114). Som en konsekvens må det internasjonale samfunnet kritisk vurdere R2Ps implementeringsstruktur og utvikle mer effektive strategier for å forhindre lignende overgrep i fremtiden.

For å forstå hvordan Rohingya-krisen belyser svakhetene i R2P-doktrinen, er det nødvendig å vurdere både de teoretiske og praktiske utfordringene knyttet til internasjonal sikkerhet og beskyttelse av menneskerettigheter. Mens de tidligere kapitlene har lagt grunnlaget ved å diskutere de strukturelle og politiske hindringene som hindrer effektiv gjennomføring av R2P, vil den påfølgende diskusjonen dykke dypere inn i konsekvensene av manglende intervensjon. Denne diskusjonen tar for seg hvordan krisens dynamikker påvirker både Rohingya-folkets overlevelsesmuligheter og de bredere implikasjonene for internasjonal rett og politikk. Ved å bruke prinsipper fra kritisk sikkerhetsanalyse som rammeverk, vil oppgaven utforske hvordan fraværet av handling ikke bare har påvirket samfunnsnivået, men også utfordret R2Ps legitimitet som en global norm.

Etter R2Ps svikt står også regionale organisasjoner som ASEAN overfor et viktig etisk dilemma: å balansere statssuverenitet mot beskyttelse av menneskerettigheter. For å overkomme dette dilemmaet kan regionalt samarbeid utenfor FNs strukturer være en mulig løsning. Dette inkluderer etablering av regionale sikkerhetsmekanismer som kan reagere uavhengig av Sikkerhetsrådets begrensninger, slik flere forskere har foreslått (Raman et al., 2023, s. 236).

6.3 Samfunnssikkerhet og Rohingya-krisen

6.3.1 Trusler mot samfunnssikkerheten

Denne delen fokuserer på det første forskningsspørsmålet: Hvordan har manglende implementering av R2P påvirket samfunnssikkerheten til Rohingya-minoriteten når det gjelder sikkerhetsutfordringer som menneskerettighetsbrudd, statsløshet og tap av sosial tilhørighet? Ved å anvende teorier om samfunnssikkerhet og juridiske rammeverk vurderes de langsiktige konsekvensene av manglende beskyttelse.

Samfunnssikkerhet defineres som et samfunns evne til å opprettholde stabilitet, samtidig som det kan beskytte sine innbyggere mot interne og eksterne trusler, særlig under kriser (Høyland, 2018a, s. 3). Etter Rohingya-krisen har samfunnssikkerheten blitt vesentlig svekket, ettersom både Myanmars myndigheter og det internasjonale samfunnet har unnlatt å beskytte uskyldige mennesker. Rohingya-krisen i Myanmar viser hvordan en sårbar gruppe, frarøvet sin samfunnssikkerhet, blir ytterligere utsatt for eksistensielle trusler, inkludert etnisk rensning. Rohingya i Myanmar har blitt utsatt for systematisk marginalisering og ekskludering fra den nasjonale identiteten, noe som har gjort dem spesielt sårbare for vold, forfølgelse og tvangsforflytning (Cheesman, 2017, s. 30). Den militære offensiven i Rakhine-staten i 2017, som førte til omfattende etnisk rensing og tvungen migrasjon av over 700 000 Rohingya til Bangladesh, understreker hvor alvorlig sammenbruddet i samfunnssikkerheten er for denne gruppen (UNHRC, 2018). Etniske spenninger, statlig forfølgelse og mangel på internasjonal intervensjon har ytterligere forverret Rohingya-folkets samfunnssikkerhet, noe som både destabiliserer både deres eget samfunn og også regionen som helhet. Dette avdekker bredere samfunnsutfordringer i Myanmar, der manglende beskyttelse av sårbare grupper har skapt dype sprekker i landets sosiale og politiske struktur.

Ekskluderingen av rohingya fra det myanmarske samfunnet er dypt institusjonalisert, med statsborgerskapsloven fra 1982 som et sentralt eksempel. Denne loven fratok rohingyane deres statsborgerskap og gjorde dem i all hovedsak statsløse, noe som fjernet deres tilgang til grunnleggende rettigheter som helsevesen, utdanning og juridisk beskyttelse. Denne juridiske ekskluderingen har gjort Rohingya sårbare for systematiske overgrep fra både statlige og ikke-statlige aktører (Cheesman, 2017, s. 11).

Raman et al. (2023, s. 234) fremhever hvordan fraværet av juridisk anerkjennelse har bidratt til marginaliseringen av rohingya-folket, og skapt et miljø der vold mot dem ikke bare tolereres, men ofte oppmuntres av både lokale og nasjonale aktører. Denne strukturelle diskrimineringen har forsterket samfunnsmessige spenninger, særlig i Rakhine-staten, hvor etnisk vold har blitt en vedvarende og eskalerende trussel (Ansar & Khaled, 2021, s. 5).

Buzans et. al (1998) teori om samfunnssikkerhet understreker hvordan samfunn må opprettholde sosiale og kollektive identiteter for å sikre stabilitet. Ved å frata Rohingya-befolkningen statsborgerskap, ble deres juridiske eksistens effektivt visket ut, noe som gjorde dem sårbare for systematisk diskriminering og voldelig forfølgelse.

Ved å analysere konsekvensene av statsborgerskapsloven fra 1982, kan vi se hvordan juridisk ekskludering og politisk marginalisering har lagt grunnlaget for vedvarende menneskerettighetsbrudd. Dette juridiske rammeverket skapt av militære myndigheter før 1982, har muliggjort en systematisk undertrykking og isolering av rohingya, noe som har ført til alvorlige humanitære konsekvenser som preger det myanmarske samfunnet.

Den sosiale ekskluderingen av rohingya-folket er resultat av flere tiår med systematisk diskriminering og marginalisering. Siden 1970-tallet har påfølgende regjeringer i Myanmar gjennomført politikk som har bidratt til å gjøre Rohingya til «ulovlige innvandrere» og «utenforstående» i deres eget hjemland (Cheesman, 2017, s. 12; Wight & Cowper-Smith, 2022, ss. 14-15). Statsborgerskapsloven fra 1982 er et juridisk rammeverk som systematisk har fornektet deres identitet og gjort dem ekstra sårbare. Ifølge Amnesty International (2017) har Rohingya-folket vært utsatt for statsstøttet diskriminering, tvangsarbeid, restriksjoner på bevegelsesfrihet og konfiskering av eiendom. Retorikken fra myndighetene har ytterligere forsterket diskrimineringen ved å framstille rohingya som en trussel mot nasjonal sikkerhet, noe som har rettferdiggjort deres fortsatte marginalisering.

De samfunnssikkerhetsmessige konsekvensene av denne ekskluderingen er alvorlige. Statsløsheten har etterlatt Rohingya uten juridisk beskyttelse og uten mulighet til å kreve grunnleggende menneskerettigheter, noe som gjør dem ekstremt sårbare for vold og utnyttelse (Obaidullah et. al, 2024, ss. 3-4.) Militæroffensiven i 2017 forsterket denne sårbarheten, med

masseovergrep, voldtekter og ødeleggelse av hele landsbyer, mens det internasjonale samfunnet ikke greide å gripe inn under R2P-doktrinen (UNHRC, 2018). Som et resultat av denne volden ble mer enn 700 000 Rohingya tvunget på flukt til Bangladesh, hvor de nå bor i overfylte flyktningleirer under vanskelige og dårlige forhold (International Crisis Group, 2019, s. 2). Denne tvangsforflytningen har ytterligere forverret deres usikre situasjon, da de står uten juridisk status og er utsatt for vold, helsemessige utfordringer og sykdommer som sprer seg raskt under de uhygieniske forholdene i leirene (Islam & Nuzhath, 2018, s. 1-2). Situasjonen har også lagt et enormt press på Bangladesh, som igjen har bidratt til økt regional ustabilitet (Masood & Uddin, 2020, s. 6).

Videre har manglende implementeringen av R2P har svekket både den kollektive sikkerheten og individenes trygghet blant rohingya. Høyland (2018b, s. 10) fremhever at samfunn som mister evnen til å beskytte sosiale og kulturelle strukturer, risikerer å oppleve langvarig sosial oppløsning og destabilisering, noe som tydelig kan observeres i Rakhine-staten.

I lys av kritisk sikkerhetsteori (Bilgin, 2018) blir Rohingyaenes situasjon et eksempel på hvordan sikkerhet ikke bare handler om fysisk overlevelse, men også om sosiale og politiske rettigheter. Statlig politikk i Myanmar har i praksis sekuritisert Rohingya-befolkningen som en «trussel», noe som rettferdiggjorde systematisk forfølgelse og eksklusjon.

Rohingyaenes utfordringer kan forstås gjennom flere aspekter av samfunnssikkerhet:

- Fysiske trusler: Gjentatte militære operasjoner, massakrer og systematisk vold har resultert i tvungen fordrivelse av over 700 000 personer i 2017 (Stensrud, 2024, s. 5), noe som illustrerer en grunnleggende svikt i R2Ps beskyttelsesprinsipp.
- Økonomisk marginalisering: Ekskludering fra jobbmuligheter og eiendomsrettigheter har ført til økonomisk usikkerhet, som forsterker fattigdom og gjør dem avhengige av humanitær bistand (Raman et al., 2023, s. 234).
- Helse og sanitærforhold: Dårlige levekår i overfylte flyktningleirer har skapt helsekriser som utbrudd av kolera og malaria. Helserettigheter er nektet både i Myanmar og i eksil (UNHCR, 2019).

- Sosial ekskludering: Diskriminering både innenfor Myanmar og i vertsland som Bangladesh har forsterket sosial marginalisering, noe som gjør reintegrering tilbake til samfunnet i Myanmar stadig vanskeligere (Islam et al., 2024, s. 13).
- Politisk ekskludering: Fravær av politisk representasjon og rettigheter har etterlatt Rohingya uten stemme i beslutningsprosesser som direkte påvirker deres liv.
- Kulturell utryddelse: Undertrykkelse av språk, kultur og religiøse praksiser har bidratt til å svekke deres kollektive identitet (Diwakar, 2023, ss. 4-6).
- Juridisk usikkerhet: Uten statsborgerskap har Rohingyaene ingen tilgang til rettslig beskyttelse, noe som har forverret deres sårbarhet overfor vold og diskriminering (Cheesman, 2017, s. 12).

Denne ekskludering kan symbolsk sammenlignes med andre globale tilfeller hvor en befolkning bokstavelig talt (som i Kosovo) eller metaforisk (som i Rwanda) ble ekskludert fra internasjonal beskyttelse (Diwakar, 2023, ss. 4-6), Selv om internasjonale intervensjoner ofte er kontroversielle, gir de en viss beskyttelse til sårbare befolkninger og bidrar til en rask følelse av trygghet samfunnssikkerhet, som sett i Kosovo. Til sammenligning mislykkes R2P i å motivere det internasjonale samfunnet til å intervensjonere i Myanmar. Det førte ikke bare til at Rohingya-folket ble tvungent fordrevet, men bidro også til å bryte ned samfunnet deres. Ekskluderingen av Rohingya fra selv de mest grunnleggende samfunnsbeskyttelser, som gir dem en følelse av helhet og mulighet til å reintegrere seg eller gjenoppbygge sine liv, en langvarig destabilisering av den ekskluderte gruppen (Islam et. al., 2024, s. 13). Dette etterlater dem nærmest uten alternativer utover å bli en permanent fordrevet befolkning.

De nevnte sikkerhetstruslene illustrerer hvordan R2Ps manglende implementering har undergravid samfunnssikkerheten til Rohingya-folket.

6.3.2 Konsekvenser for samfunnets motstandskraft

For å besvare det andre forskningsspørsmålet om hvordan leve- og sikkerhetsforholdene har utviklet seg i flyktingleirene som følge av internasjonal passivitet, ses det på hvordan samfunnets motstandskraft har blitt undergravid av manglende beskyttelsespolitikk.

Samfunnsmotstandskraft beskriver et samfunns evne til å tilpasse seg, overvinne og gjenoppbygge etter kriser gjennom bevaring av sosiale, økonomiske og institusjonelle strukturer (Høyland, 2018b, s. 9). I sammenheng med rohingya-krisen har manglende politisk beskyttelse, fordrivelse og eksklusjon skapt strukturelle barrierer som har undergravd denne evnen. Disse utfordringene er forankret i fraværet av statsborgerskap og juridiske rettigheter, som har fjernet ethvert sikkerhetsnett og forverret deres sårbarhet (Islam et al., 2024, s. 13). Kombinasjonen av langvarig ekskludering, vold og sammenbrudd i samfunnssikkerheten har også svekket rohingya-samfunnets evne til å gjenoppbygge sine liv. Den militære offensiven i 2017 førte ikke bare til massiv fordrivelse, men også til at de sosiale strukturene som ga Rohingya en følelse av identitet, ble oppløst (Zahed, 2021, ss- 935-936). Fordrivelsen har også bidratt til en situasjon der Rohingya står overfor ekstrem isolasjon og mangel på ressurser, noe som ytterligere hemmer muligheten for gjenoppbygging (Zahed, 2021, s. 936).

Den forverrede situasjonen i flyktningleirene i Bangladesh illustrerer hvordan fravær av grunnleggende tjenester forsterker samfunnsmessig kollaps. Flyktningleirene mangler grunnleggende og tilstrekkelig helsehjelp, matsikkerhet og sanitære fasiliteter, noe som har ført til utbrudd av sykdommer som kolera og malaria (UNHCR, 2018). Disse forholdene svekker ikke bare livskvaliteten, men hindrer også utviklingen av sosial motstandskraft ved å undergrave stabiliteten som er nødvendig for gjenoppbygging. Uten tilgang til utdanning og arbeidsmuligheter risikerer flere generasjoner av rohingya permanent marginalisering, fanget i en syklus av avhengighet og fattigdom (Obaidullah et al., 2024, s. 4).

Teoretisk sett kan dette tolkes gjennom Buzans et al. (1998) og Høylands (2018b) konsept om samfunnssikkerhet, som vektlegger statens ansvar for å beskytte individers eksistensielle sikkerhet og opprettholde sosiale strukturer. I fraværet av statlig beskyttelse blir internasjonal støtte avgjørende. Likevel har denne støtten vært fragmentert og preget av politisk beslutningslammelse, noe som igjen gjenspeiler hvordan internasjonale aktører har prioritert geopolitiske interesser fremfor humanitære behov (Raman et al., 2023, s. 236).

Sammenlignet med Kosovo, der internasjonale organisasjoner etablerte strukturer for gjenoppbygging gjennom helsetjenester, utdanning og jobboplæring, har det internasjonale

samfunnet i rohingya-krisen sviktet. I Kosovo ble langsiktige støttemekanismer implementert, noe som muliggjorde stabilitet og sosial integrasjon for tidligere fordrevne grupper (OSCE, 2009, ss. 8-9). Nå kan effektene av disse tiltakene absolutt diskuteres, men det viser til en evne og vilje til å i det minste forsøke å støtte befolkningen i krise. Tilsvarende strukturer er fraværende i Rohingya-leirene, hvor midlertidig bistand er blitt normen fremfor forsøk på systematisk gjenoppbygging.

Den svekkede motstandskraften blir videre forsterket av tapet av kulturell identitet og sosial samhörighet blant rohingya. Statsløsheten og fordrivelsen har ført til en situasjon der rohingya ikke bare er fysisk adskilt fra sitt hjemland, men også sosialt og kulturelt frakoblet. Dette tapet har alvorlige følger for samfunnsikkerheten, da det gjør det vanskeligere for rohingya å kjempe for sine rettigheter eller å gjenoppbygge sine samfunnsstrukturer (Islam et. Al., 2024, ss. 13, 18). Videre har mangelen på internasjonal anerkjennelse og Myanmars statlige unnlattelse av å anerkjenne deres rettigheter etterlatt Rohingya i en tilstand av permanent usikkerhet, med lite håp om reintegrering i det myanmarske samfunnet (Wight & Cowper-Smith, 2022, s. 14-15). Denne sammenbruddet av motstandskraft påvirker ikke bare Rohingya, men bidrar også til økt sosial ustabilitet i Myanmar, hvor etniske og religiøse splittelser blir dypere (International Crisis Group, 2019, s. 4). Unnlattelsen av å beskytte rohingya har hatt en destabiliserende effekt på Myanmars bredere sosiale struktur, gjort landet mer sårbart for konflikt og uro og svekket stabiliteten i en hel region.

Høyland (2018b, s. 9) understreker at sosial motstandskraft/resiliens krever mer enn umiddelbar hjelp; det krever målrettede tiltak som inkluderer politisk samarbeid, økonomisk støtte og lokal deltakelse. Uten en omfattende strategi som kombinerer disse elementene, vil Rohingya-folkets mulighet til å gjenoppbygge sine liv forbli sterkt begrenset. Politisk vilje, internasjonal koordinering og bærekraftige tiltak må kombineres for å styrke samfunnets evne til å motstå og overvinne kriser.

6.4 Juridiske og etiske problemstillinger knyttet til ikke-intervensjon

6.4.1 Juridiske rammer for ikke-intervensjon

Rohingya-krisen fremhever de juridiske barrierene for effektiv implementering av R2P, særlig statssuverenitetens dominans og vetorettens misbruk i FNs sikkerhetsråd. Statssuverenitet, som

tradisjonelt har vært et grunnleggende prinsipp i internasjonal lov, har blitt brukt som et forsvarsverk av Myanmar for å forhindre internasjonal innblanding. Denne strategien har gjort det mulig for staten å begå omfattende menneskerettighetsbrudd uten konsekvenser (Raman et al., 2023, s. 233; Orchard, 2020, s. 23).

R2P skulle opprinnelig endre denne forståelsen ved å omdefinere suverenitet som et ansvar snarere enn en rettighet. Bellamy (2015, s. 33) understreker at suverenitet i R2P-konseptet forutsetter at staten beskytter sin egen befolkning; hvis den svikter, har det internasjonale samfunnet en moralsk og juridisk plikt til å gripe inn. Denne normative rammen er imidlertid utfordret av praktiske barrierer som FNs sikkerhetsråds struktur, hvor de faste medlemmene har vetorett.

Bruken av vetorett har systematisk blokkert intervensjoner i tilfeller som Myanmar, Syria og i tidligere situasjoner av folkemord, som i Rwanda. Weiss og Zach (2018, s. 304) argumenterer for at vetoretten undergraver FNs evne til å utføre sitt beskyttelsesmandat, spesielt når geopolitiske interesser står på spill. Kina og Russland har gjentatte ganger brukt vetoretten til å hindre resolusjoner som kunne ha muliggjort intervensjon i Myanmar (Stensrud, 2024, s. 7).

For å forbedre R2P-implementeringen, har forskere som Bellamy (2015, s. 53) og Orford (2011, s. 88) foreslått reformer som en begrensning av vetoretten ved folkemord og krigsforbrytelser. Dette innebærer å innføre en "ansvar for å ikke nedlegge veto"-klausul, som ville kreve at de faste medlemmene avstår fra å bruke vetoretten i situasjoner som truer menneskehetens grunnleggende rettigheter, med mindre deres nasjonale sikkerhet er direkte berørt. Et slikt tiltak kan redusere realpolitiske hensyn og fremme en mer rettferdig internasjonal orden.

Samtidig er det nødvendig å styrke det juridiske rammeverket for internasjonale domstoler som ICC og ICJ for å øke ansvarligheten ved grove menneskerettighetsbrudd. Dette krever bredere internasjonal enighet og bedre samarbeid mellom stater, noe som er utfordrende i dagens fragmenterte globale miljø (Orford, 2011, s. 90). Reformtiltak som begrenset vetorett og sterkere juridiske mekanismer kan bidra til å gjøre R2P mer effektivt og hindre fremtidige humanitære katastrofer.

6.4.2 Etiske dilemmaer og moralske forpliktelser

Det etiske skillet mellom internasjonal passivitet i Myanmar og den mer avgjørende responsen i Libya, hvor R2P-rammeverket autoriserte militær intervensjon for å beskytte sivile, er slående. Dette reiser spørsmål om selektiv intervensjon, som ofte har blitt kritisert for å være politisk motivert (Kuperman, 2013, ss. 108-109). Geopolitiske og økonomiske hensyn har ofte overskygget humanitære forpliktelser, noe som har resultert i inkonsekvent anvendelse av R2P. Myanmar situasjon illustrerer dette dilemmaet. Frykt for å forstyrre diplomatiske relasjoner, spesielt med sterke regionale aktører som Kina, har ført til motvilje mot å gripe inn. Dette speiler det Weiss & Zach (2018, s. 303) beskriver som det humanitære versus realpolitiske "etiske" dilemmaet, der stormakter vurderer humanitære handlinger ut fra kostnads-nytte-analyser fremfor moralske forpliktelser.

For å styrke R2Ps etiske grunnlag har forskere som Bellamy (2015, s. 54) og Orford (2011, s. 92) foreslått reformer som globalt ansvar og forpliktelser for NGO-er og humanitære koalisjoner. Opprettelsen av uavhengige humanitære intervensjonskoalisjoner kan bidra til å redusere staters innflytelse på humanitære avgjørelser. Videre kan forsterkede mandat til internasjonale organisasjoner gi bedre responskapasitet i humanitære kriser, uavhengig av stormaktenes interesser.

Disse reformene kan bidra til å redusere spenningen mellom etiske prinsipper og realpolitiske vurderinger, og skape et mer sammenhengende globalt sikkerhetssystem. Dette er nødvendig for å sikre at R2P fungerer som en genuin internasjonal beskyttelsesmekanisme, fri fra selektiv anvendelse og politisk press. Oppgaven vil senere i dette kapitlet gå nærmere inn på forslag til ulike reformer.

6.4.3 Selektiv anvendelse

R2Ps gjennomføring har ofte vært preget av selektiv anvendelse, der geopolitiske hensyn har blitt prioritert fremfor humanitære hensyn. Forskjellen mellom Libya og Myanmar illustrerer dette tydelig. I Libya autoriserte FN militær intervensjon i 2011 for å beskytte sivile, noe som fremheves som en suksesshistorie for R2P (Bellamy, 2015, s. 76). Likevel stilles det spørsmål ved de langsiktige konsekvensene, som destabilisering og maktvakuum (Kuperman, 2013, ss. 121-122). I kontrast har R2P mislyktes i Myanmar, hvor Kina og Russland gjentatte ganger har

blokkert resolusjoner i FNs sikkerhetsråd på grunn av egne strategiske interesser (Stensrud, 2024, s. 7). Dette speiler hvordan vetoretten kan undergrave global rettferdighet og menneskerettigheter (Iyase & Folarin, 2018, s. 110).

R2P blir selektivt anvendt for å tjene strategiske interesser til mektige internasjonale aktører (Bellamy, 2015, s. 48). Gepp (2021, s. 83) understreker at dette selektive mønsteret i praksis har fratatt R2P sin legitimitet som en universell norm, noe som ble særlig tydelig i Myanmar.

Bellamy (2015, s. 85) argumenterer for at FNs struktur, som krever enstemmighet blant de faste medlemmene i Sikkerhetsrådet, har gjort R2P sårbart for politiske kalkyler. Reform av dette systemet, inkludert en mulig begrensning av vetoretten, er avgjørende for å sikre at humanitære hensyn veier tyngre enn statlige interesser. Dette vil bidra til å redusere selektiv anvendelse og fremme en mer effektiv global styring av internasjonal sikkerhet.

En analyse av R2Ps anvendelse i ulike globale sammenhenger viser inkonsekvenser i gjennomføringen. I 2011 påkalte det internasjonale samfunnet R2P i Libya for å rettferdiggjøre militær intervensjon og fjerningen av Muammar Gaddafis regime. Dette eksempelet fremheves ofte som en suksesshistorie for R2P, da det representerte en sjelden anledning der det internasjonale samfunnet tok kraftige grep for å forhindre massakrer (Bellamy, 2015, s. 76). Selv om mange hyller de umiddelbare fordelene ved denne intervensjonen, som stabiliserte situasjonen i Libya, har enkelte forskere stilt spørsmål ved om de langsiktige konsekvensene av intervensjonen (Kuperman, 2013, ss. 121-122).

Syria og Darfur er ytterligere eksempler på strukturelle og politiske begrensninger som har undergravet R2P, mens Rohingya-krisen i Myanmar illustrerer et lignende handlingslammende mønster. Funnene fra kapittel 4 dokumenterer hvordan Myanmar's militære operasjoner i 2017 forsterket fordrivelsen av over 700 000 mennesker, samtidig som FNs sikkerhetsråd forble splittet på grunn av vetorettigheter. Situasjonen i Myanmar har mange likhetstrekk med Syria, hvor omfattende overgrep forble ustraffet på grunn av Russlands støtte til Assad-regimet og bruk av vetoretten. Dette synliggjør hvordan vetoretten kan undergrave global rettferdighet og menneskerettigheter (Iyase & Folarin, 2018, s. 110). I begge tilfellene spiller Kinas og Russlands

geopolitiske interesser en avgjørende rolle, der frykt for å bryte statlig suverenitet skaper en fastlåst situasjon (Stensrud, 2024, s. 7).

Selv om R2P ble utformet for å fremme en global enighet om intervensjon for å forhindre folkemord og etnisk rensning, har anvendelsen vist seg å være selektiv i praksis. Bellamy (2015, s. 85) peker på at denne ulikheten i gjennomføringen av R2P skyldes avhengigheten av den politiske viljen til de permanente medlemmene i FNs sikkerhetsråd, noe som resulterer i utvalgte intervensjoner basert på deres interesser. I likhet med situasjonene i Syria og Darfur illustrerer Rohingya-krisen hvorfor reformer av FNs sikkerhetsråds struktur er avgjørende for å sikre at humanitære hensyn må ha forrang foran politiske interesser.

6.5 Politiske implikasjoner og anbefalinger

I tråd med det tredje forskningsspørsmålet, ser denne delen av oppgaven på hvordan internasjonale intervensjonsmekanismer kan styrkes for å balansere statssuverenitet og menneskerettighetsbeskyttelse. Forslag som reform av vetoretten, økt juridisk ansvarlighet og styrking av regionale mekanismer drøftes, og foreslås.

Funnene fra både litteraturgjennomgane i kapittel 3 og analysen i kapittel 5 avdekker betydelige svakheter i R2P-rammeverket. I dette tilfellet er det tydelig hvordan R2P har en manglende evne til å gi nødvendig beskyttelse til rohingyaene i Myanmar. Disse begrensningene og svakhetene i rammeverket viser et behov for reform av R2P-doktrinen for å øke effektiviteten i forebygging av grusomheter og for å sikre humanitær intervensjon. Denne oppgaven har gjennomført analyser av et omfattende kildemateriell, og har analysert og vurdert reformer foreslått i dette kildegrunnet. På bakgrunn av dette så foreslår oppgaven følgende reformer:

1. Reform av FNs Sikkerhetsråd – begrensning av vetoretten: For å unngå politisk motiverte blokkeringer bør vetoretten begrenses ved folkemord, krigsforbrytelser og etnisk rensning.
2. Styrket regionalt samarbeid – ASEANs Rolle som regional sikkerhetsaktør: ASEAN bør utvikle mekanismer som balanserer nasjonal suverenitet med humanitære forpliktelser.
3. Internasjonal ansvarlighet – ICC og ICJ som håndhevere av internasjonale normer: Styrket juridisk samarbeid og reformer av internasjonale domstoler er nødvendig.

4. Forebyggende varslingsystemer – Tidlig varslings og preventive diplomatiske tiltak: Effektive varslingsystemer og proaktivt diplomati må prioriteres.
5. Koalisjoner av villige stater – Støtte til uavhengige aktører ved blokkering i FN: Samarbeid mellom villige stater og humanitære organisasjoner kan forhindre handlingslammelse.

6.5.1 Reform av FNs sikkerhetsråd

Evans (2008, s. 78) argumenterer for at vetoretten bør begrenses når folkemord, krigsforbrytelser eller etnisk rensning finner sted eller er nært forestående. Han understreker at slike tiltak kan redusere politisk motiverte blokkeringer som hindrer humanitære intervensjoner. Peters (2022, ss. 9-10) fremhever behovet for reformer i FNs sikkerhetsråd for å styrke legitimitet og ansvarlighet, særlig gjennom tiltak som «ansvar for å ikke nedlegge veto»-klausulen. Dette forslaget, initiert av Frankrike i 2013, søker å begrense bruken av vetoretten i tilfeller som involverer massedrap og krigsforbrytelser, og den har siden blitt støttet av over 100 stater.

Argumentet er at slike reformer kan bidra til å prioritere humanitære hensyn fremfor politiske egeninteresser, og viktigheten av globale konstitusjonelle prinsipper som demokrati, rettsstaten og solidaritet for å styrke internasjonal rettferdighet og samhold understrekes. Peters (2022) påpeker videre at en institusjonell reform av FNs sikkerhetsråd kan bidra til å bygge en mer troverdig og handlekraftig global styringsstruktur.

Denne type reform vil kreve at de permanente medlemmene av Sikkerhetsrådet avstår fra å bruke vetoretten i saker som gjelder forebygging av grusomheter, med mindre deres nasjonale sikkerhetsinteresser er direkte truet (Bellamy, 2015, s. 46). Dette prinsippet bygger på en normativ tilnærming som redefinerer suverenitet som et ansvar, i tråd med R2Ps grunnpilarer. Weiss & Zach (2018, s. 304) argumenterer for at en slik reform kan skape et mer rettferdig og inkluderende beslutningssystem, der internasjonale normer gis større vekt enn stormakters særinteresser.

Videre foreslår Orford (2011, s. 88) at begrensninger på vetoretten kan bidra til en mer rettsbasert internasjonal orden der menneskerettigheter og global rettferdighet ikke undermineres

av politisk maktspill. Reformforslaget er derfor ikke bare en teknisk justering, men et etisk og juridisk tiltak for å opprettholde de humanitære forpliktelsene som R2P representerer.

6.5.2 Regionalt samarbeid og ASEANS rolle

En annen anbefaling er å styrke regionalt samarbeid for å støtte R2P. ASEAN, med sin strenge ikke-intervensjonspolitik i Sørøst-Asia, har gjort sine medlemmer ute av stand til å reagere på rohingya-krisen (Raman, 2023, s. 233). Tan (2021, s. 663) diskuterer hvordan ASEANS prinsipp om ikke-intervensjon har hindret en regional respons og svekket organisasjonens legitimitet som en aktør i menneskerettighetsspørsmål. ASEANS manglende vilje til å engasjere seg i krisen illustrerer utfordringen med å balansere respekten for nasjonal suverenitet mot behovet for å beskytte menneskerettigheter.

Forskere som Orchard (2020, s. 23) argumenterer for at regionale organisasjoner bør ha en mer aktiv rolle i å forhindre overgrep, spesielt når FN står overfor vetoblokkeringer. En reform av ASEANS praksis for ikke-intervensjon er nødvendig for å muliggjøre humanitære intervensjoner i regionen. Orford (2011, s. 88) argumenterer for at utviklingen av regionale mekanismer for R2P kan styrke implementeringen ved å kombinere globale prinsipper med regionale normer og behov. Slike mekanismer kan gi større fleksibilitet og mer kontekstspesifikke løsninger, samtidig som de navigerer de politiske utfordringene som ofte hindrer globale institusjoner fra å handle effektivt.

Videre fremhever Tan (2021, s. 664) at styrking av internasjonal ansvarlighet krever bedre koordinering mellom regionale og globale aktører. En ASEAN-basert R2P-struktur, bygget på samarbeid og integrerte mekanismer, kan bidra til mer effektive svar på humanitære kriser, samtidig som det balanserer respekten for regional suverenitet og menneskerettighetsbeskyttelse. For å oppnå dette må ASEAN bevege seg bort fra sin tradisjonelle ikke-intervensjonsdoktrine og utvikle et mer dynamisk rammeverk som inkluderer juridiske, diplomatiske og operasjonelle tiltak for å håndtere regionale kriser. Dette vil gjøre organisasjonen til en mer relevant sikkerhetsaktør og forbedre dens evne til å bidra til internasjonal fred og stabilitet.

6.5.3 Styrking av internasjonal ansvarlighet

En tredje anbefaling er å styrke internasjonal ansvarlighet. Den internasjonale straffedomstolen (ICC) og Den internasjonale domstolen (ICJ) har begrenset evne til å holde gjerningsmenn og overgripere ansvarlige på grunn av deres avhengighet av internasjonalt samarbeid (Raman et. al., 2023, s. 235). Implementeringen av internasjonal rett er avgjørende for å redusere menneskerettighetsbrudd og for å sørge for rettferdighet til berørte befolkninger. Orford (2011, s. 88) understreker behovet for å styrke internasjonale juridiske rammer som kan håndtere alvorlige overgrep mer effektivt. Hun argumenterer for at institusjoner som ICC bør tilpasse seg de politiske realitetene som ofte hindrer global handling, og foreslår en mer kontekstspesifikk tilnærming som kombinerer regionale og globale mekanismer for å sikre rettferdighet.

Videre foreslår Evans (2008, s. 86) at mer juridisk definerte rammeverk må etableres for å holde både statlige og ikke-statlige aktører ansvarlige for overgrep, uavhengig av politisk tilknytning. Slike rammer kan styrke rettferdighetsprinsippet og sikre at stater og andre aktører ikke kan operere med straffefrihet i tilfeller av alvorlige menneskerettighetsbrudd. Kombinasjonen av globale og regionale tilnærminger kan bidra til mer effektiv håndheving, særlig i komplekse geopolitiske situasjoner som Rohingya-krisen.

6.5.4 Forebyggende diplomati og varslingsystemer

Forbedring av varslingsystemer og forebyggende diplomati er avgjørende for å sikre rask og effektiv respons på humanitære kriser. En av de mest fremtredende årsakene til R2Ps svikt i Myanmar har vært det internasjonale samfunnets manglende evne til å reagere tidsnok, til tross for klare tidlige advarsler om en forverret situasjon. Selv om indikasjoner på kommende menneskerettighetsbrudd eksisterte, ble det ikke iverksatt tilstrekkelige tiltak for å forhindre at krisen eskalerte til en fullskala humanitær katastrofe.

Evans (2008, s. 89) og Bellamy (2015, s. 62) understreker betydningen av å prioritere forebyggende tiltak, som diplomatiske pressmidler, økonomiske sanksjoner og målrettede advarsler, fremfor reaktive militære løsninger. For å oppnå dette må internasjonale og regionale aktører etablere et koordinert samarbeid som sikrer rask og målrettet respons når de første tegnene på grusomheter blir tydelige.

Slike varslingsystemer kan inkludere etterretningsdeling, systematiske risikovurderinger og tidlig varslings gjennom internasjonale overvåkingsmekanismer. Etableringen av en global varslingsplattform, støttet av FN og regionale organisasjoner som ASEAN, kan bidra til å samle og analysere data fra ulike kilder, inkludert sivilsamfunn og NGO-er. I tillegg bør en tydelig juridisk og politisk ramme implementeres for å forplikte stater til å handle umiddelbart ved varslings om nært forestående grusomheter.

Orford (2011, s. 88) argumenterer for at vellykkede varslingsystemer ikke bare krever teknisk kapasitet, men også en politisk vilje til å reagere. Hun fremhever at diplomatiske tiltak må være fleksible nok til å tilpasses ulike kontekster, og at internasjonal handling må ledsages av sterk juridisk støtte for å sikre legitimitet. Samtidig foreslår Weiss & Zach (2018, s. 303) at humanitære koalisjoner kan spille en avgjørende rolle når FN-systemet er blokkert av politiske interesser, og dermed styrke kapasiteten til rask handling gjennom alternative mekanismer.

6.5.5 Koalisjoner av villige stater og alternative mekanismer

Til slutt er det en anbefaling at det internasjonale samfunnet bygger sterkere koalisjoner for å forebygge grusomheter. R2Ps svikt i rohingya-krisen understreker behovet for å støtte humanitær intervensjon utenfor FN-systemet. Bellamy (2015, s. 69) foreslår at en koalisjon av villige stater, regionale organisasjoner og NGO-er kan tilby et alternativ til håndheving av R2P i situasjoner hvor Sikkerhetsrådet er fastlåst. Disse koalisjonene kan bidra med ressurser, legge press på gjerningspersoner, og hjelpe til med gjenoppbygging etter konflikten. Dette vil gi en mer helhetlig og effektiv respons på humanitære kriser.

I tilfeller der Sikkerhetsrådet er lammet av vetorettigheter, kan slike koalisjoner fungere som mekanismer for å iverksette internasjonale intervensjoner og sikre at humanitære standarder opprettholdes. Weiss & Zach (2018, s. 304) argumenterer for at legitimiteten til slike koalisjoner kan styrkes ved å samarbeide tett med internasjonale organisasjoner som FN, Den internasjonale straffedomstolen (ICC) og relevante regionale aktører som ASEAN. Dette gir en juridisk og politisk forankring som kan sikre bredere støtte og legitimitet i verdenssamfunnet.

Videre kan en slik tilnærming forhindre de langvarige forsinkelsene som ofte oppstår i FNs beslutningsprosesser. Ifølge Orford (2011, s. 88) er samarbeid mellom stater som deler felles

humanitære mål, avgjørende for å overvinne politiske barrierer og sikre raske responser. Dette inkluderer både militære og ikke-militære tiltak som humanitær bistand, sanksjoner og diplomatiske initiativer.

Eksempler fra tidligere humanitære intervensjoner, som Kosovo, demonstrerer hvordan koalisjoner av villige stater kan gripe inn i fravær av Sikkerhetsrådets autorisasjon. Selv om slike intervensjoner reiser komplekse juridiske spørsmål om folkerett og statssuverenitet, viser erfaringene at de kan være nødvendige for å forhindre grove menneskerettighetsbrudd (Evans, 2008, s. 92).

En slik tilnærming bør imidlertid være forankret i et tydelig normativt rammeverk for å unngå at intervensjoner blir styrt av geopolitiske interesser. Raman et al. (2023, s. 236) foreslår etableringen av formelle mekanismer for koordinering mellom koalisjoner av villige stater og eksisterende internasjonale institusjoner. Dette kan sikre større legitimitet og ansvarlighet, samtidig som det gir nødvendig fleksibilitet til å reagere på humanitære kriser.

6.6 Oppsummering

Dette kapitlet har diskutert hvordan FNs doktrine 'Responsibility to Protect' har sviktet i å beskytte rohingya-minoriteten i Myanmar, med særlig fokus på forskningsspørsmålene knyttet til samfunnssikkerhet, leveforhold i flyktningleirene og nødvendige reformer for internasjonal intervensjon. Kapitlet har vist hvordan den manglende implementeringen av R2P har svekket rohingya-folkets samfunnssikkerhet ved å skape juridisk statsløshet, marginalisering og økt sårbarhet for vold og tvungen fordrivelse. Statens lov om statsborgerskap og den internasjonale handlingslammelsen har forsterket krisen for rohingyane, og avslørt strukturelle svakheter i det globale sikkerhetsregimet.

Internasjonal passivitet har hatt alvorlige konsekvenser for leve- og sikkerhetsforholdene i flyktningleirene. Mangelen på grunnleggende tjenester som helsehjelp, utdanning og matsikkerhet har svekket samfunnets motstandskraft og bidratt til vedvarende humanitære kriser. Leirene har blitt symboler på global unnfalhet, der strukturell vold og juridisk eksklusjon har skapt en permanent krisetilstand for Rohingya-folket.

Diskusjonen om hvordan internasjonale intervensjonsmekanismer kan styrkes, fremhevet behovet for reformer som begrensning av vetoretten i FNs sikkerhetsråd, styrking av regionale organisasjoner som ASEAN, og utvikling av juridiske mekanismer gjennom internasjonale domstoler som ICC og ICJ. Forebyggende varslingsystemer og dannelsen av humanitære koalisjoner ble også vurdert som avgjørende tiltak for å unngå internasjonal handlingslammelse i fremtidige humanitære kriser.

Samlet sett har drøftingen understreket at R2Ps normative ambisjoner står overfor betydelige politiske, juridiske og etiske hindringer. For at R2P skal kunne fungere som en effektiv global norm, er det nødvendig med dyptgående reformer som prioriterer menneskerettigheter over politiske interesser og strukturelle begrensninger i internasjonale institusjoner.

KAPITTEL 7: KONKLUSJON

7.1 Sammendrag av hovedfunn

Denne oppgaven har kritisk analysert hvordan doktrinen om «Responsibility to Protect» sviktet i håndteringen av Rohingya-krisen i Myanmar.

Oppgaven viser hvordan ulike sikkerhetsteorier kan bidra i forståelsen av hvordan rohingya-folket har opplevd en svekket samfunnssikkerhet. Det er foregått marginalisering og eksudering fra globale sikkerhetsmekanismer, som har gjort situasjonen for rohingyane uholdbar.

Kombinasjonen av systemisk statssvikt og internasjonal beslutningslammelse gjorde at R2Ps tre pilarer – forebygging, reaksjon og gjenoppbygging – ikke ble oppfylt i folkemordet på rohingyane.

Oppgaven viser også hvordan den humanitære situasjonen i flyktningleirene i Bangladesh har forverret seg på grunn av fraværet av internasjonale beskyttelsestiltak. Levevilkårene ble preget av fattigdom, sykdom, vold og menneskehandel. Dette bekrefter hvordan samfunnssikkerhetsutfordringer strekker seg langt utover Myanmar og skaper regionale humanitære kriser.

Oppgaven viser også at den internasjonale passiviteten skyldtes flere strukturelle og politiske barrierer. Blant de viktigste er FNs sikkerhetsråds vetorett, som hindret bindende tiltak, samt prinsippet om statssuverenitet som ble brukt for å avverge internasjonal intervensjon. Dette har ledet til forslag om reformer for hvordan menneskerettigheter kan prioriteres, og grusomhetsforbrytelser unngås eller minimeres i fremtiden.

7.2 Samfunnssikkerhetsutfordringer

I tråd med forskningsspørsmålet «hvordan har manglende implementering av R2P påvirket samfunnssikkerheten til Rohingya-minoriteten når det gjelder sikkerhetsutfordringer som menneskerettighetsbrudd, statsløshet og tap av sosial tilhørighet?» konkluderer oppgaven med at fraværet av internasjonal intervensjon har ført til alvorlige samfunnssikkerhetsutfordringer for rohingya-minoriteten. Fraværet av internasjonal intervensjon har ført til tap av statsborgerskap,

sosial eksklusjon og systematiske menneskerettighetsbrudd. Dette har manifestert seg gjennom juridisk diskriminering og begrensning av grunnleggende rettigheter som bevegelsesfrihet, tilgang til helsetjenester og utdanning.

Videre har tvungen fordrivelse og internering av rohingya-folket i flyktningleirer ført til en tilstand av permanent sårbarhet. Oppgaven avdekker hvordan denne situasjonen er en konsekvens av FNs handlingslammelse, der vetoretten i Sikkerhetsrådet ble brukt som et politisk verktøy for å blokkere resolusjoner som kunne ha bedret situasjonen.

Oppgaven har også vist hvordan statssentrert sikkerhet prioriteres over menneskelig sikkerhet. Internasjonale institusjoner har prioritert nasjonal suverenitet fremfor beskyttelsen av sårbare samfunn, noe som har ført til manglende beskyttelse og forverrede samfunnssikkerhetsutfordringer.

Denne analysen viser at R2P, i sin nåværende form, har betydelige begrensninger. Dersom de strukturelle og juridiske barrierene som hindrer implementeringen av R2P ikke adresseres, vil slike samfunnssikkerhetsutfordringer fortsette å gjenta seg også i fremtidige humanitære kriser.

7.3 Leve- og sikkerhetsforhold i flyktningleirer

Oppgaven dokumenterer hvordan manglende internasjonal intervensjon har ført til en humanitær krise i flyktningleirene der rohingya-folket har blitt fordrevet til og søkt tilflukt. Leirene preges av elendige levekår, inkludert mangel på rent vann, utilstrekkelig sanitærsystem, og begrenset tilgang til helsetjenester og manglende tilgang på utdanning. Overbefolkning har ført til utbredt vold og alvorlige helsekriser, inkludert epidemiske sykdommer som kolera og malaria.

I tråd med forskningsspørsmålet «hvordan har leve- og sikkerhetsforholdene utviklet seg i flyktningleirene som et resultat av fraværet av internasjonale beskyttelsesmekanismer?» viser analysen og diskusjonen hvordan rohingya-flyktninger er utsatt for blant annet kjønnsbasert vold og kriminalitet. Mangelen på langsiktige løsninger og stabiliserende tiltak har skapt et konstant miljø av sosial usikkerhet. Rapportene fra flyktningleirene viser hvordan mangel på internasjonal handling har bidratt til en vedvarende humanitær krise der basale menneskelige behov ikke dekkes.

Denne situasjonen illustrerer også hvordan strukturelle svakheter i internasjonale beskyttelsesmekanismer har gjort rohingya-flyktingene sårbare for utnyttelse og misbruk. Uten en robust og samordnet internasjonal innsats for å tilby beskyttelse og grunnleggende tjenester, vil leirene forbli et symbol på den internasjonale samfunnets svikt i å ivareta humanitære forpliktelser.

7.4 Politiske anbefalinger

I tråd med forskningsspørsmålet «hvordan kan internasjonale intervensjonsmekanismer styrkes for å balansere statssuverenitet og menneskerettighetsbeskyttelse i fremtidige humanitære kriser?» presenteres følgende politiske anbefalinger for å forbedre globale intervensjonsmekanismer og forhindre lignende humanitære kriser i fremtiden:

1. Reform av FNs Sikkerhetsråd: Reduser vetorettens makt ved humanitære kriser for å sikre raskere beslutninger.
2. Styrking av Regionale Mekanismer: Gi regionale aktører som ASEAN større mandat til å intervenere i humanitære kriser.
3. Folkerettslige Reformforslag: Utvikle juridisk bindende internasjonale mekanismer som kan utløse kollektive tiltak mot grove menneskerettighetsbrudd.
4. Forebygging og Tidlig Varsling: Styrk tidligvarslingssystemer og diplomatiske tiltak for å forhindre fremtidige kriser.

7.5 Avsluttende tanker og bidrag til litteraturen

Oppgaven har hatt problemstillingen «hvordan har doktrinen 'Responsibility to Protect' (R2P) har sviktet i å beskytte Rohingya-minoriteten i Myanmar, og hvilke strukturelle, juridiske og politiske hindringer som har bidratt til denne svikten?». Gjennom en analyse av et omfattende kildegrunnlag, så har oppgaven avdekket betydelige svakheter i internasjonale mekanismer for menneskerettighetsbeskyttelse, da spesielt hvordan politiske interesser systematisk har overstyrt humanitære forpliktelser.

Selv om R2P er en sentral del av internasjonal folkerett, har den vist seg vanskelig å implementere i praksis. For at R2P skal oppfylle sitt beskyttelsesmandat, må det internasjonale samfunnet styrke juridiske og institusjonelle rammer, fremme globalt samarbeid og sikre at

politiske interesser ikke overstyrer humanitære behov. Uten slike reformer vil doktrinen forbli et symbolsk prinsipp uten reell beskyttelsesevne i fremtidige humanitære kriser.

For å oppnå dette må verdenssamfunnet investere i mer effektive beslutningsmekanismer som setter menneskerettigheter foran politiske hensyn. Funnene i denne oppgaven understreker at reform av blant annet internasjonale institusjoner som FN er avgjørende for å forhindre lignende kriser i fremtiden. Dersom konkrete tiltak som begrensning av vetorett, juridiske forpliktelser og styrking av regionale aktører implementeres, kan R2P utvikles til å bli et kraftfullt verktøy for beskyttelse av sårbare grupper.

Denne oppgaven har bidratt med en systematisk analyse av R2Ps praktiske begrensninger, de politiske barrierene i FN og de juridiske utfordringene knyttet til suverenitet. Ved å kombinere teoretiske og empiriske perspektiver har oppgaven foreslått konkrete politiske reformer som kan styrke internasjonale intervensjonsmekanismer og forbedre global krisehåndtering.

Avslutningsvis så vil jeg igjen påpeke at bakgrunnen for valgt av denne oppgaven er forankret i det internasjonale samfunnets passivitet i møte med forbrytelser mot menneskeheten, og mer spesifikt folkemord. R2P er et fantastisk rammeverk for å beskytte uskyldige mennesker som blir ofre for grusomheter, men effektiviteten til R2P ekstremt mangelfull. Jeg er en liten stemme i en stor verden, men den lille stemmen ønsker en reformasjon for at R2Ps fremtidige effektivitet blir en politisk vilje til å prioritere humanitære hensyn over politiske interesser. Sånn som det er nå, så er R2P en uløst visjon om global rettferdighet.

REFERANSER

- Akmal Ma'arif, H. M., & Maksum, A. (2021). The role of UNHCR in the stagnation of international intervention towards victims of the coup conflict in Myanmar as an effort to maintain peace. *Global Strategis*, 16(2), 307–328.
- Amnesty International. (2017). Caged without a roof: Apartheid in Myanmar's Rakhine State. *Amnesty International*. Hentet fra <https://www.amnesty.org/en/documents/asa16/7484/2017/en/>
- Amnesty International. (2018, 22. mai). Myanmar: New evidence reveals Rohingya armed group massacred scores in Rakhine State. *Amnesty International*. Hentet fra <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2018/05/myanmar-new-evidence-reveals-rohingya-armed-group-massacred-scores-in-rakhine-state/>
- Amnesty International. (2024, 24. oktober). Myanmar/Bangladesh: Rohingya community facing gravest threats since 2017. *Amnesty International*. Hentet fra <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2024/10/myanmar-bangladesh-rohingya-community-facing-gravest-threats-since-2017/>
- Ansar, A., & Khaled, A. F. M. (2021). From solidarity to resistance: Host communities' evolving response to the Rohingya refugees in Bangladesh. *Journal of International Humanitarian Action*, 6(16), 1–14. <https://doi.org/10.1186/s41018-021-00104-9>
- ASEAN. (u.å.). *About ASEAN*. Hentet fra: <https://asean.org/about-asean>
- Buzan, B. (2007). People, states, and fear: An agenda for international security studies in the post-Cold War era (Reissued edition). *ECPR* Press. <https://ebookcentral.proquest.com/lib/tromsoubesbooks/detail.action?docID=4806495>
- Buzan, B., Wæver, O., & de Wilde, J. (1998). *Security: A new framework for analysis*. Boulder, CO: Lynne Rienner Publishers.
- Bellamy, A. J. (2022). Sovereignty redefined: The promise and practice of R2P. In P. Gözen Ercan (Ed.), *The responsibility to protect twenty years on: Rhetoric and implementation*. Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-90731-0>
- Bellamy, A.J. (2015). *The Responsibility to Protect: A Defense*. Oxford: Oxford University Press.

- Bellamy, A. J. (2018). The responsibility to protect. I P. D. Williams & M. McDonald (Red.), *Security studies: An introduction* (s. 235-248). Taylor & Francis Group.
- Betancourt, T. S., Meyers-Ohki, S. E., Charrow, A. P., & Tol, W. A. (2013). Interventions for children affected by war: An ecological perspective on psychosocial support and mental health care. *Harvard Review of Psychiatry*, 21(2), 7091. <https://doi.org/10.1097/HRP.0b013e318283bf8f>
- Bilgin, P. (2018). Critical theory. I P. D. Williams & M. McDonald (Red.), *Security studies: An introduction* (s. 60-72). Taylor & Francis Group.
- Bryman, A. (2016). *Social research methods* (5th ed.). Oxford University Press.
- Cameron, R. (2011). Mixed methods research: The Five Ps framework. *The Electronic Journal of Business Research Methods*, 9(2), 96–108.
- Carroll, T., Hameiri, S., & Jones, L. (Eds.). (2020). *The political economy of Southeast Asia: Politics and uneven development under hyperglobalisation* (4th ed.). Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-28255-4>
- Cheesman, N. (2017). How in Myanmar "National Races" came to surpass citizenship and exclude Rohingya. *Journal of Contemporary Asia*. <https://doi.org/10.1080/00472336.2017.1297476>
- Creswell, J. W. (2003). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (2nd ed.). Sage Publications.
- Diwakar, V. (2023). *Ending extreme poverty amidst fragility, conflict, and violence*. DEEP Thematic Paper 2. Oxford Policy Management. <https://doi.org/10.55158/DEEPTP2>
- Elsayed, F. E. (2020). Social media's role in relieving the Rohingya humanitarian crisis. *New Media and Mass Communication*, 87(1), 28-48.
- Erdur, V. (2021). A Short Review About the Concept of Responsibility to Protect. *Journal of Human and Social Sciences*, 4(2), 401-410. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1505161>
- Evans, G. (2008). *The Responsibility to Protect: Ending Mass Atrocity Crimes Once and For All*. Washington, DC: Brookings Institution Press.
- Ezenwa, C. A., & Utobo, O. J. (2020). The failure of responsibility to protect doctrine and complicity of United Nations. *Global Journal of Arts, Humanities and Social Sciences*, 8(10), 73–81. <https://www.researchgate.net/publication/366463868>

- Fahmy, W. (2020). Original Paper Does Responsibility to Protect (R2P) Make a Difference to Civilians?: An Analytical and Evaluation Study. *Economics*, 3(1).
- Fehl, C. (2023). Protect and punish: Norm linkage and international responses to mass atrocities. *European Journal of International Relations*, 29(3), 751–779. <https://doi.org/10.1177/13540661231158548>
- FN Høykommissær for Menneskerettigheter. (2018). *Report of the Independent International Fact-Finding Mission on Myanmar (A/HRC/39/64)*. Genève: FN. Tilgjengelig fra <https://undocs.org/A/HRC/39/64>
- Gepp, M. G. M. (2021). The road not taken: failure to protect from atrocity crimes in Myanmar. *Groningen Journal of International Law*, 9(1), 78-100.
- Globalr2p.org (2021). Applying R2P to Myanmar. <https://www.globalr2p.org/publications/applying-r2p-to-myanmar/>
- Hammersley, M. (2002). Research as emancipatory: The case of Bhaskar's critical realism. *Journal of Critical Realism*, 1(1), 33–48. <https://doi.org/10.1558/jocr.v1i1.33>
- Hoang, M. T. (2020). Crimes against humanity and the responsibility to protect: The case of the Rohingya crisis in Myanmar. Norwegian University of Life Sciences, Ås.
- Hoogensen Gjørøv, G. (2018). Human security. I P. D. Williams & M. McDonald (Red.), *Security studies: An introduction* (s. 221-234). Taylor & Francis Group.
- Høyland, S. A. (2018a). A Contribution to Empirical Revitalization of the Samfunnssikkerhet Concept. *Safety*, 4(32), 1–15. <https://doi.org/10.3390/safety4030032>
- Høyland, S. A. (2018b). Exploring and modeling societal safety and societal security concepts. *Safety Science*, 110, 7–22. <https://doi.org/10.1016/j.ssci.2017.10.019>
- Humairoh, U. (2018). Respect the non-intervention, disrespect the humanity. *Journal of Islamic Law Studies*, 1(3), 1–7. Hentet fra https://scholarhub.ui.ac.id/context/jils/article/1048/viewcontent/auto_convert.pdf
- Human Rights Watch. (2018). *World Report 2018: Burma. Human Rights Watch*. <https://www.hrw.org/world-report/2018/country-chapters/burma>
- Human Rights Watch. (2019, August 22). *Myanmar: Crimes against Rohingya go unpunished. Human Rights Watch*. <https://www.hrw.org/news/2019/08/22/myanmar-crimes-against-rohingya-go-unpunished>

- Human Rights Watch. (2024). *World Report 2024: Myanmar*. Human Rights Watch. <https://www.hrw.org/world-report/2024/country-chapters/myanmar>
- Idachaba, E. U. (2024). The Responsibility to Protect (RtoP): Norm Institutionalisation, Issues and Challenges. I N. I. Erameh & V. Ojatorotu (Red.), *Africa's Engagement with the Responsibility to Protect in the 21st Century* (s. 379–399). Springer. https://doi.org/10.1007/978-981-99-8163-2_21
- Illingworth, R. (2022). *An R2P Commission: A Proposal for Holding States Accountable to Their Responsibility to Protect*. *Global Studies Quarterly*, 2(1), ksac012. <https://academic.oup.com/isagsq/article-pdf/doi/10.1093/isagsq/ksac012/42804762/ksac012.pdf>
- International Commission on Intervention and State Sovereignty. (2001). *The responsibility to protect: Report of the International Commission on Intervention and State Sovereignty*. International Development Research Centre. <https://www.globalr2p.org/resources/the-responsibility-to-protect-report-of-the-international-commission-on-intervention-and-state-sovereignty-2001/>
- International Crisis Group. (2019). *Building a better future for Rohingya refugees in Bangladesh (Crisis Group Asia Briefing N°155)*. Hentet fra <https://www.crisisgroup.org/asia/south-east-asia/myanmar/b155-building-better-future-rohingya-refugees-bangladesh>
- International Organization for Migration. (2018). *Rohingya crisis: Host communities review*. ACAPS. https://www.humanitarianresponse.info/system/files/documents/files/180121_is_cg_sitrep_one_pager.pdf
- Islam, M. S., Muhibbullah, M., & Ahmed, Z. (2024). Challenges in protecting Rohingya refugees: Pathways for international intervention. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 10(1), 12-21.
- Islam, M. M., & Nuzhath, T. (2018). Health risks of Rohingya refugee population in Bangladesh: A call for global attention. *Journal of Global Health*, 8(2), 020309. <https://doi.org/10.7189/jogh.08.020309>
- Iyase, B. N., & Folarin, S. F. (2018). A critique of veto power system in the United Nations Security Council. *Acta Universitatis Danubius. Relationes Internationales*, 11(2), 104–121

- Jarvis, S. (2023). The R2P and atrocity prevention: Contesting human rights as a threat to international peace and security. *European Journal of International Security*, 8(2), 243–261. <https://doi.org/10.1017/eis.2022.23>
- Jones, A. (2018). Genocide and crimes against humanity. I P. D. Williams & M. McDonald (Red.), *Security studies: An introduction* (s. 365-376). Taylor & Francis Group.
- Kashfi, M., Salahi, S., & Sadeghi, M. (2020). Feasibility of Implementing R2P in Myanmar. *International Journal of Pediatrics*, 8(3), 10993-11001. <https://www.sid.ir/FileServer/JE/H5074020207502.pdf>
- Krause, J., Smith, M., Johnson, R., & Taylor, L. (2024). The unintended consequences of humanitarian interventions: A case study of Libya and R2P. *International Journal of Global Studies*, 15(3), 220–240.
- Krasner, S. D. (2001). *Rethinking the sovereign state model*. *Review of International Studies*, 27(1), 17–42. <https://doi.org/10.1017/S0260210501008014>
- Krishnan, S. (2020). UN Peacekeeping, Responsibility to Protect, and Humanitarian Intervention. *India Quarterly*, 76(1), 120-135.
- Kuperman, A.J. (2013). A Model Humanitarian Intervention? Reassessing NATO's Libya Campaign. *International Security*, 38(1), 105-136. https://doi.org/10.1162/ISEC_a_00126
- Lynn, N. (2020). The danger of words: Major challenges facing Myanmar journalists on reporting the Rohingya conflict. *Media Asia*, 47(1-2), 4-22.
- Martin, M., & Owen, T. (Eds.). (2014). *Routledge handbook of human security*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315885926>
- Masood, S. M. U., & Uddin, M. (2020). *International response to humanitarian crisis: A study of Rohingya issue. Being immigrant in the world: Experiences, challenges and opportunities* (ss. 143–164). ResearchGate. https://www.researchgate.net/publication/366790727_International_Response_to_Humanitarian_Crisis_A_study_of_Rohingya_Issue
- Mennecke, M., & Stensrud, E. E. (2021). The failure of the international community to apply R2P and atrocity prevention in Myanmar. *Global Responsibility to Protect*, 13(2-3), 111-130. https://brill.com/downloadpdf/view/journals/gr2p/13/2-3/article-p111_111.pdf
- Neuman, W. L. (2014). *Social research methods: Qualitative and quantitative approaches* (7th ed.). Pearson.

- Nilsen, M. (2020). Perceptions of rights and the politics of humanitarian aid in Myanmar. *The European Journal of Development Research*, 32(2), 338-358.
- Nyman, J. (2018). Securitization. I P. D. Williams & M. McDonald (Red.), *Security studies: An introduction* (s. 100-112). Taylor & Francis Group.
- Obaidullah, M., Hossain, M., Raihan, M. S., & Hossen, M. S. (2024). From humanitarian crisis to burden: Understanding the Rohingya refugee crisis in Bangladesh. *SN Social Sciences*, 4(141), 1–27. <https://doi.org/10.1007/s43545-024-00942-5>
- Oo, T. M. M. (2022). Potential R2P in Myanmar: Regional and global options: A comparative analysis of ASEAN's and the UN's approach to Responsibility to Protect (R2P). ResearchSpace, Auckland.
- Orchard, P. (2020). Rethinking the Responsibility to Protect: Legal and Moral Dimensions. *International Law Review*, 18(1), 100-120.
- Orford, A. (2011). International Authority and the Responsibility to Protect. Cambridge University Press.
- OSCE (Organization for Security and Co-operation in Europe). (2009). *Implementation of the Strategy for Reintegration of Repatriated Persons in Kosovo's Municipalities*. Hentet fra <https://www.osce.org/files/f/documents/8/d/40180.pdf>
- Paribatra, M. P. (2022). Myanmar's struggle for survival: vying for autonomy and agency. *The Pacific Review*, 35(2), 269-296.
- Peters, A. (2022). Against a deconstitutionalisation of international law in times of populism, pandemic, and war. *Max Planck Institute for Comparative Public Law & International Law (MPIL) Research Paper No. 2022-22*. Hentet fra https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4259946
- Quane, H. (2015). The significance of an evolving relationship: ASEAN states and the global human rights mechanisms. *Human Rights Law Review*, 15(2), 283–311. <https://doi.org/10.1093/hrlr/ngv004>
- R2pasiapacific.org (2022). myanmar: Updated Assessment of R2P Implementation 2022. https://r2pasiapacific.org/files/9176/Myanmar_assessment_2022.pdf
- Raman, R., Arvind, L., Gupta, P., & Khanna, P. (2023). R2P: A comparative study: Between universalism and Asian exceptionalism. I M. John, R. Saxena, & P. Ghosh (Red.), *The*

- Indian Yearbook of Comparative Law 2020* (s. 219–236). Springer Nature Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-99-5467-4_11
- Ridout, B., McKay, M., Amon, K., Campbell, A., Wiskin, A. J., Seng Du, P. M. L., . . . Nilsen, A. (2020). Social media use by young people living in conflict-affected regions of Myanmar. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 23(12), 876-888.
- Rio, V. (2021). *Myanmar: The role of social media in fomenting violence Social media impacts on conflict and democracy* (143-160): Routledge.
- Rosyidin, M. (2020). Reconciling state's sovereignty with global norms: Indonesia's quiet diplomacy in Myanmar and the feasibility of the implementation of responsibility to protect (R2P) in Southeast Asia. *Global Responsibility to Protect*, 12(1), 11-36. https://scholar.archive.org/work/jcs6uq4mbrbyfhsymrbnq3cxhe/access/wayback/https://brill.com/downloadpdf/journals/gr2p/12/1/article-p11_11.pdf
- Rosyidin, M. (2020). Reconciling state's sovereignty with global norms: Indonesia's quiet diplomacy in Myanmar and the feasibility of the implementation of responsibility to protect (R2P) in Southeast Asia. *Global Responsibility to Protect*, 12(1), 11-36.
- Saini, M. (2020). Simplified research methods with exercises & examples (Editors: M. Arif, M. Q. Rana, & A. K. Kaushik). Faculty of Science and Engineering, *School of Architecture and Built Environment*.
- Seuring, S., Stella, T., & Stella, M. (2021). Developing and publishing strong empirical research in sustainability management—Addressing the intersection of theory, method, and empirical field. *Frontiers in Sustainability, 1*, Artikel 617870. <https://doi.org/10.3389/frsus.2020.617870>
- Sinulingga, A. A., Halim, A., & Permata, I. M. (2020). The Dilemma of Indonesian Humanitarian Action in the Humanitarian Crisis in Myanmar. *Dauliyah: Journal of Islam and International Affairs*, 5(1), 1-25.
- Sinulingga, E., Sugiharto, J. & Nasution, I. (2020). Indonesia's Role in the Rohingya Humanitarian Crisis: A Soft Diplomacy Approach. *Journal of Southeast Asian Studies*, 32(4), 330-348.
- Staunton, E. & Ralph, J. (2021). The International Response to Atrocity Crimes: Understanding the Limits of R2P in Myanmar. *Global Responsibility to Protect*, 13(1), 35-58.

- Staunton, E., & Ralph, J. (2020). The Responsibility to Protect norm cluster and the challenge of atrocity Prevention: an analysis of the European Union's strategy in Myanmar. *European Journal of International Relations*, 26(3), 660-686.
<https://eprints.whiterose.ac.uk/151089/3/Staunton%20and%20Ralph%20EJIR%20Final.pdf>
- Stensrud, E. E. (2024). Bringing realism to the idealism of small states: Norway and atrocity prevention at the UN Security Council. *Nordic Journal of Human Rights*. <https://doi.org/10.1080/18918131.2024.2395722>
- Tan, A. (2021). A Critical Assessment of Human Rights Diplomacy by Western States in Myanmar (Burma) From 2007 To 2020. *Asian Affairs*, 52(3), 655-687.
- Timmermans, S., & Tavory, I. (2012). Theory construction in qualitative research: From grounded theory to abductive analysis. *Sociological Theory*, 30(3), 167-186. <https://doi.org/10.1177/0735275112457914>
- UNHCR. (2018). *End-Year Report: Myanmar 2018*. Hentet fra <https://reporting.unhcr.org/sites/default/files/pdfsummaries/GR2018-Myanmar-eng.pdf>
- UNHCR. (2019). *Operational Update: Myanmar April-June 2019*. Hentet fra <https://reporting.unhcr.org/sites/default/files/pdfsummaries/GR2019-Myanmar-eng.pdf>
- UNHCR. (2023). *Operational Update: Myanmar April-June 2023*. Hentet fra <https://data.unhcr.org/en/documents/details/102146>
- UNHCR. (2024). *Operational Update: Myanmar July-September 2024*. Hentet fra <https://data.unhcr.org/en/documents/details/112163>
- United Nations Human Rights Office of the High Commissioner. (2018, 18. september). *Genocide: "Never again" has become "time and again"* Hentet 15. desember fra <https://www.ohchr.org/en/stories/2018/09/genocide-never-again-has-become-time-and-again>
- Weiss, T.G. (2016). *Humanitarian Intervention: Ideas in Action*. 3rd ed. Cambridge: Polity Press.
- Wight, P., & Cowper-Smith, Y. (2022). Mass atrocities in Ethiopia and Myanmar: The case for "harm mitigation" in R2P implementation. *Global Responsibility to Protect*. <https://doi.org/10.1163/1875-984X-20220010>

- Williams, L., Rycroft-Malone, J., & Burton, C. (2016). Bringing critical realism to nursing practice: Roy Bhaskar's contribution. *Nursing Philosophy*. <https://doi.org/10.1111/nup.12130>
- Weiss, T. G., & Zach, D. A. (2018). The United Nations. I P. D. Williams & M. McDonald (Red.), *Security studies: An introduction* (s. 298-315). Taylor & Francis Group.
- Zahed, I. U. M. (2021). Responsibility to protect? The international community's failure to protect the Rohingya. *Asian Affairs*, 52(4), 934-957. <https://doi.org/10.1080/03068374.2021.1999689>